

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Birleşim
10 Ekim 2007 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	451
II. - GELEN KÂĞITLAR	453
III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	454
A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	454:513
1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/14) (S. Sayısı: 32)	454:513

IV.- SORULAR VE CEVAPLAR

514

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

514:523

1.- Adana Milletvekili Nevin Gaye Erbatur'un, temizlik hizmeti alımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Nevzat Pakdil'in cevabı (7/83)

514:516

2.- Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, milletvekillerine dağıtılan bir dergiye ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Nevzat Pakdil'in cevabı (7/86)

517:523

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

TBMM Başkan Vekili ve Oturum Başkanı Eyyüp Cenap Gülpınar, Şırnak ve Diyarbakır'da meydana gelen terör olaylarında şehit edilen askerlerimize Allah'tan rahmet; ailelerine, silah arkadaşlarına ve milletimize başsağlığı dileyen bir konuşma yaptı.

Ardahan Milletvekili Saffet Kaya, Ardahan'da üniversite kurulmasına ve Bakü-Tiflis demiryolu hattının Ardahan'dan geçişine,

Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek, Kırklareli Vize'de yeni bir çimento fabrikası kurulması faaliyetlerine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Hazreti Mevlânâ ve Anadolu felsefesine ilişkin gündem dışı konuşmasına, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay cevap verdi.

Kırklareli Milletvekili Ahmet Gökhan Sarıçam ve 19 milletvekilinin, küresel ısınma ve küresel ısınmanın neden olduğu su sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergenin gündemdeki yerini alacağı ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmenin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 11'inci sırasında bulunan 25 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İç Tüzük Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına; 8/10/2007 tarihli gelen kâğıtlar listesinde yayımlanan ve aynı tarihte dağıtılan 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 5'inci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 9, 16 Ekim 2007 Salı ve 10, 24 Ekim 2007 Çarşamba günlerindeki birleşimlerinde sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmeyle kanun tasarı ve tekliflerin görüşülmesine; 10 Ekim 2007 Çarşamba günkü birleşiminde çalışmalarına saat 12.00'de başlamasına; bu birleşimde 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci görüşmeleri ile oylamasının yapılmasına ve oylamaların bitimine kadar çalışmalara devam edilmesine; 32 sıra sayılı Teklif'in ikinci görüşmelerinin ve oylamalarının 16 Ekim 2007 Salı günü yapılmasına ve bu birleşimde çalışma süresinin oylamaların tamamlanmasına kadar uzatılmasına; 23 Ekim 2007 Salı günü ise, gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmının 1, 5, 6, 8, 10 ve 11'inci sırasında bulunan (10/1), (10/4), (10/5), (10/7), (10/9) ve (10/10) esas numaralı Meclis araştırması önermeleri ile 9/10/2007 tarihli gelen kâğıtlar listesinde yayımlanan ve biraz önce okunan (10/11) esas numaralı küresel ısınma ve su ile ilgili Meclis araştırması önergesinin birleştirilerek görüşülmesine; görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılmasına ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesine; 30 Ekim 2007 Salı günü (9/1) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarını sürdürmesine ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edildi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Kemal Anadol, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Demokratik Toplum Partisi Grup Başkanvekili Van Milletvekili Fatma Kurtulan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi (2/13) (S. Sayısı: 25) yapılan görüşmelerden sonra,

2'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün (1/280) (S. Sayısı: 7),

3'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün (1/282) (S. Sayısı: 8),

4'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın (1/286) (S. Sayısı: 9),

Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarıları, görüşmelerini müteakiben yapılan açık oylamalardan sonra,

Kabul edildi.

Ardahan Milletvekili Saffet Kaya, Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, konuşmasında şahsına sataştığı iddiasıyla bir açıklamada bulundu.

“Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 5'inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Bitki Karantina ve Bitki Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın (1/305) (S. Sayısı: 10) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, 10 Ekim 2007 Çarşamba günü, alınan karar gereğince saat 12.00'de toplanmak üzere, birleşime 17.47'de son verildi.

Eyyüp Cenap GÜLPINAR

Başkan Vekili

Fatoş GÜRKAN

Adana

Kâtip Üye

Fatma SALMAN KOTAN

Ağrı

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

10 Ekim 2007 Çarşamba

Raporlar

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/272) (S. Sayısı: 17) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Romanya KOBİ'ler ve Kooperatifler Ulusal Kurumu Arasındaki Mutabakat ve İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı: 18) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/278) (S. Sayısı: 19) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/281) (S. Sayısı: 20) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İkili İş Birliği Süresince Mübadele Edilen veya Oluşturulan Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemelerin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı: 21) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadi Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/288) (S. Sayısı: 22) (Dağıtma tarihi: 10.10.2007) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN'in, bakanların yurt dışı gezilerine katılan milletvekillerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7)

2.- Antalya Milletvekili Hüsnü ÇÖLLÜ'nün, Antalya'da su ve elektrik planlamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8)

3.- Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'in, kuraklıkla ilgili kararnameye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/9)

4.- Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR'un, DSİ'nin 2004 yılında Ankara'nın su ihtiyacına yönelik öneride bulunup bulunmadığına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/11)

10 Ekim 2007 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Fatoş GÜRKAN (Adana), Fatma SALMAN KOTAN (Ağrı)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, gündeme geçiyoruz.

Alınan karar gereğince, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun birinci görüşmesine başlayacağız.

III.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/14) (S. Sayısı: 32) (x)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 32 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Atilla Kart'ın söz talebi vardır.

Sayın Kart, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; referandum metniyle ilgili olarak düzenlenen yasa teklifi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Grubum ve şahsım adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüşlerimi ifade etmeden evvel, hain saldırılar sonucunda şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, ulusumuza da başsağlığı diliyorum.

Gelinen süreçte, artık Hükümetin boş söylem ve vaatleri bir tarafa bırakarak, kararlı bir siyasi iradeyi ortaya koyması gerekmektedir. Egemenliğimizi tartışılır hâle getirmeden, icazet arayışlarına girmeden, uluslararası hukuk ve antlaşmalardan doğan meşru hak ve yetkilerini kullanması ve asli görevini yapması noktasında, konusunda Hükümeti bir kez daha uyarmak gereğini duyuyoruz.

(x) 32. S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Bu değerlendirme ve tespitlerimi yaptıktan sonra teklifle ilgili görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 21 Ekim referandumu öncesinde bir Türkiye fotoğrafı çizmekte yarar görüyoruz. “Biz demiştik.” saplantısına girmeden bu fotoğrafın unsurlarını ve aktörlerini ana başlıklarla anlatmak istiyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasa Mahkemesinin Cumhurbaşkanının seçimi konusunda toplantı yeter sayısı ile ilgili olarak tesis ettiği karardan sonra, siyasi iktidar, günü kurtarmak, gündemi değiştirmek ve 22 Temmuz seçimlerinde bir siyasi malzeme yaratmak amacıyla referanduma konu olan metni Meclis gündemine getirdi ve düzenlenmesini sağladı.

Metnin uygulanma takvimi başladığında, iktidar sözcülerinin önce “Geçici 19’uncu madde kendiliğinden zaten yok hükmündedir.” dediklerini, daha sonra ise eleştiriler ve tepkiler üzerine harekete geçerek –teklife konu olan- görüşülmekte olan teklifi gündeme getirdiklerini biliyoruz. Sorumsuz ve öngörüsüz bir iktidar anlayışının dayatmacı ve kararlı bir şekilde sürdüğünü görüyoruz. Çoğunluk diktası anlayışıyla ülkeyi yönetmek isteyen bir iktidar yapılanmasıyla karşı karşıya olduğumuzu bir kez daha görüyoruz.

İşte değerli arkadaşlarım, 21 Ekim referandumuyla ilgili olarak doğması kaçınılmaz olan bu katolik ortamı ve hukuk ihlallerini Mayıs, Haziran 2007 tarihinden bu yana Anayasa Komisyonunda, Genel Kurulda ve kamuoyu huzurunda ısrarla anlattık. İktidarı ve kamuoyunu sürekli olarak uyardık. Hiçbir hesabın ve pazarlığın içine girmeden ilkeler doğrultusunda ve ülkemizin yararları doğrultusunda muhalefet görevini sürdürdük. Bu süreçte Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Anayasa değişikliği teklifinin içerdiği mutlak çelişkiler bir tarafa, Anayasa ve 3376 sayılı Halkoylaması Kanunu’ndaki asgari süreler sebebiyle, zorunlu olan süreler sebebiyle 22 Temmuz tarihine yetişemeyeceğini, bunun bir aldatmaca olduğunu, zorunlu olarak referandum sürecinin Ekim, Kasım 2007 tarihine sarkacağını, bu takdirde ise, bu süreçte ise yeni cumhurbaşkanının Parlamento tarafından, mevcut Anayasa’ya göre Parlamento tarafından seçilmiş olacağını ve yine bunun devamında bu getirilen teklifin, getirilen değişiklik teklifinin geçerliliğinin tartışma konusu olacağını başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere tüm sözcülerimiz ısrarla anlattılar. Tutanaklar ve kayıtlar bunu gösteriyor. Esasen, çok uzun bir tarihten de söz etmiyorum, iki üç ay öncesinden söz ediyorum.

Bu anlattığımız çerçevede, sayın milletvekilleri, uyarı yapmanın, politika yapmanın, muhalefet görevi yapmanın gerginlik yaratmak veya kriz üretmek kavramlarıyla uzaktan yakından bir ilgisi olamaz. Böylesine ilkeli ve kararlı bir politikayı tahterevallı politikası kavramıyla nitelendirmek -ise en hafif deyimiyse söylüyorum- haksız ve yanlış bir değerlendirmedir. Zira, çoğunluk diktasına ve dayatmacı anlayışa karşı sürdürülen bir mücadeleden söz ediyoruz sayın milletvekilleri. Bu süreçte Cumhuriyet Halk Partisinin, Sayın Erdoğan’ı Başbakanlığa taşıdığı yolundaki savunma ve eleştirinin de demokrasiye saygı kavramıyla bağdaşmadığını ve ucuz bir polemik niteliğinde olduğunu da yine, yeri gelmişken ifade etmek gereğini duyuyorum.

Değerli arkadaşlarım, biz yaşanması muhtemel olan, kaçınılmaz olan bu süreci anlatırken, Mayıs-haziran ayından bu yana anlatırken ve Hükümeti uyarırken, komisyon çalışmalarında Hükümet adına görev yapan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Ali Şahin aynen şöyle konuşuyordu kendinden son derece emin bir şekilde: “Efendim, biz ne yaptığımızı biliyoruz, hiç merak etmeyin, 22 Temmuz ikincisi sandık da yetişecek.” dediğini çok iyi biliyoruz, tutanaklar bunu gösteriyor. Sayın Başbakanın da benzer konuşmalar yaptığını kamuoyu çok iyi biliyor.

Bunun yanında, bakıyorsunuz, bütün bu süreçler üç dört aydan bu yana tarafımızdan ısrarla kamuoyu gündemine taşınmasına rağmen, sanki böyle bir konu yokmuş gibi, sanki bu konu sekiz on günden bu yana ortaya çıkmış gibi yayın yapmaya başlayan bir medya dünyasını da, bu gerçeği de bir Türkiye gerçeği olarak ayrıca ifade etmekte, vurgulamakta yarar görüyorum.

Ve nihayet 22 Temmuz sonrasında ortaya, bakıyoruz şöyle bir siyaset anlayışı çıkıyor: Uzlaşmacı ve sorun çözücü söylemler ortaya çıkan, ancak özünde ve esasında AKP'nin, siyasi iktidarın dayatmacı anlayışına omuz veren kompleks ve yeni bir siyaset anlayışının geliştiğini görüyoruz.

İşte değerli arkadaşlarım, bu genel tespitlerden sonra, bu genel değerlendirmelerden sonra, getirilen teklifle ilgili olarak olayın bir de yasal ve hukuki boyutunu değerlendirmek istiyorum, bunları sizinle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 21 Ekim referandumu süreci işlemeye başladı. Mevcut metne göre yurttaşlarımız oylarını kullanmaya başladılar. Gümrük kapılarında oylar kullanılıyor. 18 ve 19'uncu maddelerin metinden çıkarılması hâlinde ise 21 Ekim tarihinde, yeni bir metin, farklı bir metin halka sunulacak. "Efendim, gümrükte kullanılan oylar, beş bin seviyesinde, on bin seviyesinde, otuz bin seviyesinde, onun için bunlar seçimin sonucunu etkilemez." gerekçesiyle, mantığıyla bu olayı geçiştiremeyiz, çünkü, yapılan bu metin değişikliği doğrudan referandumun içeriğiyle ilgilidir. Süreç başladıktan sonra böyle bir içerik değişikliği yapılması, referandum kavramı ve konusuyla bağdaşmaz. Referandumun sıhhatini etkileyen, sakatlayan ve ihlal eden bir hâl söz konusu.

Bakın, şunu değerlendirmenizi istiyorum: Şu anda yapılan ve yapılmak istenilen bu metin değişikliğiyle, aslında, 21 Ekim tarihinde, 21 Ekim sabahında üç dört saat sonra yapılmak istenilecek bir metin değişikliğinin, öz itibarıyla, içerik itibarıyla birbirinden hiçbir farkı yok değerli milletvekilleri. Getirilen teklif, öncelikle, bu yönüyle hukuk ve siyaset skandalı niteliğinde olup, gayriciddi yaklaşımlar içermektedir, gayriciddi bir anlayışı içermektedir. Komisyon raporu aşamasında bile –metin önümde- burada bile bakın, komisyonda bir milletvekilinin yaptığı uyarının göz önüne alınmadığını, komisyon raporu aşamasında bile kanun teklifinin başlığının düzeltilmediğini üzüntüyle görüyoruz.

Bir diğer husus değerli arkadaşlarım, referandum metninin aslında, tümünden geri alınması da mevcut olan bu garabeti, bu kaosu, bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırmaya yetmeyecektir. Niye yetmeyecektir? Bakıyoruz, Meclis, 22'nci Yasama Döneminde Parlamento, iradesini ortaya koymuş. İşte, 21 Ekimde oylaması yapılacak metni düzenlemiş, iradesini ortaya koymuş. Ondandır dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet Sezer, Anayasa'dan doğan yetkisini kullanarak "Ben, Meclisin iradesini yeterli görmüyorum, ayrıca halkın iradesinin devreye girmesini gerekli görüyorum." demiş ve bu süreç başlamış; halk, iradesini ortaya koymaya başlamış, oy kullanmaya başlamış. Halkın oyunu kullanmaya başladığı bir süreçte Meclisin kendi iradesini ortadan kaldırarak, halk iradesini yok sayarak, hiç işlemeye başlamamış gibi kabul ederek kendi iradesini ortadan kaldırma girişiminde bulunması demokrasiyle ve "millî egemenlik" kavramıyla, "millet iradesi" kavramıyla "millî irade" kavramıyla bağdaşmaz. Burada, doğrudan demokrasiyi ihlal eden, demokrasiyi zedeleyen bir hâl söz konusudur.

Peki, bu noktada ne yapılmalıdır, bunun çözümü nedir? Öyle bir garabet yaşıyoruz ki, öyle bir garabet yaratıldı ki daha doğrusu, neresinden tutsanız elinizde kalıyor. Bakın, bunun, her şeye rağmen mevcut yapı içinde, sistemin bütünlüğünü bozmadan bir çözümü var. Onun çözümünü biraz sonra konuşmamın ilerleyen bölümünde anlatacağım, ifade edeceğim. Geldiğimiz aşamada, tabii, elbette, bu çözümü bulabilmek için İktidar Grubunun ve iktidara destek verenlerin samimi ve dürüst bir şekilde politika yapmaları gereğinin altını çizmekte fayda görüyorum.

Yaşanan süreçte değerli arkadaşlarım, Yüksek Seçim Kurulu da, maalesef, üstüne düşen görevi bihakkin yerine getirmemiştir. Bilindiği gibi Yüksek Seçim Kurulunun hem adli hem de idari işlevi vardır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı “21 Ekim referandumu yapılınsın, ‘evet’ oyu çıkarsa biz Kurul olarak durumu değerlendiririz.” demektedir. Bu yolda kamuoyuna açıklamaları yansıdı. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, yargıç hassasiyetiyle doğru bir şey söylüyor, yani “Olay önüne gelmeden görüşümü açıklarsam bu ihsası rey anlamına gelir.” diyor. Bu, yargıç yaklaşımı içinde doğru bir değerlendirmedir, yerinde olan bir değerlendirmedir. Ancak, biraz evvel de ifade ettiğim gibi, Yüksek Seçim Kurulunun adli işlevi yanında, diğer yüksek mahkemelerden farklı olarak, bir de idari işlevi vardır. Yüksek Seçim Kurulu, idari işlevinin gereği olarak, doğmuş olan bu kaotik ortamın daha da ağırlaşmaması, 100 trilyonlar seviyesindeki harcamanın yerinde olup olmayacağını değerlendirmesinin yapılması, gereksiz mesai sarfının önlenmesi ve benzeri sakıncaların doğmaması amacıyla, yaklaşımıyla önlem alma sorumluluğunun gereğini yapmalıdır, bu yolda idari işlem tesis etmelidir. Seçimin hukuki sıhhatini ve güvenliğini ilgilendiren konularda, Anayasa’nın 79’uncu maddesi gereğince seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü sorumluluğunu üstlenen bir kurul, İç Tüzük 77 ve bağlı mevzuat gereğince teklifin kadük olup olmadığını, referandum başladıktan sonra metin değiştirilmesinin seçimin sıhhatini ihlal edip etmediğini, referandum başladıktan sonra metin değiştirilmesinin seçimin sıhhatini ihlal edip etmediğini resen değerlendirmelidir. Yüksek Seçim Kurulu, bu inisiyatifli kullanmalı ve sorumluluk üstlenmelidir. Geldiğimiz aşamada, Yüksek Seçim Kurulunun bu değerlendirmeyi yapma imkânının hâlen mevcut olduğunu bir kez daha ifade etmek gereğini duyuyorum.

Değerli arkadaşlarım, yine bu süreçte bir hususa daha Genel Kurulun dikkatini çekmek istiyorum. Referandum kavramı ve referanduma konu olabilecek, konu olamayacak konular nelerdir? Bunları bu vesileyle bir kez daha konuşmamız gerekiyor, çünkü 21 Ekim referandumu öncesinde şunu görüyoruz: Çoğunluk diktasına dayalı yeni anlayışların, yeni tezahürlerin Başbakanın ağzından ifade edildiğini görüyoruz. Sayın Başbakan “Artık bundan böyle referandum süreçlerini sıkça yaşayacağız.” diyor. Biz, bu aşamada tespitlerimizi, uyarılarımızı ve kaygılarımızı ifade etmek gereğini duyuyoruz.

Değerli arkadaşlarım, yapılacak herhangi bir referandumun azınlıkta kalanların haklarının ihlali sonucunu yaratmaması gerekir. Demokrasi, çoğunluğun yönetimi olmakla beraber, azınlığın hakları çoğunluğun iyi niyetine bağlı tutulamaz. Çoğunluğun oyu azınlığın haklarını hiçbir şekilde ortadan kaldıramaz. Bu anlamda, temel hak ve özgürlüklerin sadece devlete karşı korunması yetmez, halk çoğunluğuna karşı da korunması gerekir. Demokratilerde asıl olan, çoğunluk ile azınlık çatışmasının önlenmesini sağlayacak mekanizmaları gerçekleştirmektir.

Bu aşamada ve bu süreçte, rejimin temel nitelikleri, anayasal kurumlar, Anayasa yargısı, kuvvetler ayrılığı, denge ve denetim mekanizmaları ve en nihayet temel hak ve özgürlükler konusunda doğrudan veya dolaylı da olsa bu hak ihlallerine yol açacak herhangi bir şekilde referandumun yapılmasının demokrasiyle ve hukuk devletiyle bağdaşmadığını, bağdaşamayacağını, bir kez daha, tespit ve uyarı anlamında ifade etmekte yarar görüyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; geldiğimiz aşamada öylesine düşündürücü, öylesine ibret verici bir tablo söz konusu ki, bakıyoruz, nisan-mayıs ayından bu yana Cumhurbaşkanlığı sürecinde doğmuş olan kaos ve ihtilafın öznesi konumunda olan Sayın Abdullah Gül, geldiğimiz aşamada, kendi siyasi geleceğini de etkileyen ve etkileyecek olan Anayasa değişikliklerini son merci olarak onama veya veto etme konumundadır. Anayasal anlamda böylesine garip bir tablo, herhâlde ve ancak Türkiye’de başarılabilirdi; siyasi iktidar bunu da başarmıştır.

Görüldüğü gibi, her hâlükârda anayasal anlamda kaosa ve belirsizliğe yol açan bir süreç söz konusudur. Başbakan ve AKP yönetiminin kaprislerine, sorumsuz ve öngörüsüz politikalarına mahkûm edilen bir Türkiye gerçeğiyle karşı karşıyayız. Kamu yönetimi adına ibret verici bir AKP karakteristiğiyle karşı karşıyayız. Doğmuş ve doğacak olan tahribatı önemsemeyen, sadece günü kurtarmaya çalışan bir siyaset anlayışının ne kadar ağır sonuçlar yarattığını gösteren vahim bir tabloyla karşı karşıyayız. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bu sürecin yaşanmaması konusunda, aylar öncesinden sorumlu ve yapıcı muhalefet anlayışımızın gereği olarak öneri ve uyarılarımızı her aşamada ve her zeminde yaptık. Bundan böyle de, aynı kararlılık içinde, aynı tutarlılık doğrultusunda, dayatmacı anlayışlara prim vermeden ve uzlaşmaya katkı görünümü altında oportünist arayışlara girmeden görevimizi yapmaya devam edeceğiz.

Yeni Anayasa çalışmaları, daha doğrusu Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesine yönelik bir çalışma kamuoyu gündeminde. Türkiye, bir aydır, bir buçuk aydır bu konuyu tartışıyor değerli arkadaşlarım. Biz, referanduma konu olan tüm konuların, referandum metnine konu olan tüm konuların bu çalışmalar kapsamında çözüme bağlanmasının mümkün olduğu görüşündeyiz. Bunun için yeterli zaman aralığı vardır, acil bir durum söz konusu değildir. Bu sebeple, referandum konusu metnin tümünden kaldırılmasıyla birlikte, hemen akabinde, görev, yetki ve sorumluluk dengeleri içinde ve anayasal bütünlük içinde düzenleme yapılması doğru ve yerinde olacaktır. Bu yaklaşımlar içinde yapılacak her türlü düzenlemeye destek vereceğimizi huzurlarınızda çok açık bir şekilde ifade ediyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye'nin, artık, bu zorlama konuları tartışmak yerine ve dayatmacı anlayışlara prim vermeden terörü konuşması gerekiyor, işsizliği konuşması gerekiyor, yolsuzluğu konuşması gerekiyor, yoksulluğu konuşması gerekiyor, ulusal güvenliği konuşması gerekiyor, refahı, kalkınmayı ve sosyal adaleti konuşması gerekiyor. Türkiye'nin, artık, İSKİ ihalelerinde, rögar kapaklarında ölen küçük Dilara'ları konuşması gerekiyor, bunların akıbetini sorgulaması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kart, bir dakika süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız efendim.

Buyurun.

ATILLA KART (Devamla) - Türkiye'nin, artık, İSKİ ihalelerinde, yolsuzluklarında ve iş güvencesinin yok edildiği ortamlarda vincin altında kalarak ölen mühendis Gülseren'lerin akıbetini konuşması, bunların hesabını sorması gerekiyor. Türkiye'nin, artık, 13-15 YTL yevmiyeye Karadeniz'e fındık toplamaya giderken hayatlarını kaybeden Adıyaman-Kâhtalı mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarını konuşması gerekiyor. Türkiye'nin, artık, iki gün evvel 16 şehidinin hesabını sorması, konuşması gerekiyor. Gündem bunlardır, Türkiye'nin konuları, gerçek gündemleri bunlardır değerli arkadaşlarım.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Hükümetin yeni ve yapay gündemler yaratmasına fırsat vermeden, Türkiye'nin öncelikli ve acil konularını anlatmaya devam edeceğiz.

Bu düşünce ve değerlendirmelerle, getirilen teklife destek vermemizin söz konusu olamayacağını, siyasi iktidarı ve destek verenleri tarihî sorumluluklarıyla baş başa bıraktığımızı bir kez daha ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekilleri, sayın grup başkan vekilleri; şu ana kadar, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu dışında bir söz talebi Başkanlığımıza intikal etmemiştir.

Gruplar adına söz talebi yoksa...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilimiz Sayın Oktay Vural konuşacaklar efendim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Grup Başkan Vekili, İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural.

Sayın Vural, buyurun efendim.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5678 sayılı Anayasa değişikliğinin ilk tur görüşmelerinde Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygılarıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, son günlerde milletimizi acılara zerk eden menfur bölücü terör saldırısı sonucunda hayatını kaybeden kahraman güvenlik görevlilerimize Cenabıhak'tan rahmet, ailelerine ve Türk milletine başsağlığı diliyorum. Hiçbir örgüt veya devlet Türk milletinin ve devletin bölünmez bütünlüğüne olan inancımızı ve bunu korumaya olan kararlılığımızı zayıflatamayacaktır. Tarih, buna karşı yeltenenlerin düştükleri akıbeti göstermiştir, bu kaçınılmaz akıbeti tarih yine yazacaktır.

Değerli milletvekilleri, huzurlarınızda görüşmelerine başladığımız bu Anayasa değişikliğini gerektiren referandum konusu, esas itibarıyla hepimizce malum şartlar ve ortamda hazırlanmış ve gündeme taşınmıştır. Cumhurbaşkanı seçimine yönelik gelişmelerin ve tartışmaların odağında hazırlanan referandum konusu Anayasa değişikliğinin dahi değiştirilmesine duyulan ihtiyaç esasen her şeyi açıklamaya yetmektedir. Bununla beraber, bu değişikliği gerektiren süreç hakkındaki gelişmeleri ve bu gelişmeler karşısında Milliyetçi Hareket Partisinin duruşunu ortaya koyarak bugün ortaya koyduğumuz tavrımıza da bir anlam kazandırmak istiyorum.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, sürekli olarak ülkemizde bir gerilim aracı olarak kullanılmış, çeşitli siyasal kriz ve tartışmaların odağını teşkil etmişti. Türkiye, sürekli olarak bu tartışmalardan vakit kaybetmiş, kamplaşma ve gerilimler içerisinde maalesef demokrasimizi dahi yönetemediğimiz olaylarla karşı karşıya kalınmıştır. İşte Milliyetçi Hareket Partisi, tarihin bu ışığı altında Cumhurbaşkanlığı seçiminin demokrasinin ve millî iradenin güçlenmesini, uzlaşma anlayışının yerleşmesini sağlayacak bir siyasal duruş tarzını siyaset sahnesine getirmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütün bu gelişmeleri öngörerek gerektiği zaman önerilerimizi -Parlamento dışında olduğumuz zamanda da Parlamentoda bulunduğumuz zamanda da- kamuoyuyla paylaşarak hem öngörülerimizi hem de çözüm önerilerimizi paylaştık. Henüz daha 10'uncu Cumhurbaşkanı seçim sürecinde Sayın Genel Başkanımız 11 Nisan 2000 tarihli grup toplantısında aynen şunları ifade etmişti: "Siyasi partilerle Meclisimiz, Cumhurbaşkanı seçimine küçük ve kişisel hesapların değil, siyasetin prestij kazanma ve güven tazelemesinin bir aracı olarak yaklaşmalıdır."

Nitekim, o gün, *partimiz*, Cumhurbaşkanı seçimini bir parti içi mesele, bir hükümet meselesi olarak değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan bütün siyasi partilerin uzlaşmasını aramayı öncelik hâline getirerek, geniş bir uzlaşmayla Cumhurbaşkanlığı seçimini gerçekleştirmiş, bugün Parlamentoda çoğunluğu bulunan AKP'nin kurucularının ve yöneticilerinin bulunduğu şahsiyetlerin de imzasıyla Cumhurbaşkanı önerisiyle Cumhurbaşkanı sorunu çözülmüştü.

Bugün yine bu tavır neticesinde 11'inci Cumhurbaşkanı seçimine yönelik tavırlarımız da, yine aynı şekilde, Parlamento dışında olmamıza rağmen Genel Başkanımız tarafından gündeme getirilmiş ve gerekli uyarılar kamuoyunda paylaşılmıştır.

30 Kasım 2006 tarihinde merkez yönetim kurulu toplantısında, yaklaşan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin, önemli bir siyasi gerginlik unsuru olarak gündemdeki ağırlığını giderek daha fazla hissettirdiğini belirterek; daha sonra da, 19 Aralık 2006 tarihinde yapılan basın toplantısında da, bu Cumhurbaşkanlığı seçiminin muhtemel bir ara rejim tartışmalarına dönüştürülmeden yapılması gerektiğini, Türkiye'yi bir siyasi istikrarsızlığa sürüklememek, bir ara rejim korkusu içerisinde, gölgesi altında bir seçimin yapılmasını önlemek için seçimlerin öne alınması gerektiğini ifade etmişti. İşte, ülkemize yakışanın da bu yaklaşım olduğunu belirtmişti.

Böylece, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hep tartışma içinde geçtiğini ifade ederken, durumun normalleştirilmesi için herkesin üzerine düşen görevi yapması gerektiğini belirtmiştik.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerini siyasi istikrarsızlığın sebebi veya bir rejim krizinin doğuşuna vesile olabilecek tarzda davranışlar içerisinde bulunmak, kritik bir süreçte ülkemiz için doğru olmayacaktır demiştik.

Yine, 11 Ocak 2007 tarihinde Sayın Genel Başkanımızın ifade ettiği seçim süreciyle ilgili endişeler şunlar olmuştur: Mevcut eğilimler ve göstergeler, 2007'nin, tehlikeli sonuçları olacak zorlamaların ve gerginliklerin yaşanacağı çalkantılı bir dönem olacağına işaret etmektedir. Bunlar, AKP'nin gerginlik stratejisine hizmet edecek ve meşruiyet açığını kapatmak sonucunu doğurabilecektir. Bu bakımdan, Mecliste temsil edilen muhalefet partilerinin bu konuda çelişkilerden uzak, açık ve tutarlı bir yaklaşım benimsemeleri ve AKP'nin değirmenine su taşıyacak hareketlerden kaçınmaları önem taşımaktadır. İşte bu konu etrafında şekillenen siyasi ve hukuki meşruiyet tartışmalarını bertaraf etmek için de 11 Mart 2007 tarihinde erken genel seçim yapılmasını önermişti. Maalesef bu erken genel seçim gerçekleştirilemedi ve bu konuda, Cumhurbaşkanlığı seçimi siyasal tartışmaların, âdeta gerilimlerin bir kaynağı olma ve Cumhurbaşkanlığı seçimi de bu oyunun bir parçası olarak gösterildi.

Böyle bir makam, siyaset arenasında, âdeta seçimlere giderken bir seçim stratejisinin malzemesi olarak kullanıldı. Her kurumla çatışmayı ve her kuruluşla çatışmayı tercih ederek önlerinin kesildiği iddiasıyla mağdur ve mazlum görünme taktiğinin peşinde olanlara Cumhurbaşkanlığı seçimi bir vesile teşkil ettiğini ifade eden Genel Başkanımız "Bu süreci kaşıyarak, kutuplaşmadan nemalanmak isteyen, milletin değer ve inançlarından habersiz siyasi hareketler ve bazı kurumlar da sorumluluk sahibidir. Bunlar, AKP'nin gerginlik stratejisine adım adım hizmet etmiştir." diyerek, derinleşen meşruiyet açığını kapatmak için eline malzeme ve bahane verdiklerini ifade etmişti. Noksanları yanlışlarıyla altmış yılda elde edilen demokratik kazanım ve demokrasi geleneğinin durdurulması, sekteye uğratılması asla çare olmamalı diye kararlılığımızı belirtmişti.

İşte bu çerçevede, yine 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı münasebetiyle Genel Başkanımızın ortaya koyduğu tavır, bu yönüyle...«Türkiye Büyük Millet Meclisi, yalnızca gücünü milletten alan kurumsal bir yapı değildir, döneminin ağır şartlarına rağmen güçlüklerden ve baskılardan asla etkilenmeden ve yılmadan çalışmış, zor günlerin aşılmasında varlığıyla milletimize güç ve ümit vermiştir. Milletimiz, bugün karşımıza çıkan vahim gelişmeler ve ağır sorunların çözümü için de aynı ümit ve beklentilerin karşılanmasını Türkiye Büyük Millet Meclisinden haklı olarak beklemektedir» demiştik.

Bu süreç içerisinde, gerek 24 Nisanda gerek 27 Nisanda gerekse 28 Nisanda Cumhurbaşkanlığı seçiminin ortaya koyduğu gerilimlerin Türkiye'ye bir şey kazandırmayacağını ve bu kamplaşma ve gerilimin bir seçim stratejisi olarak uygulanmasının da makamları ve parlamenter rejimi tehlikeye soktuğunu ifade etmiş ve bu konuda bir erken genel seçim yapılmasını Türkiye'nin önüne bir alternatif olarak ortaya koymuştur. Maalesef, Türkiye'nin bir erken genel seçim sonucunda, yenilenmiş

bir irade tarafından Cumhurbaşkanının seçilmesine yönelik teklifimiz Parlamento tarafından kabul edilmemiş, nihyeti itibarıyla 22'nci. Dönem, Cumhurbaşkanlığı seçimini yapamadığı için 22 Temmuz seçimlerine kadar gelinmiştir.

İşte bugün, o tartışmaların olduğu noktada, şu ifadeleri -2 Mayıs 2007 tarihinde- dikkatinize sunmak istiyorum: Tıkanan Cumhurbaşkanlığı seçimi süreci sona erdirilerek süratle erken seçim kararı alınmalıdır. Başbakanın, Cumhurbaşkanının halk tarafından iki türlü seçimle seçilmesi, görev süresinin beş yıllı ve iki dönemle sınırlandırılması, genel seçimlerin dört yılda yapılması ve seçilme yaşına ilişkin Anayasa değişikliği paketini Meclise getirecekleri yolundaki beyanatlari nafile bir siyasi manevradır.

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin Cumhurbaşkanının yetkilerinden bağımsız olarak ele alınmayacağı bir gerçektir. Anayasal sistemimizde merkezî konumda bulunan Cumhurbaşkanına ilişkin düzenlemelerin, seçimlerden sonra oluşacak Meclis tarafından bir bütünlük içinde ele alınması siyasi basiretin icabı olacaktır. İşte daha o gün, bugün değiştirilmesini öngördüğümüz Anayasa değişikliğinin getireceği tartışmalara işaret etmiştir ki, bugün Parlamento bu değişiklik yapılmadığı takdirde Türkiye'nin hangi sıkıntılarla karşılaşacağını düşünerek, değişiklikle ilgili değişiklik yapma konusunda teklifini hazırlamış bulunmaktadır. İşte, bütün bu uyarılarımızın yer aldığı dönemde, 11'inci Cumhurbaşkanlığı 367 tartışmalarıyla kilitlenmiş, 22'nci Dönem Meclisi Cumhurbaşkanını seçememiş ve bu süreç demokratik hayatı ve parlamenter sistemi işlevsiz hâle getirmiştir. Kamuoyunda, demokrasinin geleceği hakkında, Meclisin saygınlığı konusunda maalesef istenilmeyen tartışma ve beklentiler hâkim olmuştur.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanına yönelik tartışmaların geliştiği bu ortamda Türkiye erken genel seçime gitmiş, maalesef bu konuda demokrasimizi yönetemediğimiz için, bu Parlamentoda irade oluşmadığı için, demokrasinin kurumları kuralları işletmediği için, bu erken seçim sonucunda yeni Meclis olmuştur. Bu yeni Meclis 319 değerli yeni milletvekilinin, yeni siyasi partilerin geldiği ve Türk milletinin de yüzde 85'inin temsil edildiği bir Meclistir. Dolayısıyla, bu yenilenmiş Meclisin Cumhurbaşkanı seçimini gerçekleştirmesi ve bu seçimle ilgili olarak, demokrasimizin vazgeçilmez kurumu olarak, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, demokrasinin kurallarını işletmek de milli iradenin bir gereği olarak ortaya konmuş ve nihyeti itibarıyla, bildiğiniz gibi, bu seçim gerçekleştirilmiştir. İşte, bu süreç içerisinde Milliyetçi Hareket Partisinin ortaya koyduğu tavır artık mağduriyet, fedakârlık ve dayatma edebiyatından arınmış olarak sistemin çalışacağını görenler birdenbire açığa çıkmış ve ellerindeki tüm siyasi manevra alanları ellerinden alınmıştır. Karşılarına arzu ettikleri zaman kullanabilecekleri son derece geniş bir uzlaşma alanı bırakılmış.

Böyle bir alanı kendi siyasi kurumlarının sorumluluğu içerisinde kullanmayanların sorumluluklarının da elbette kendilerine ait olduğunu ifade etmek isterim. Bu konuda milletimize verdikleri sözleri tutamayanların milletimize söyleyecek sözü olmayacağını düşünüyorum.

Netice olarak, demokrasimizin vazgeçilmez kurumları kendi üzerlerine düşen görevleri ve sorumluluklarıyla demokrasinin kurallarını işletmiş ve parlamenter sistem çalışmıştır. Böylelikle, Milliyetçi Hareket Partisi, bu parlamenter sistemin Türkiye'nin sorunlarını çözebileceğine dair kamuoyu beklentilerine uygun hareket etmiş ve demokrasimizi âdeta büyük bir badireden kurtarmıştır.

İşte, böyle bir ortam içerisinde aceleyle hazırlanmış, derinlemesine bir tartışma yapılmadan gündeme getirilmiş bir Anayasa değişikliği referanduma 21 Ekimde gidilmektedir.

Bugün, bu Anayasa değişikliğinin değiştirilmesi, bizim daha 2 Mayıs 2007 tarihinde Genel Başkanımızın ifade ettiği mahzurları bütün kamuoyu tartıştı. Aslında bütün siyasi partiler, böyle bir Anayasa değişikliği yapılmadığı zaman Türkiye'nin sıkıntıya gireceğini ifade etti. Genel Başkanımız, bu sıkıntıya gireceğini görerek, Türkiye'nin önüne, Parlamentaoya iki alternatif sundu: Birincisi, bu referandum konusunu ortadan kaldırmak. Eğer bu konuda siyasi partiler arasında bir uzlaşma söz konusu olmuyorsa, nihayeti itibarıyla bir meşruyet tartışması, kısır tartışma içerisinde geçecek bir süreyi engellemek amacıyla, geçici 18 ve 19'uncu maddelerin kaldırılabilceğini kamuoyunun ve siyasi partilerin dikkatine sundu.

Bugün geldiğimiz bu noktada aslında, bu Anayasa değişikliğinin sorun doğurduğu konusunda bütün siyasi partiler hemfikir. Bugün tartışılan konu sadece bir yöntemdir. Gönül isterdi ki, elbette, siyasi partiler kendi aralarında bu meselenin çözümü konusunda tam bir uzlaşma ile bugün Parlamentaoda tartıştığımız gerekli değişikliği getirseydi. Ancak üzerinde uzlaşabilen, hiç olmazsa Türkiye'deki tartışmaları sanal ve boş hukuki tartışmalardan uzaklaştıracak bir formül bugün huzurlarınıza bu Anayasa değişikliğiyle getirilmiştir. Aslında bu referandumun bir anlamı da kalmamıştır. Sorunu çözmek için ortaya konulduğu iddia edilen referandum konusu, bir sorun doğuran bir referandum konusu olmuştur. İşte, bu açıdan bakıldığı zaman muhakkak surette biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, öncelikli görevimizin toplumu bir siyasal ve sosyal kamplaşmanın önüne geçerek kriz niteliği doğuracak tartışmalara son vermek, ülkemizin bütünlüğüne yönelik tehditlerin arttığı böyle bir ortamda pozitif toplumsal enerjimizin boşa gitmemesini öngördük. Milliyetçi Hareket Partisi için demokrasinin vazgeçilmez ve tartışılmazı hususunda sarsılmaz bir inancımız vardır. Elbette demokrasimizi de yönetmemiz gerekmektedir. Bugün geldiğimiz bu noktada milletimizin ihtiyaç duyduğu, bugün içinde bulunduğu sorunlara odaklanmış bir Parlamento gerekliken maalesef bugün Parlamento çatısı altında birtakım hukuki tartışmaların ya da daha önceki Meclisin bugünkü Meclisin gündemine ötelelediği hukuki tartışmalarla Türkiye'yi bir gerilim ve kamplaşmaya götürmenin de Türk milletine bir faydası olmadığını düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu çerçevede, huzurlarınızda, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin, Cumhurbaşkanının yetkilerinden bağımsız olarak ele alınmayacağı gerçeğini ve anayasal sistemimizde merkezi durumda olan Cumhurbaşkanına ilişkin düzenlemelerin de Meclis tarafından bir bütünlük içinde ele alınmasının da bir siyasi basiretin icabı olduğunu paylaşmak istiyorum. İktidar partisinin de her türlü siyasi mülahazayı geride bırakarak bu konuda ortaya konulan yaklaşımları dikkate alması gerekmektedir. Kimse, millettten gücünü alan siyasi partilerin millettten kaçtığı iddiasını ortaya koymak gibi bir kolaycılığa sığınmamalıdır. Millettin verdiği yetkiyi kullanmasını bilmeyenlerin, millete gitmeyi siyasi manevra alanı olarak kullanmaları ikiye bölünmüş bir siyaset anlayışıdır. Unutmayalım ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi milli iradenin tesis edildiği yerdir. Bu yüce kurumun saygınlığını bu tür siyasi hesaplarla göz ardı etmek demokrasimize büyük bir darbedir. İşimize geldiği zaman millete gitmeyi, gelmediği zaman millettten kaçmayı şiar edenlerin bu çifte standardı ortadadır. Avrupa Birliği yolunda teslimiyet belgeleri imzalayanlara, askerimizi Kuzey Irak'a göndermek için başka ülkelerden icazet bekleyenlere şu soruyu sormak isteriz: Neden bu konuları millete sormuyorsunuz? Millettten kaçmıyoruz.

Sayın milletvekilleri, bu değişikliklerle önlenecek sorun bir kişinin ya da AKP'nin sorunu değildir. Ortaya çıkacak sorun ve tartışmaların mağduru tüm milletimiz olacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi siyasi konumunu başka partilere göre değil, milletin menfaatine göre düzenler. Bugüne kadar ortaya koyduğumuz siyasi tavrın tamamı milletimizin değer, arzu ve menfaatlerine göre şekillen-

miştir. “Bu onların sorunudur.” diyerek kolaycılığa gitmek, sonra çıkacak sorunlarla milletimizin mağdur olmasını beklemek ve bundan medet ummak milliyetçiliğe sığmaz. Kimse bizden, milletimiz sıkıntı çekerken bunun siyasi rantından faydalanmayı önermemelidir. Biz siyaseti mertçe yapıyoruz. Milletimizin zarar gördüğünü gördüğümüz her noktada taşın altına elimizi atmaya kararlıyız. Muhalefet anlayışımızda, Türkiye’nin önüne yeni alternatifler getirmek kararlılığı vardır. Türkiye’nin, artık, bu çıkmaz siyasetlerden kurtulması ve gerçek alternatiflere, siyasetlere odaklanması gerekmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi demokrasinin vazgeçilmez kurumu olarak, demokrasinin kurallarını işletmeye, kısır tartışma ve gerilimler yerine Türkiye’nin gerçek gündemleriyle uğraşmasını sağlama yolunda kararlıdır. Artık, Milliyetçi Hareket Partisinin olduğu bir Mecliste, Başbakan ya da AKP’nin attığı çelik çomakla uğraşacak vaktimiz yoktur. (MHP sıralarından alkışlar) Türkiye, artık, sanal oyunlarla vakit kaybetmemelidir ve milletimiz bu oyunlarla oyalanmamalıdır. Artık, oyun bitmiştir, yeni oyunlara da müsaade etmeyeceğimizi herkes bilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle huzurlarınızda üç konuda ayrıca tekrar vurgu yapmak istiyorum:

Birincisi: Cumhurbaşkanı seçimi yöntemi, Cumhurbaşkanının parlamenter sistemindeki konumuyla ilgilidir ve bu, muhakkak, bu seçim konusu, Anayasa değişikliği tartışmaları içerisinde, bütünlük içerisinde değerlendirilmelidir.

İkincisi: Anayasa’nın değişikliğiyle ilgili tartışmalar, milletin ve Parlatentonun, milletvekillerinin dışında başka odaklarda aranmamalı, hazırlık muhakkak surette Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmelidir, başka yerlerde ısmarlama Anayasa çalışmaları yapılmamalıdır. (MHP sıralarından alkışlar) Milletten, Türkiye Büyük Millet Meclisinden kaçmanın gereği yoktur.

O bakımdan, bu çerçevede hepimize, özellikle bütün siyasi partilere, bu konuda uzlaşma ve hazırlama kurulu olarak, Parlamento çatısı altında, bütün kurum ve kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vural, bir dakika ek süre veriyorum. Konuşmanızı tamamlayın.

Buyurun.

OKTAY VURAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Anayasa değişikliklerini bu zemin altında tartışmaya hazırız.

Diğer taraftan da iki konuda... Hatırlarsanız, Cumhurbaşkanı seçiminden önce, Türkiye bir sınır ötesi operasyonu tartışıyordu. “Gerekliydi” deniyordu. Yapamadık. Neden? Bu kısır tartışmalardan dolayı. O günden bu yana, canlarımız, kanlarımız gitti. Şimdi, yine aynı tartışmalar içerisinde, yine sınır ötesi operasyonun olduğu bir ortamda, Türkiye’nin gündemini bu tür sanal hukuki tartışmalara odaklanmasından kurtaracağız ve Türkiye’yi gerçek gündemine dönüştüreceğiz.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi her zaman çözümün bir parçasıdır, onlar her zaman problemin bir parçası. Milliyetçi Hareket Partisinin her zaman bir programı vardır, onların her zaman bir özü. MHP “bu işi millet için yaparım” der, onlar “bu benim işim değil ki” der. MHP her sorunda bir çözüm görür, onlar her çözümde bir sorun görür.

Konuşmama son verirken, hepimize saygılarımı arz ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AK Parti Grubu adına, Grup Başkan Vekili ve Yozgat Milletvekili Sayın Bekir Bozdağ.

Sayın Bozdağ, buyurun efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan, Türk milletinin, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne kasteden menfur terör saldırısı sonucu şehit düşen şehitlerimizi huzurlarınızda rahmetle ve minnetle anıyorum, manevi huzurlarında saygıyla eğiliyorum; ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum, başımız sağ olsun diyorum. Ama, bir hususun da altını çizmek istiyorum.

Türk milletinin, birliğine, dirliğine, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne kastedenler sadece bugünküler değil. Tarihin derinliklerine doğru indiğiniz zaman orada bunun gibi nice türedi bir takım yapılanmalar olduğunu görürsünüz, ama orada bir şey daha görürüz, onların her birinin akıbetlerinin ne olduğunu da görürüz. Hiçbirisi emellerine ulaşamamış, Türk milletinin ve devletinin kararlılığı karşısında yok olup gitmişlerdir. Bunlar da yok olacaktır. Hükümetimiz, devletimiz terörle mücadele konusunda kararlılığını sürdürmektedir, neticeyi alacak ve bunlardan da ülkemizi temizleyecektir. Buna inanıyorum ve Hükümetimizin, devletimizin bu konudaki çalışmalarının netice alacağına inancım tamdır.

Değerli dostlarım, değerli kardeşlerim; şimdi, bu Anayasa değişikliği konusu nereden buraya geldi? Önce, bir oradan bakmak lazım. Nedir konu? Konu şu: Türkiye Cumhuriyeti tarihi döneminde Cumhurbaşkanlığı seçim süreçlerine baktığınız zaman, her seçim sürecinde bir krizin yaşandığını görüyoruz. Çok partili siyasal hayata geçtikten sonra, 60 darbesinden sonra, 80’den sonra bir sürü sıkıntılar var. Nice, demokrasi içerisinde, hukuk içerisinde işleyen yönetime, demokrasi ve hukuk dışı müdahalelerin yapıldığını ve yaşandığını gördük. En son yaşanan Cumhurbaşkanlığı seçim süreci de hafızalarımızın içindedir, tazedir.

İşte, bu süreçlerde her zaman sorun olan, her zaman kriz olan, insanımızın sürekli enerjisini tüketen, birbirini yıpratmasına neden olan bir yapıyı ortadan kaldırmak lazım. Nedir o? Cumhurbaşkanını millete seçtirmektir. İşte, atılan adım bunun adıdır, bir şeye tepki olarak değil veya bir şeye karşı bir tavır olarak değil. Ama Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı bir sorun mudur? Her seçimi ayrı bir sorun olmuş mudur? Olmuştur. Olmadığı seçim var mı, sorun olmadığı seçim? Yok. (MHP sıralarından “Var, var!” sesleri)

Öyleyse, ilanihaye her cumhurbaşkanı seçiminde aynı sorunu defalarca gündeme getirip tartışmanın ne manası var? Bir manası yok zaman kaybından başka, ülkeye zarar vermekten başka. Onun için “Sorunun çözüm merci olan bu konunun tek yetkilisi millete götürelim.” dendi ve Cumhurbaşkanını cumhurun seçmesi konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi bir karar aldı ve bu karar Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından geri gönderildi, yeniden kanunlaştı, bu sefer de referanduma gönderildi ve süreç devam ediyor.

Peki, Cumhurbaşkanını milletin seçmesi kötü bir şey mi? Değil. Bizim Anayasa’mızın 1’inci maddesine baktığımız zaman maddenin gerekçesinde aynen şöyle deniyor: Tasarının 1’inci maddesi Türk devletinin bir cumhuriyet olduğunu ilan etmektedir. 1924 ve 1961 Anayasalarında bu ilke belirtilmiştir. Devlet başkanının veraset yoluyla değil milletçe veya milletin temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilerek makamına geleceği açıklanmaktadır. Çok açık; devlet başkanının ya milletçe veyahut da milletin temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilerek makamına geleceği anlatılmaktadır burada. Şimdiye kadar, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilme usulünü tercih etmiştir. Bu bir tercih meselesidir. Bundan sonra da bu seçimin millet tarafından yapılması usulünü tercih etmektedir. Bu da, kurucu iktidarın da gerekçe de anlattığı bir hususun tercihinden ibarettir. Cumhuriyetin niteliklerine uygun. Zira, cumhuriyetimizin niteliklerinden bir tanesinin de demokratik bir cumhuriyet olduğundan bahsediyoruz.

Ben yine onun gerekçesine bakıyorum. Gerekçesinde de deniyor ki bununla ilgili: “Demokrasi egemenliğin millete ait olduğu bir rejimdir.” Biz buna inanıyoruz, millete aittir ve millet kendini yönetenleri, aralıklarla yapılan seçimlerle, demokratik rekabetin olduğu bir ortamda seçecek ve onlar da belli bir dönem için kendilerini yönetecekler. Sistem bu. Onun için, bu yapılan düzenleme bu noktadan da bizim cumhuriyetimizin nitelikleriyle de uyumludur.

Öte yandan, parlamenter sistemin özelliklerine baktığınız zaman Türkiye’de uygulanan sistem tam bir parlamenter sistem mi, yoksa yarı başkanlık sistemi mi? Bu tamamen tartışma konusu olan bir husus, ama pek çok kişi melez bir sistem olduğunu söylüyor. Cumhurbaşkanının yetkilerine baktığınız zaman, bu kadar bir yetkinin parlamenter sistemde olmayacağını söyleyen bir sürü kişi var. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilecek olması parlamenter sistemin, efendim, özüne de ters bir durum da değildir. Bu bir rejim değişikliği, sistem değişikliği anlamına da kesinlikle gelmez. Rejim de değişmez, sistem de değişmez, parlamenter rejim de aynen varlığını sürdürür.

Zira, bakın, çok konuşulan veya son günlerde görüşleri en çok dile getirilenlerden bir tanesi YÖK Başkanımız Sayın Teziç, parlamenter sistemin özelliklerini anlatırken, orada aynen şöyle diyor, okuyorum: “Parlamenter rejimlerde devlet başkanı irsî -soydan geçme- bir hükümdar olabileceği gibi, halk tarafından seçilen ya da parlamento tarafından seçilen bir kişi de olabilir.” Yani, ille de Meclis tarafından seçilmesi şarttır, aksi takdirde sorun olur diye bir husus söz konusu değildir.

Öte yandan, değerli milletvekilleri, bu değişikliğin içerisinde geçici 18 ve 19’uncu maddenin yer almış olmasını, bu değişikliğin yapıldığı tarihe bakarak değerlendirmek lazım. O tarihte seçimi yapılmamış bir Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Eğer, Anayasa değişikliği, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından onaylanırsa, işleyecek sürece dair bir düzenleme lazım. Halkoyuna sunulduğu takdirde de bunun referandum süresinin kısaltılarak Türkiye’nin Cumhurbaşkanının kısa sürede seçiminin temini amaçlanmış. kırkbeş güne indiren bir kanun Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmüş, ancak Sayın Cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilince, kanunlaşma imkânı bulamamıştır. Onun için, referandum süreci bugüne kadar uzamıştır.

Peki, bu referandumun bir anlamı var mı? Bu referandumun bir anlamı var. Peki, bu referandum bir dayatma mı? Bu referandum bir dayatma değildir.

Ben şimdi sormak isterim: Ne zamandan beri millete bir konunun sorulması, “Kabul ediyor musun-etmiyor musun?” şeklinde bir soru tevcih etmesi dayatma olur? Siz millete sorarsanız dayatma olur mu? Onun kararını kendiniz için esas kabul ederseniz dayatma olur mu, kaos olur mu? Olmaz. Ama, ne yaparsınız: Dayatmayı başka usullerle yaparsınız, başka yöntemlerle yaparsınız. Onu yapanlar nasıl yaptıklarını gayet iyi biliyorlar. Türk milleti de, kimin dayatma yaptığını, kimin de milletle beraber yürüdüğünü, milletin kanaatine önem verdiğini çok iyi bilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu referandumun bir anlamı var. Nedir biliyor musunuz en önemli anlamı? Türk milleti tarihinde ilk defa Cumhurbaşkanını kendi seçecektir. Bundan daha büyük bir anlam olabilir mi? Şimdiye kadar hiçbir dönemde doğrudan doğruya kendinin seçtiği bir örnek yoktur. Gerçi Sayın Kenan Evren’in seçimi var ama, o biraz bundan farklı. Ama, ilk defa millet kendi Cumhurbaşkanını kendi seçecek ve bu en büyük anlamdır, bu en büyük reformdur, en önemli bir değişimdir, millete gitmek en büyük adımdır. Bu adımı sizler attınız, Türkiye Büyük Millet Meclisi attı. Bu adımı küçümsemek doğru bir şey değildir.

Peki, bugünkü bu teklif niye bu noktaya geldi? Bir şüphemiz mi vardı, bir sıkıntı mı vardı? Bi-ze göre bir şüphemiz, bir sıkıntı yoktu. Neden? Çünkü, Türkiye Büyük Millet Meclisi 1982 Anayasası'nın yürürlükteki maddelerine göre Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni Cumhurbaşkanı seçmiş midir? Seçmiştir. Cumhurbaşkanı yemin etmiş, görevine başlamış mıdır? Başlamıştır, şu anda da görevinin başındadır. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin 11'inci Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Geçici 19'un-cu madde neyi düzenliyor? 11'inci Cumhurbaşkanı'nın seçim usulünü düzenliyor, seçilemediği takdirde hangi usulle seçileceğini düzenliyor. Şu anda seçilmiş bir Cumhurbaşkanı var mı? Var. Diyelim ki aksi oldu, seçim yapılmak istendi ve yapıldı, seçilecek Cumhurbaşkanı hangisi olacak? 11'inci Cumhurbaşkanı mı 12'nci Cumhurbaşkanı mı? Yok efendim, 11'inci Cumhurbaşkanı olacak denirse ayrı bir, başka, konu. 11'inci olabilir mi? Olamaz. Neden? Seçilmiş bir Cumhurbaşkanı var. O zaman, 11'inci Cumhurbaşkanı'nın seçimi için öngörülmuş bir usulü, siz başka bir noktada uygulayamazsınız, konusu kalmamış bir maddedir. Bu referandum milletimiz tarafından kabul edilip yürürlüğe girdiği takdirde, konusu kalmadığı için bunun uygulama kabiliyeti kesinlikle söz konusu değildir, bir sıkıntı da yoktur. Ancak, kamuoyunda yaşanan tartışmalara baktığımız takdirde, bir sıkıntı olacağı, bir kaos olacağı değişik kesimler tarafından ifade ediliyor ve Cumhurbaşkanımızın durumu sürekli bir tartışma zemininin içinde tutulmak isteniyor. Biz gördük ki, Türkiye, bu konuyla daha fazla enerji kaybedecek, daha fazla tartışmalar olacak. Bu tartışmalar olmasın, enerji kaybına neden olmasın. Bizce herhangi bir sorun olmayan konuyu, Türkiye'yi daha fazla zaman kaybına uğratmamak adına huzurlarınıza getirdik. Bu konuda destek verenlere de teşekkür ediyoruz. Zira, Türkiye'nin, böyle, sanal gündemlerle kaybedecek vakti yoktur.

Peki, referandum süreci başlamış, şu anda devam ediyor. Devam eden sürece birileri müdahale edebilir mi? Olabilir mi böyle bir düzenleme? Oy verme işlemi başlamış, takvim işliyor. Şimdi, bunu söyleyenler olabilir, ama, bunun Türkiye'de uygulaması ilk değil. Daha önce de 2001 yılında Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda değişiklik yapılmış ve bu değişikliğin içerisinde milletvekillerinin özlük haklarını düzenleyen bir madde de var. Sayın Cumhurbaşkanımız bu maddeyi referandumla göndermiş, daha sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu referanduma gönderilen maddeyi yeniden değiştirmiş. Konu, Yüksek Seçim Kuruluna intikal etmiş. Yüksek Seçim Kurulu da bu konu da bir karar veriyor 3/12/2001'de ve diyor ki: "10/11/2001 günlü 658 Sayılı kararımızla oluşturulan komisyon tarafından halk oylamasına ilişkin takvim ve genelgelerin hazırlanmasına karar verilmiştir. Bu konudaki çalışmalar sürdürülmekte iken, bu defa 1/12/2001 günlü 24600 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 4720 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile Anayasa'nın daha önce halkoyuna sunulması öngörülen 27'nci maddeyle değişik 86'ncı maddesi değiştirilmiş ve kanunlaşmıştır. Bu belirtilen durum karşısında, yapılması istenilen halk oylaması konusuz kalmıştır."

Ben demiyorum, Yüksek Seçim Kurulu söylüyor ve onun kararı. Şimdi yapılan şey, daha önce olan bir uygulamanın tekrarından başka bir şey değildir.

Bir başka konu: Burada, konuşmacı arkadaşlarımızdan bir tanesi de yeni anayasa çalışmalarına değindi. Ona da kısa bir değinip huzurlarımızdan ayrılmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, yeni anayasa çalışması, bizim parti olarak seçim beyannamemizde var, başka partilerin de seçim beyannamelerinde var; 1993'te burada bulunan partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu çalışma örnekleri de var, önerileri de var başka kurumların, Barolar Birliğinin, TOBB'un ve TUSİAD'ın da bu konuda yaptığı başkaca çalışmalar var. Biz, Tür-

kiye Cumhuriyeti Anayasası'yla ilgili yeni bir çalışmayı gizli kapaklı yapmıyoruz, kamuoyuna biz bunu deklare etmişiz; "Yeni bir anayasa yapacağız." Seçime giderken milletimizin önüne böyle bir vaatle çıkmışız, milletimiz bu vaadi de değerlendirmiştir. Peki, olan nedir? Olan şudur: Siz bir anayasa hazırlıyorsunuz, bu anayasanın milletin tartışmasına sunacağınız bir metin hâline gelmesi için bir mutfak çalışması lazım mı? lazım. Vatandaşımızın huzuruna, kamuoyunun huzuruna, siyasi partilerimizin huzuruna ve bu konuyu tartışacak bütün kesimlerin huzuruna tartışılabilir, somut bir metin ortaya koymamız lazım mı? Lazım. O zaman elbette ki bu metnin bir mutfak çalışması olacak. Bugüne kadar, kamuoyuna, anayasa önerisi olarak hazırlanmış bulunan çalışmaların tamamı böyle bir mutfak çalışmasından sonra çıkmıştır. Türkiye Barolar Birliği, kamuoyuna sunacağı öneriyi hazırlarken bu önerinin her bir maddesini ayrı ayrı tartışıp hazırlamamış, TÜSİAD da öyle hazırlamamış, efendim TOBB da öyle hazırlamamış. Hepsi, ne yapmış? Türkiye'de, uzman anayasa hukukçularımızdan bir komisyon oluşturmuş ve bu komisyona -bugün konuşan pek çok anayasa hukukçumuz da bunların içerisinde var- onların oluşturduğu komisyon bir öneri hazırlamış ve o öneriyi değerlendirdikten sonra kamuoyunun bilgisine ve tartışmasına sunmuştur. Bizim yaptığımız, bunun dışında bir şey değil ki. Biz, Türkiye Cumhuriyeti'ne yeni bir anayasa önerisiyle milletimizin huzuruna çıkacağız, onun için de bir mutfak çalışması yaptırıyoruz ve daha sonra bu çalışma neticelendikten sonra, kamuoyunun bilgisine, tartışmasına açılacak, sunulacak. Ondan sonra da herkes kanaatini söyleyecek ve bu kanaatler değerlendirildikten sonra, yeniden, değerlendirme somut hâle getirilip Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisinden çıkarılan bir şey yok, kaçırılması da mümkün değil. Zira, millî iradenin tecelli ettiği yer burasıdır, millî iradenin karargâhı burasıdır ve buradan bu çıkacak, buradan kimsenin kaçması yok. (AK Parti sıralarından alkışlar) Kaldı ki biz, buranın iradesini her şeyin üzerinde tutan bir anlayışın sahibiyiz. Egemenliği kayıtlı şartlı gören değil, kayıtsız şartsız bir egemenlik. Meclisin, hemen...Görüyorsunuz, arkamda yazıyor. Bu anlamda bir egemenliğe inanan bir partiyiz.

Onun için, değerli milletvekilleri, önemli bir iş yapıyor AK Parti bu konuda. Bakın, şimdiye kadar, çok partili siyasi hayata geçmemizden sonra 61 Anayasası yapıldı, tartışılmadı, 82 Anayasası yapıldı, doğru dürüst tartışılmadı yapanlar belli, yaptırılanlar belli, tartışma falan yok. Danışma Meclisine gelenlerin nasıl geldiği belli ve baktığınız zaman bir tartışma yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Danışma Meclisinde altı ay tartışıldı. Sen ne diyorsun ya!

BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Şimdi, ben, 82 Anayasası'nı incelediğimde, orada bir şey gördüm. Nedir? 82 Anayasası'nın, tam 111 maddesinde, Millî Güvenlik Konseyi, Anayasa Komisyonu değişiklik yapmış, 9 da geçici maddesinde değişiklik yapmış. Neredeyse tamamı Danışma Meclisinde görüşülüyor, ama yukarıda da başka şekilde değiştiriliyor ve tartışma yok. Ama, bakın, ilk defa, Türkiye Cumhuriyeti devletinde millet Anayasa'sını tartışıyor. Bundan daha büyük bir adım, daha büyük bir başarı olabilir mi? (AK Parti sıralarından alkışlar)

Anayasa'sını tartışan bir millet olduk. Sivil toplum tartışıyor, üniversiteler tartışıyor, siyasi partiler tartışıyor ve herkes, yeni anayasada kendi emeğinin de kendi katkısının da olması için gayret ve çaba sarf ediyor. AK Parti, bu gayretleri milletin tamamının onaylayacağı bir biçimde birleştirerek milletin Meclisine getirecek ve Millet Meclisimiz de bunu tartışacaktır. Meclise geldikten sonra, Anayasa Komisyonu süreci var, ondan sonra Genel Kurul süreci var. Hem Anayasa Komisyonunda hem de Genel Kurulda bunun tartışmaları yapılacak, kanaatleri olanlar orada da kanaatlerini söyleyecek ve sonuçta sizin kararınızla bu kabul edilecek ve arkasından da Sayın Başbakanınızın da açık ve net ifadesiyle, milletin de onayına sunulacak. Milletimiz kabul etmediği takdirde, yürürlüğe gir-

me imkânı da bulmayacaktır. Hem Meclisin iradesi hem milletin iradesi, onaylanma sürecinde, yapım sürecinde de yine hem milletin, sivil toplumuyla, üniversiteleriyle, bütün kesim ve katmanlarıyla katkısı ve iradesi, siyasi partilerimizin katkısı ve iradesiyle oluşacak bir anayasa, Türkiye'nin hayrına, daha doğru, daha iyi bir anayasa değil mi? Ben, beklerdim ki, bu tartışma başladı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozdağ, bir dakika süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız.

BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bütün partiler -programlarında var- geçmişte, değişik defalar, anayasa önerisi, yeni bir anayasa, başka bir anayasa vaadini getirmişler, millete sunmuşlar, ama yapma imkânları bulmamış. Şimdi, AK Partinin bu hareketiyle, bütün partilerin millete verdikleri sözün gereğini de yapma imkânı doğmuştur. Şimdi, herkes, elindeki, ürettiği bilgiyi, varsa katkısını bu işe sunarak Türkiye'ye 21'inci Yüzyıla yaraysın bir anayasa kazandırmamız lazım. Bir kez daha altını çiziyorum: Bu anayasa, AK Partinin anayasası değil, AK Partiye anayasa değil, Türk milletine, Türkiye Cumhuriyeti devletine bir Anayasadır, herkesin emeğine, katkısına açıktır. Hep beraber yapacağız, partilerimizle, sivil toplumumuzla, üniversitelerimizle, milletimizle beraber.

Ben, bu vesileyle, tekrar, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerinde, şahsı adına Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün.

Buyurun Sayın Üstün. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Sakarya) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz aldım. Bu vesileyle, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, benden önce konuşan değerli grup başkan vekilimiz, bu mini Anayasa paketinin niçin gerekli olduğunu, yakın tarihe atıfta bulunarak açıkladı. Aslında, Cumhurbaşkanının, halk tarafından seçilmesine ilişkin bu Anayasa değişikliğinin bence tarihsel de bir süreci var.

Cumhurbaşkanı seçimlerine, demokrasi tarihimize baktığımızda, bizatihi Cumhurbaşkanlığı seçiminin kendisi bir kriz alanı olarak ortaya çıkmıştır. Cumhurbaşkanlığı seçimi, demokrasi üzerinde, Meclis üzerinde, siyasi partiler ve siyasetçi üzerinde âdeta bir baskı aracı olarak kullanılmıştır. Bakın, 1961'de Ordinaryüs Profesör Doktor Ali Fuat Başgil Cumhurbaşkanı adayı olmak istemiş, başına silah sıkılarak, Ankara'dan kaçmak zorunda kalmıştır ve derhâl istifa etmiş, memleketi terk etmiştir.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ölmüş mü, ölmemiş mi?

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Devamla) – Bakın, zaman zaman, Cumhurbaşkanı seçimlerinde Meclise baskı yapılmış, Meclis basılmıştır. Hatta, 12 Eylül darbesinde, Cumhurbaşkanının seçilememesi darbenin bir gerekçesi olarak sunulmuştur. Yani, Cumhurbaşkanını seçmek de seçmemek de bir baskı unsuru olarak her zaman dile getirilmiştir.

İşte, 22 Temmuz seçimlerinden önce de, yine 11'inci Cumhurbaşkanımızın seçilmesi sırasında da aynı baskılar, maalesef, Meclisimiz üzerinde uygulanmak istenmiştir. Bir parti Meclise girmemiştir. Meclise girmek isteyen kendi milletvekillerine de baskı yapmış, şu kapılara bodyguard koyarak Meclise girmesini engellemiştir. Ama, ne hazindir ki, bakıyorum, o bodyguard'lık yapan arkadaşlarımız şu anda Mecliste değiller.

İşte, arkadaşlar...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) – Böyle bir şey yok Sayın Başkan! Ne demek istiyor?

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Devamla) – Bakın, yine Anayasa Mahkemesi tehdit edilmiş ve bu tehdit süreci devam etmiştir. O bakımdan, mademki Cumhurbaşkanlığı seçiminin bizatihi kendisi bir kriz konusu olmakta, o zaman, bunu, artık, külliyen, tümüyle çözmek gerekmektedir.

İşte, geçen dönemde, AK Parti -22'nci Dönemde- böyle bir teklif hazırlayarak, Cumhurbaşkanının seçimini artık kriz olmaktan çıkarmak için, Cumhurbaşkanını halka seçtirmek için bir anayasa değişikliği paketi getirmiş ve 22'nci Dönemde görüşülerek, bu teklif kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, sadece Cumhurbaşkanlığı seçimi değil, aynı zamanda cumhurbaşkanlarının zaman zaman uygulamaları da kriz konusu olmuştur. Çünkü, sorumsuzdur, halka dayanmamaktadır, halktan yetki almamaktadır. Bakın, o zaman iktidar ortağı olan bir partimiz şu anda burada, Mecliste. 2001 krizini aslında hükümet çıkarmamıştır, sorumsuz Cumhurbaşkanı Anayasa kitapçığını o parti başkanlarının suratına atmakla başlatmıştır. O bakımdan, işte, Cumhurbaşkanının makamını artık kriz olmaktan çıkarmak için böyle bir değişiklik getirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bu değişiklik yapıldıktan sonra, bu değişikliğin 5'inci maddesinde "Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usul ve esaslar kanunla belirlenir." hükmü getirilmiştir. Yani, bu paket Meclisten geçmiş, artık bundan sonra cumhurbaşkanı seçimi halk tarafında yapılacak, ama bunun için bir kanun çıkartılacaktır.

Peki, 22 Temmuz seçimlerinden önce, biliyoruz ki, 11'inci Cumhurbaşkanı, maalesef, seçilememiştir. Öyleyse önümüzde bir sorun var. İşte bu sorunu bir an önce çözmek için geçici 19'uncu madde ihdas edilmiştir. Geçici 19'uncu madde, adı üzerinde, geçicidir. Geçici maddeler, hemen önümüzde acil bir sorun varsa o sorunu çözmek için ihdas edilirler. Peki, bu sorun çözülmüş müdür? Elbette, seçimlerden sonra, demokrasiye inanan, Meclise inanan milletvekillerimiz, partilerimiz Meclise girmişlerdir ve bu sorun çözülmüştür. Yani, 11'inci Cumhurbaşkanımızı bu Meclis mevcut Anayasa'ya göre seçmiştir.

Öyleyse, geçici olarak vazedilen bu 19'uncu madde aslında ölü doğmuştur, sakıt olmuştur, bunu uygulama imkân ve ihtimali kalmamıştır.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Anasını söyle...

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Devamla) – Peki, bu yaptığımız iş nedir? Komisyon da söyledim. Aslında bu yaptığımız iş, dedim ki, minare düzeltmektir. Bunu da anlamadı bazı arkadaşlarımız, nedir minare düzeltmek falan diye. İşte, Mimar Sinan'ın ünlü bir hikâyesi vardır. Hepimiz biliriz, ama bilmeyenler için anlatmak istiyorum. Mimar Sinan, meşhur bir mimarımızdır. O Ulu Sinan en son ustalık eseri olarak Selimiye'yi yapmıştır ve o muhteşem eserin karşısına geçmişler bakmaktadırlar. O sırada yanlarına bir çocuk gelmiştir. demişler ki: "Ne diyorsun?" "Çok güzel olmuş, ama şu minarenin bir tanesi yamuk." demiş. "Öyleyse bana bir ip getirin" demiş Mimar Sinan. İpi bağlamışlar minareye, biraz çekmiş, çocuğa sormuşlar "Ne oldu?" "Hah, şimdi düzeldi." demiş.

İşte, aslında, bizim yaptığımız şu anda, Mimar Sinan'ın yaptığı gibi, minareyi düzeltmektir. Hiç bu işi yapmamış olsak dahi, hiç bu işi yapmamış olsak dahi, hukukun temel ilkesidir -yani, geçici madde, adı üzerinde geçici madde- eğer bu geçici maddenin öngördüğü sorun bir şekilde çözülmüş ise artık onun uygulama kabiliyeti yoktur.

Değerli arkadaşlar, tabii, komisyon da bu kanun teklifi görüşülürken bazı partilerin sözcüleri, zinhar Meclisin böyle bir teklife bakmaya yetkili olmadığını, bakamayacağını, böyle bir kanun çıkaramayacağını, bu işte artık YSK'nın yetkili olduğunu söylemişlerdir.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – İsim verin, isim verin!

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Devamla) - Gerçekten, üzüntü verici bir beyan.

Şimdi, Yüksek Seçim Kurulu, karar altına alınan bir seçimi veya halk oylamasını sadece idare etmekle yükümlüdür. Yoksa, bir seçimi yok farz etmek, yapmamak veya seçim kararı almak... Anayasa'da böyle bir yetki yoktur. Ne hazindir ki, belki bizim Parlamentomuzda böyle arkadaşlar var. Yani, Parlatentonun yetkilerini başka bir kuruma havale eden -üzücü ama- belki de bizim Parlatentonumuzda böyle arkadaşlarımız var.

Değerli arkadaşlar, yine aynı arkadaşlar "Efendim, yaptığımız bu değişiklikler Anayasa'nın falanca falanca maddelerine aykırı." Diyorlar, bir anayasa değişikliğinin Anayasa'nın başka bir maddesine aykırı olduğunu iddia ediyorlar.

Şimdi, hukuk fakültelerinde hukuk başlangıcı dersleri ve anayasa hukukuna giriş dersleri vardır. Burada, bu derslerde ilk önce normlar hiyerarşisi diye bir ders öğretilir. O... İşte, mevzuatların birbirine bir üstünlüğü vardır, en tepede anayasa kanunlar, tüzükler diye aşağı doğru gider. Elbette bir ast norm üst norma aykırı olamaz, ama -aynı normu, yani anayasanın bir hükmünü bir hükmüne üstün tutmak herhâlde o arkadaşın görüşüdür- aynı normlar içerisinde bir astlık-üstlük ilişkisi yoktur. Bir kanunu başka bir kanuna denetleyemezsiniz. Bir tüzüğü bir tüzüğe denetleyemezsiniz. O bakımdan, işte burada saymış, belki on beş tane madde saymış arkadaşımız. "Bu yaptığınızı" diyor "Anayasa'nın falanca falanca..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Üstün, bir dakikalık süre içinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

AYHAN SEFER ÜSTÜN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Meclis bu değişikliği yapmaya yetkilidir. Arkada, bakın, biraz sonra oy kullanacağız. Bu da bir anayasa değişikliğidir. O bakımdan yetkimiz vardır.

Önümüzde Ramazan Bayramı. Milletimizin Ramazan Bayramını şimdiden tebrik ediyorum, Ramazan Bayramı hayırlı olsun. İnşallah, referandumda kullanacakları oyda "evet" olsun diyor, saygılar sunuyorum değerli arkadaşlarım. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli konuşmacı beni kastederek yanlış bir açıklamada bulundu, onu düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, değerli konuşmacının konuşmasını ben izledim, hiçbir isim falan söylemedi, böyle bir şey ben duymadım.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Komisyonadaki milletvekili bendim.

BAŞKAN – Evet, şahsı adına teklifin tümü üzerinde Samsun Milletvekili Suat Kılıç.

Sayın Kılıç, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, çok saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Yönelik Kanun Teklifimiz üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce heyetinizi en içten duygularıyla, saygıyla selamlıyorum.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, hemen hafta başında aziz vatanımızı korumak üzere yurdun sınırlarında varlıklarını ortaya koyan, cansıparane varlığını varlığımıza armağan eden vatan evlatlarımızın Türkiye'ye yönelik bölücü terörün kahpece kurşunlarına hedef olduklarına büyük bir üzüntüyle, derin bir teessürle tanıklık ettik. Vatan uğruna şehadet şerbetini içerek tertemiz bedenleriyle Allah'ın huzuruna çıkan şehit vatan evlatlarını saygıyla, minnetle, şükranla yâd ediyorum. Bu vesileyle, yurdumuzu ve milletimizi hedef alan bütün terörist saldırıları nefretle ve lanetle kınıyorum. Terörist saldırılar karşısında hâlâ tavrını ortaya koyamayan sivilleri de kınıyor ve bugünler vesileyle, ramazanı da vesile kılarak hidayete ermelerini diliyorum.

Sayın Başkanım, çok saygıdeğer milletvekilleri; gündemimizde olan ve bugün birinci tur oylaması yapılacak olan Anayasa değişikliği teklifi, 31 Mayıs 2007 tarihinde yüce Parlamentoda kabul edilen Anayasa değişikliği teklifinin bugünün koşullarına uyarlanmasından ibarettir. Dolayısıyla, yapılan iş çok sıra dışı, yapılan iş çok kural dışı, yapılan iş Parlamento gelenekleriyle ya da demokrasinin kaideleriyle oynamak anlamında tanımlanabilecek, vasıflandırılabilir bir girişim asla değildir.

Muhalefet sözcülerinin iktidara yönelik sorumsuzluk vurgularını iade etme ihtiyacı hissediyorum. Bugünlere gelmesinin müsebbibi, asıl müsebbibi, maalesef, özellikle ana muhalefet grubunun sorumsuz ve yıkıcı muhalefet anlayışıdır. (AK Parti sıralarından alkışlar) 1982 Anayasası'nın özü ve ruhu bellidir. 82 Anayasası, 12 Eylül 80 müdahalesi öncesinde sayısı yüzleri aşan nafile Cumhurbaşkanlığı seçimi turlarını sona erdirmek üzere Cumhurbaşkanlığı seçimini kolaylaştırmaya dayalı bir anlayışla dizayn edilmiş bir Anayasa'dır. Dolayısıyla, 82 Anayasası'nın ruhu, Cumhurbaşkanlığı seçimini zorlaştırmak değil, kolaylaştırmaktır ve Sayın Abdullah Gül'ün aday olduğu Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar aranmayan sayı şartı, maalesef, bu son seçimde aranmış, konu ana muhalefet partisi tarafından Anayasa Mahkemesinin gündemine taşınmış ve Anayasa Mahkemesi, Anayasa'mızın kolaylaştırmayı hedefleyen ruhuna aykırı bir kararla 367 koşulunun gerekli olduğu neticesine varmıştır.

Dolayısıyla, değişen ve bugün için halkımızın oyuna, referanduma sunulmuş bulunan kanunu yeniden hatırlayacak olursak temel başlıkların şunlar olduğunu göreceğiz:

1) Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak olan bütün seçimlerde, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi de dâhil olmak üzere, aranması gereken toplantı yeter sayısı 184'tür. Yani, Anayasa, Anayasa Mahkemesi üyelerinin yorumuyla ortaya çıkan bir içtihat yerine, kendi metnini açık, sarıh bir hâle getirmek suretiyle bu konudaki kafa karışıklığını gidermeyi hedeflemiştir.

2) Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı 5+5 olarak formüle edilen şekilde beşer yıllık iki dönem hâlinde görev yapabilir.

3) Türkiye'nin Cumhurbaşkanı halkın oyuyla seçilir.

Dördüncüsü: Beş yıllık milletvekili görev süresi, yani beş yıl olan yasama dönemi süresi dört yıla indirilir. Milletvekili seçimleri dört yılda bir yenilenir.

Yapmış olduğumuz Anayasa değişikliğinin şu an referandumda bulunan hükümlerinin içeriği, teferruatı bundan ibarettir.

Peki, değiştirdiğimiz başlıklar nedir, onu da hemen ifade etmek istiyorum: Referanduma sunulan kanunun, Anayasa değişikliği yasasının çerçeve 6'ncı madde içerisinde konumlandırılan geçici 18 ve geçici 19'uncu maddeleri, o an seçimi yapılamayan Sayın Cumhurbaşkanının seçimi sürecini kolaylaştırmaya ve Anayasa'daki belirsizlikleri geçici maddelerle gündem dışına çıkarmaya yönelik

düzenlemelerden ibarettir. Ancak, yapılmış olan Anayasa değişikliğinin o günkü Sayın Cumhurbaşkanı tarafından referanduma götürülmüş olması, referandum tarihinin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından daha önceden kararlaştırılan 22 Temmuz milletvekili genel seçimlerinden sonraya kalması nedeniyle, geçici 18 ve geçici 19'uncu maddenin pratikteki anlamları tartışmaya açık hâle gelmiştir. Zira, 22'nci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi 22 Temmuz seçimlerinde yenilenirken 23'üncü Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhurbaşkanı seçimine imkân sağlayacak bir parlamento aritmetiği ortaya çıkmıştır. Hiç kuşkusuz, o günlerin koşulları içerisinde sorumsuz davranan muhalefet partileri de milletin hanesine kaydedilmiştir, o günün gereği olan sorumluluğun idrakinde davrananlar da millet tarafından bilinç hanesine kaydedilmişlerdir.

Netice itibarıyla, 22 Temmuz seçimleriyle oluşan Parlamento, yeni Cumhurbaşkanımızın seçimini yürürlükte bulunan mevcut Anayasa'nın hükümlerine göre icra etmiş bulunduğundan, 11'inci Cumhurbaşkanı olarak numaralandırılan, geçici 18 ve 19'da tanımını bulan iki geçici madde hükmünün pratikte zaten konusu kalmamıştır. Konusu kalmayan iki geçici maddenin referandum süreci içerisinde varlığını muhafaza etmelerinin, takdir edilecektir ki, hiçbir anlamı söz konusu bile değildir.

Burada hemen şu konuya temas edilebilir: Ana muhalefet partisinin bir yaklaşımı var. Diyor ki ana muhalefet partisi sözcüsü arkadaşlarımız: "Çerçeve 6'ncı maddede dizayn edilen geçici 18 ve geçici 19'u değil, referanduma sunulan kanunun tamamını geri çekelim ve dolayısıyla referandum tümüyle konusuz kalsın."

Değerli arkadaşlar, az önce sıraladım. Referanduma sunulan anayasa değişiklikleri sıradan anayasa değişiklikleri değil. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi son derece önemli bir değişim, Cumhurbaşkanının iki dönem görev yapabilmesi son derece önemli bir değişim, Parlatmentonun görev süresinin beş yıldan dört yıla indirilmesi, keza aynı şekilde son derece önemli bir değişim ve bu arada Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak olan tüm seçimlerde 367 değil, 184 sayısının toplanması yeter sayısı olarak aranması gereği de yine çok önemli değişimler. Ee bu kadar önemli değişim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde iki tur oylanmış, Anayasa değişikliği prosedürü tamamlanmış, Sayın Cumhurbaşkanına gitmiş, referandum sürecinin içerisine girmiş, Yüksek Seçim Kurulu tarafından referandum hazırlıkları başlatılmış ve hatta bu konuyla ilgili yapılması gereken harcamaların yarıya yakını tamamlanmışken bu kadar önemli bir Anayasa değişikliği paketinin referandum sürecinden geriye çekilmesinin anlaşılabilir, kabul edilebilir hiçbir gerekçesinin olmadığı kanaatindeyiz.

Denilebilir ki, zaten yapılacak olan Anayasa değişikliğinin içerisinde, tümüyle değişecek olan yeni Anayasa'nın içerisinde, bu maddelerin aynı çözümlerle karşılıkları ortaya konulabilir ve zaten ana muhalefet partisinden de bu yönde gelen yaklaşımlar var.

Değerli arkadaşlar, burada da bir samimiyet sorununun varlığıyla, apaçık bir samimiyet sorununun varlığıyla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim. Eğer ki bu çözümün savunucuları önerilerinde samimiyseler, o zaman mevcut Anayasa değişikliğini, yani üzerinde çalışmaları devam edilen Anayasa değişikliğini tümüyle yok saymak yerine, "yeni Anayasa," "sivil Anayasa" olarak adlandırılan anayasa çalışmalarını tümüyle yok saymak yerine, katkılarını ortaya koymak ya da Anayasa yenileştirmesine giden yola demokratik katkılar sunmak tavrını benimsemiş olmaları gerekirdi diye düşünüyorum. Yani, bir taraftan "Referandumdakini geri çekin." diğer taraftan "Yeni bir anayasa yapılınsın." gibi bir paradoksun içerisinde, ana muhalefet sözcülerinin bir açmaza, bir çıkmaza sürüklediklerini üzüntüyle müşahade ediyorum. Üzülüyorum, zira Türkiye'nin çok önemli sorunlarını tartışabilmesi lazım. Ana muhalefet partisinin fren yapan tavrı, maalesef, gerçek gündeme dönüşü zaman zaman güçleştiriyor, imkânsız hâle getiriyor. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, bir dakika süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

SUAT KILIÇ (Devamla) – Çok saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, grubu bulunan siyasi partiler ve bağımsız milletvekilleri olarak hepimizin temel bazı görevleri var. Türk milleti adına daha iyi bir Anayasa, daha özgür bir toplum, standartları daha yüksek bir demokrasi, daha çağdaş bir yönetim anlayışı, daha modern bir Türkiye'nin inşa edilebilmesi adına, hepimizin bütün imkânları her zeminde seferber etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Kim ki demokrasinin freni olur, kim ki özgürlüklerin karşısına çıkmaya çalışır, kim ki demokratik cumhuriyetin gelişmesine ve modernleşmesine direnirse, cevabını millettten alacaktır. Bugüne kadar bu direnci en üst düzeyde gösteren muhalefet partilerinin freni 22 Temmuz seçimlerinde millet tarafından indirilmiştir. Biz, buradan 170 kişiyle gidip 70 kayıpla geri dönen siyasi parti gruplarını gördük.

Hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Anayasa değişikliğinin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekilleri, gruplar adına ve şahıslar adına teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, İç Tüzük'ün 81'inci maddesine göre teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Evvla Anayasa Komisyonu Başkanının yerine geçmesini diliyorum, çünkü Anayasa Komisyonu Başkanına çok ciddi sorularımız var, gelsin yerine, ona soruyorum.

Sayın Anayasa Komisyonu Başkanına sorduğum şu: Şimdi 272 milletvekilinin teklifinde Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi. Komisyon bunu şöyle değiştirmiş: Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi.

Şimdi, acaba, Sayın Anayasa Komisyonu Başkanı ve Anayasa hukukçusu olarak, bu teklif Anayasa'ya uygun bir teklif midir, değil midir? Çünkü, burada teklif edilen konular Anayasa'da yer almayan konulardır. Anayasa'da yer almayan konuları bir Anayasa değişikliğiyle yapmak demek, çocukları güldürmek demektir.

2001 yılındaki Anayasa değişikliği ile bunun arasında bir bağlantı kuruyorlar. 2001 yılındaki değişikliğin özü şöyle: O zaman, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa'nın 86'ncı maddesinde değişiklik yaparak, milletvekili maaşlarına bir zam sistemi getirildi. O zaman, Cumhurbaşkanı bunu referanduma götürmek istedi. Referanduma gitmesini önlemek için, o zaman, o günkü Türkiye Büyük Millet Meclisi toplandı, 86'ncı maddeyi değiştirdi. Bakın, burası çok önemli. Yani, daha önce referanduma götürülen değişikliği geri aldı, Anayasa'da 86'ncı maddede olduğu için 86'ncı maddeyi değiştirdi ve kabul edildi. Dolayısıyla, referandum konusu ortada kalmadı.

Şimdi, burada, değiştirilmesi teklif edilen konu Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiş, bir kanun numarasını almış, ama, kanun olmamış. Bunun kanun olup olmaması için ancak 21 Ekimde yapılacak referandum sonunda, kanun niteliğini ve Anayasa maddesi niteliğini alacaktır. Dolayısıyla, Anayasa’da olmayan bir maddenin değiştirilmesi Anayasa değişikliği teklifi yoluyla nasıl sağlanıyor? Bu büyük anayasa profesörü hocamıza sormak istiyorum. Ama, bunu, bir ilkökul öğrencisinin Anayasa düşüncesi ve kültürü içinde değil, gerçek bir Anayasa kültürünü almış bir profesör sıfatıyla soruyorum kendisine. Şimdi, birinci sorum bu.

İkinci sorum: Yine, tabii 2001 şeyini söyledim. Yani, orada, hem Hükümet hem AKP Grup sözcüsü, bugün burada Yüksek Seçim Kurulunun, ona dayandı. Bunun onunla ilgisi yok. Yani, orada, bu iş Meclis tarafından halledilmiş ve konusu kalmamış.

İkincisi, bu Hükümet ve bazı gruplar, bu Hükümete destek verenler Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini istiyorlar mı istemiyorlar mı? Eğer Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini istiyorlarsa, 21 Ekimde referanduma gidecek, orada konulan geçici 19’uncu maddeye göre, eğer bu, referandumda kabul edilirse, yeniden, kırk gün içinde Cumhurbaşkanı seçilecek. Bunun niye konusu kalmamış diyorlar? İşte, konusu var. Referandumda Anayasa değişikliği kabul edilirse, kırk gün içinde Cumhurbaşkanı seçilecek. Bunun anlamı şu olacak: Halk diyecek ki “ey Meclis, sen seçime gittin ama referandumda benim gündemimde bulunan bir kanun vardı. Sen benim yetkimi gasp ettin. Ben kabul ediyorum, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini kabul ediyorum. Senin seçtiğin Cumhurbaşkanını da kabul etmiyorum ve yeni bir Cumhurbaşkanı seçiyorum.” Bunun açık seçik, net anlamı budur. Bu nasıl oluyor da Anayasa’ya konulmuş, ondan sonra bir hükmü, efendim, konusu kalmamış...

MEHMET ÇERÇİ (Manisa) – Soru Sayın Başkan, soru!

KAMER GENÇ (Tunceli) – ... hatta biraz önce bir AKP’li de diyor ki..

BAŞKAN – Sayın Genç... Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tamam efendim, soru soruyorum işte.

BAŞKAN – Hayır, Sayın Genç, bakınız, sizden sonra soru sormak için ekranda görünen arkadaşlarımız var.

KAMER GENÇ (Tunceli) –

Ee, tamam efendim, daha yirmi dakika var, yani, beş dakikasını...

BAŞKAN – On dakikalık sürenin yarısını tek başımıza kullandımız...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, bir dakika, yani...

BAŞKAN – ... onun için, cümlelerinizi tamamlayınız. Diğer arkadaşlara söz vereceğim.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Evet, yani, evvela, bu Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine karşı değillerse niye bunu ortadan kaldırıyorlar? Eğer bir anlamı kalmamışsa o zaman gidilsin, referandumda kabul olunsun. Bakalım, ilgili müesseseler nasıl karar verir.

Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İçli, buyurun efendim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli konuşmacıların konuşmaları hep siyasi gerekçelere dayandı. Bakın, dağıtılan kanunda bunun bir anayasa değişikliği kanunu olduğu ifade ediliyor. Ben, Komisyonunda da bunu ifade ettim. Bu, bir anayasa değişikliği kanunu değildir. Anayasa'yı değiştiren 5678 sayılı Kanun'u değiştiren bir kanundur.

Şimdi, 5678 sayılı Kanun, Anayasa'nın 175'inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince halkoyuna sunulması ve kabul edilmesiyle yürürlüğe girecektir. Düşünün, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen bir kanun Sayın Cumhurbaşkanında beklerken Türkiye Büyük Millet Meclisi o kanun üzerinde değişiklik yapabilir mi? Yapamaz. Ancak, Sayın Cumhurbaşkanının bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermesi hâlinde o kanunun maddeleri hakkında görüşülür. Yürürlüğe girmemiş bir kanunu -ki Anayasa Komisyonunda önerge verdim "Anayasaya aykırıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisi yetkili değildir." dedim- şimdi huzuruza getirdiler. Yürürlüğe girmemiş, Anayasa'nın 175'inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince yürürlüğe girmemiş bir kanun maddesi üzerinde değişiklik yapılamaz. Bu bir Anayasa değişikliği olsaydı, evet, yüce Meclis bunu görüşebilirdi.

Komisyonunda ve Genel Kurulun huzurunda AKP Grup Başkan Vekili arkadaşımız, Anayasa'nın 86'ncı maddesinde yapılan değişikliği emsal göstermeye kalktı. Bir kere yanlış, bu emsali yanlış, şöyle yanlış: Doğrudur, 21'inci Dönem Parlamento 38 maddeden ibaret bir Anayasa değişikliği yapmış, Sayın Cumhurbaşkanı 86'ncı maddesini referanduma götürmeye karar vermiştir. Ama yüce Meclis, Anayasa'nın 86'ncı maddesini yeniden değiştirmek suretiyle, yani 86'ncı maddeyi değiştiren bir kanun çıkartmak suretiyle Cumhurbaşkanına göndermiş, Cumhurbaşkanı bunu onaylamıştı. Yüksek Seçim Kurulu kararı -tam metni- okunmadı arkadaşımız tarafından, Grup Başkan Vekili tarafından ve yüce Meclisiniz yanıtılıyor. Bakın, Yüksek Seçim Kurulu şöyle diyor: "Altyapı çalışmaları yapılmıştır, ancak Anayasa'nın 4709 sayılı Kanun'la değiştirilen ve Cumhurbaşkanınca halkoyuna sunulan 86'ncı maddesi gereğince halkoyuna sunulmasına gerek kalmamıştır."

Bakın, 3/10/2001 tarihinde 86'ncı madde değiştirilmiştir yüce Meclis tarafından. Yüce Meclis, 21/11/2001 tarihinde 4720 sayılı Kanun'la Anayasa değişikliği yapmıştır. Yüce Meclisinizin, bu görüşülmekte olan Anayasa değişikliğinin yapılmasına dair kanunda değişiklik yapılmasına dair kanunu görüşme yetkisi yoktur.

Komisyonunda bu soruyu yöneltmek istiyorum: Bu yapılan işlem yürürlüğe girmemiş, Anayasa'nın 175'inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince yürürlüğe girmemiş bir kanunu ve 21'inde halkoyuna sunulup kabul edilmesi hâlinde yürürlüğe girecek bir kanunu görüşmek Anayasa'ya aykırı mıdır değil midir? Bu soruya yanıt bekliyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İçli.

Sayın Gök...

İSA GÖK (Mersin) – Sayın Başkan, şimdi, öncelikle, hakikaten merak ettiğim bir şey var: Bu kanun yapma tekniğini kimse araştırıyor mu?+ Geçen dönem, bu Meclisten, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu değişikliği gerçekleştirildi. 1 Nisanda uygulamaya girecekti, hazirana ertelendi ve dünyada örneği olmayan bir şekilde, başka hiçbir ülkede olmayan bir şekilde, hazirana kadar, daha yürürlüğe girmeyen Ceza Kanunu'nda kaç kere değişiklik yapıldı. Örneği yok dünyada bunun.

Bir Anayasa değişiklik teklifi geldi AKP tarafından, yine yürürlüğe girmeden, yine değişiklik geldi. Bunu anlamak mümkün değil. Hukukçuyum, bunu anlayamıyorum ben. Aynı şey -dünyada örneği olmayan bir şeyi başarıyor Hükümet- yürürlüğe girmeyen maddeyi, kendi yarattığı maddeyi, kendi bir kısmını geri çekiyor.

Öbür taraftan -tabii anlamadığım bir şey daha var- bir kısım muhalefet, belki de Sayın Abdullah Gül'ün makamını boşaltmasını, yeni bir Cumhurbaşkanının seçilmesini gerektirecek sonuca girmek üzereyken, Sayın Abdullah Gül'ün makamında kalmasını sonuçlayıcı bir yola giriyor, yani, destekleyici bir yola giriyor. Buna da anlam veremiyorum ben. Neden yeni bir isim de konuşulmasın? Türkiye, halk seçeceği şekilde, yeni bir Cumhurbaşkanı isminde niye bir uzlaşma aramasın ve hatta tüm muhalefet partileri? Bunu anlamak mümkün değil.

Efendim, sorumu soruyorum Sayın Başkan: Yapılan değişikliği, yani Sayın Abdullah Gül'ün, geçici iki maddenin geri çekilmesi üzerine, halkın seçmesi ihtimalini ortadan kaldırarak, Sayın Abdullah Gül'ün makamında kalmasını sonuçlayacak bu teklifi onaylayacak olan kim? Yine, Sayın Abdullah Gül. Siyasi etik nerede? Bunu çok merak ediyorum. Bu işin siyasi etiği nerede? Buna bakmak lazım.

İkinci sorum efendim, hani deniyordu: "Cumhurbaşkanını halk seçmeli, halk seçmeli." Buyurun, hodri meydan, halk seçsin. Sayın Abdullah Gül gene aday olsun, o geçici maddeler geri çekilmesin, halka gidelim, halka gidelim. Halk, yeniden, Cumhurbaşkanı adaylarını görsün, konuşsun, bakınsın. İki sorum var efendim.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gök.

Buyurun Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Kamer Genç'in sorusuna cevap vereceğim. Şimdi, diyor ki: "Yürürlüğe girmemiş bir metin üzerinde değişiklik..." Şimdi, yürürlüğe girmemiş bir metin üzerinde değişikliği yapan milletvekillerinin bizatihi kendileri, yani Meclisin bizatihi kendisi bunu yapabiliyor. Dünyada bunun birçok örnekleri var, teorik olarak bunları isterseniz getiririm bir başka toplantıda. Buradaki konu şu: Yürürlüğe girmemiş metin hakkında Anayasa Mahkemesinde dava açabiliyorsunuz, değil mi? Açılmıştır ve Mahkeme bu davayı da görmüştür. Dolayısıyla, metin üzerindeki değişiklik, daha önce de Türk Ceza Kanunu'nda ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nda yapılan hususlarda da uygulanmıştı. Bu açıdan yapılan şeyde herhangi bir Anayasa'ya aykırı bir durum olduğunu düşünmüyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Anayasa'ya girmemiş beyefendi, girmemiş Anayasa'ya!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Ee, şimdi, Sayın Genç, Anayasa'ya girmiş ya da girmemiş. Şimdi, diyelim ki, Millet Meclisi olarak biz -burada deniliyor ki: "Bu paketi külliyen durduralım."- karar aldık, durdurduk. Yine yürürlüğe girmemiş, durdurabilir miyiz? Durdurabiliriz değil mi?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Durduramayız.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Nasıl? Durdururuz, bal gibi durdururuz istersek, öyle şey olur mu? Öyle bir şey olmaz, kusura bakmayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz buraya söyleyin Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Ee, şimdi, burada yapılan, en ufaklık, Anayasa'ya aykırı bir durum bu anlamda yoktur. Tamamını yapmaya yetkili Meclis milletvekilleri, cüzi değişikliği çok rahat yapabilir. Yapılan bundan ibarettir.

Şimdi, ikinci bir husus: Tayfun İçli Komisyon üyemiz değil, buraya geldi, sağ olsun, katkıda bulundu. O zaman da 86'ncı madde örneğini -demin burada da kürsüde verildi- aynı örneği verdik. Kendisi Komisyon üyesiydi o zaman, imzası var orada, açıp baktığımız zaman kayıtlarda görürsünüz. Siz, 86'ncı maddeyi, yürürlüğe girmiş olan bir metin olmadığı hâlde, oturuyorsunuz külliye değiştiriyorsunuz Sayın İçli, ama Anayasa Komisyonu Başkanı kısmi değişiklik yaptığı zaman, bugün, bunu bizim karşımıza dikiyorsunuz. Böyle bir şey olamaz. Böyle bir şey yok. Dolayısıyla, yapılanlar, benim gördüğüm kadarıyla, en ufacak, Anayasa'ya aykırılık bakımından tartışma konusu yapılamaz.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Bu Meclis Anayasa'nın bir maddesini değiştirdi. Yanlış bilgi veriyorsunuz Sayın Başkan!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Millî irade kullanılmıştır.

Son bir husus da Sayın Başkanım “Sayın Gül ‘Cumhurbaşkanı’ sıfatıyla bu metne imza atacak, nasıl atacak?” şeklinde soru. Şimdi, 86'ncı madde milletvekili maaşını artırıyordu o zaman, siz nasıl yaptınız kendi maaşınızı artırırken o zaman peki? Kendi maaşını artırırken kendin yapabiliyorsun, diyelim ki Cumhurbaşkanının maaşını artıran ya da yetkisini azaltan bir değişiklik yapmış olsak, ilgili makam, zorunlu olarak, başka çare olmadan bu değişikliği imzalamak durumunda kalsa, bunun tartışma neresi olabilir?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Referanduma götürüyorsunuz!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Bunu da böylece belirtmiş oluyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın İçli, İç Tüzük gereğince süre tamamlanmadığı için size söz vereceğim, buyurun.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Sayın Komisyon Başkanının verdiği bilgi doğru değildir. 2001'de, biraz evvel de arz ettim, bir kanunla 38 maddeden ibaret Anayasa değişikliği yapıldı. Daha sonra, 86'ncı madde, milletvekillerinin ödenek ve yolluklarıyla ilgili madde Sayın Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna gönderildiği için, Türkiye Büyük Millet Meclisi o tarihte 4709 sayılı Kanun'da değişiklik yaparak 86'ncı maddeyi değiştirmedi.

Sayın Komisyon Başkanım, Anayasa profesörünüz, bakın, 4709 sayılı Kanun'da değişiklik yapmış olsaydık siz bunu emsal gösterebilirdiniz. Biz, o tarihte, 4709 sayılı Kanun'da değişiklik yapmadık, 4720 sayılı Kanun'la Anayasa'nın 86'ncı maddesini münhasıran değiştirdik. Bakın, burada yapılan uygulamada, 5678 sayılı Kanun yüce Meclis tarafından kabul edilmiş, Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulmuş, Yüksek Seçim Kurulu devreye girmiş, 11 Eylülde oylamaya başlanmış ve bu Kanun'un -Anayasa değişikliğine ilişkin kanunun- yürürlüğe girebilmesi de 21 Ekimde halkımız tarafından kabul edilmesiyle mümkün olacaktır. Yoksa geçmişte yapıldığı gibi eski kanunda değişiklik yapılarak Anayasa'nın bir maddesi değiştirilmemiştir. O tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece 86'ncı maddeyle ilgili ayrı bir kanun, Anayasa değişikliği kanunu yapmıştır. Bunlar farklıdır.

Biraz evvel örnek verdim. Sayın Cumhurbaşkanının önünde incelenmekte olan bir kanunu yüce Meclis alabilir mi, önüne çekip, ben bunu değiştirdim denebilir mi? Yürürlüğe girmemiş. Halk oylamaları ayrı bir usule tabidir, halkın kabulüne bağlıdır. İşte söyleniyor: Yüce millet, cumhurun iradesine başvurduk diyorsunuz. Tam cumhurun iradesi tecelli ederken, bir kısmı tecelli ederken, kusura bakmayın, siz bu işi bilemezsiniz, biz daha iyi biliyoruz deyip, metin üzerinde oynamaya kalkıyorsunuz.

Anayasa'nın 11'inci maddesi, yasama, yürütme, yargı organlarının Anayasa'ya bağlı olduğunu amirdir. Bizler yüce Meclis olarak keyfî kararlar alamayız. Biz, hukukun evrensel prensiplerine ve Anayasa'nın kurallarına bağlı olmalıyız.

Bu kanun tasarısı, yüce Parlamentonun halk nezdinde saygınlığını bitirmektedir, demokrasiyi zedelemektedir. Lütfen, yüce Meclise doğru bilgi verin, yüce Meclisi doğru bilgilendirin, siyasi gerekçelerle kanun yapmaya kalkmayın diyorum, saygılarımı sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gök, söz isteğinizi ekranda gördüm. Fakat, önce Sayın Komisyon Başkanına cevap için söz vereceğim. Eğer süre kalırsa size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Şimdi Sayın Başkanım, durum çok açık. Sayın İçli burada, eski yaptığı hatayı gidermeye çalışıyor. Sayın İçli, soruyorum: Siz 86'ncı maddeyi değiştirdiniz mi? Değiştirdiniz. Peki, nasıl yaptınız bunu?

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Değişiklik yapmadık.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Hayır hayır, bir dakika...

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Ayrı bir kanun olarak getirdik.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Anayasa'daki...

BAŞKAN – Sayın İçli, dinleyin.

Buyurun efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Hayır, siz, Anayasa'daki hükmü değiştirdiniz. Dolayısıyla, süreci durdurdunuz. Nasıl kestiniz bunu?

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Süreci durdurmadık.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Ne oldu peki, nasıl durdu süreç ya?

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Anayasa'nın 86'ncı maddesi...

BAŞKAN – Sayın İçli, lütfen...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Şimdi bakın, polemik yapmanın bir anlamı yok Sayın İçli.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, Genel Kurula hitap ediniz efendim, lütfen.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Evet, Genel Kurula hitap ediyorum.

BAŞKAN - Sayın İçli, buyurun efendim, oturunuz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Şimdi, sonuç itibarıyla burada daha önceki örnek önümüzde. Kaldı ki, hiç örnek olmasa bile Meclis bunu pekâlâ değiştirebilir. Kullanılan yetki Anayasa çerçevesinde yapılmaktadır Sayın Başkanım.

Saygılarımı arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gök, buyurun.

İSA GÖK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Çok az bir süremiz kaldı, lütfen olumlu kullanınız.

İSA GÖK (Mersin) – Ben uzun konuşmam Sayın Başkanım, direkt konuya girerim.

Efendim, bakınız, şimdi ısrarla diyoruz ki: madem öyle, geçici 2 maddeyi ellemeyin, halk seçsin. Şu anda AKP, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini engellemeye çalışıyor, bunu net koyalım.

Efendim, öte taraftan gümrüklerde oy kullanılıyor. Deniyor ki: “Halka gideceğiz, halkın iradesini esas alıyoruz.” Sorumu soruyorum Sayın Başkan: Şu ana kadar gümrüklerde oy kullanan bu ülkenin vatandaşlarını -bu oyları çöpe atacaksınız, bu değişiklikten sonra bu oylar geçersiz olacak- bu gümrüklerde oy kullanan vatandaşlarımızı, o yüce milletimizin ferdi olarak görmüyor musunuz acaba?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Şimdi, efendim, Sayın Gök'ün sorduğu soru... Evet, kullanılan bir oy meselesi vardır, doğrudur. 40 gün önceden başlamış, eldeki yasa çerçevesinde kullanılan oyların... Tabii, oyların sayısının azlığı çokluğu elbette ki değer bakımından farklılık arz etmez, bir oy bir oydur. Bunlar elbette ki kutsaldır, en doğal hakkıdır vatandaş olarak. Yalnız, Yüksek Seçim Kurulunun daha önce verdiği birçok kararlar var bu konuda, içtihatlar oluşmuştur. Seçimin sonucunu etkileyip etkilememesine bakıyor. Eldeki rakam, bize gelen, 480 oy kullanılmış. Sayı olarak yüksek değil, değeri yüksek elbette ki, onu kimse tartışamaz.

Tabii, bundan sonraki uygulama meselesi, Seçim Kuruluna ait olan bir meseledir. O açıdan, onu, bizim burada Meclis olarak çözme şansımız yok. Bunu açıklamak durumundayım Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Anayasa değişikliğine dair teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesi hususunda gizli oylama yapacağız.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum:

Komisyon ve Hükümet sıralarında yer alan kâtip üyelerden Komisyon sırasındaki Kâtip Üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar (İstanbul dahil), Hükümet sırasındaki Kâtip Üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar (Zonguldak dâhil) adı okunan milletvekiline, biri beyaz, bir yeşil, biri de kırmızı olmak üzere üç yuvarlak pul ile mühürlü zarf verecek ve pul ve zarf verilen milletvekillerini ad defterinde işaretleyecektir.

Milletvekilleri, Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır.

Vekâleten oy kullanacak bakanlar da yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır.

Bildiğiniz üzere, bu pulların beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı ise çekimser oyu ifade etmektedir.

Oyunu kullanacak sayın üye, kâtip üyelerden üç yuvarlak pul ile mühürlü zarfı aldıktan ve adını ad defterine işaretlettirdikten sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak, diğer iki pulu ise iskarta kutusuna atacaktır. Bilahare oy verme yerinden çıkacak olan üye, oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır.

Oylamada adı okunmayan milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir. Sayın kâtip üyelerimizden bu hususa riayet etmelerini istirham ediyorum.

Şimdi, gizli oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bulunup da oyunu kullanmayın arkadaşımız var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Kupaları kaldıralım.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesinin gizli oylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 496

Kabul : 384

Ret : 105

Çekimser : 5

Boş : 2

Bu sonuca göre, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.53

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER : Fatoş GÜRKAN (Adana), Fatma SALMAN KOTAN (Ağrı)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

32 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 16/6/2007 tarihli ve 26534 sayılı Resmî Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanan 31/5/2007 tarihli ve 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesiyle 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen geçici 18 inci maddesi çerçeve 6 ncı maddeyle birlikte metinden çıkarılmıştır.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu maddede Resmî Gazete'nin sayısı yanlış yazılmış. 26534, 26554 şeklinde yani “3”, “5” olacak biçimde düzeltiyoruz.

BAŞKAN – 26554 olacak.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Şahin Mengü.

Sayın Mengü, buyurun efendim.

Süreniz...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, söz alan kişileri bir okuyun, bir görelim.

BAŞKAN – Şahısları adına Zafer Üskül, Mersin Milletvekili; Yılmaz Tunç, Bartın Milletvekili; Kamer Genç, Tunceli Milletvekili; Hüseyin Tayfun İçli, Eskişehir Milletvekili.

Buyurun Sayın Mengü.

CHP GRUBU ADINA ŞAHİN MENGÜ (Manisa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şahsim ve Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu adına yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunu değiştiren (2/14) esas sayılı Yasa Teklifi'nin, 5678 sayılı Yasa'nın çerçeve 6'ncı maddesiyle Anayasa'ya eklenmesi düşünülen geçici 18'inci maddesinin kaldırılması hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yasa, esasen başından sorunlu doğmuş, toplumsal, siyasal, kurumsal altyapı ve uzlaşmadan öteye düşünsel zemini dahi olmayan, Adalet ve Kalkınma Partisinin Cumhurbaşkanı seçmemesinin veya seçmemesinin tepkisini yansıtan, Meclisteki çoğunluğunun bir dayatmasıydı.

Düşünsel zemini olmayan bir dayatmasıydı diyorum, çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi, Anayasa Mahkemesinin kararının açıklandığı zaman dilimi içinde birlikte yürümesi mümkün olmayan erken seçim, Cumhurbaşkanlığı seçim turlarının devamı ve Cumhurbaşkanını halkın seçmesini öngören Anayasa değişikliği kararlarını aynı zaman dilimi içinde aldı.

Huzurunuzdaki tasarı, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin parlamenter rejimin Türkiye’de uygulanmasında nasıl sonuçlar doğuracağı, böyle bir uygulamanın mevcut parlamenter rejimi giderek yarı başkanlık sistemine dönüştürüp dönüştürmeyeceğinin tartışılmadığı; ayrıca başta Cumhurbaşkanının yetkileri ve sorumluluğu, sorumsuzluğu olmak üzere Anayasa’daki kurumlar arası dengenin hiç tartışılmadığı; sadece Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin ülkemizde ne gibi sorunlar yaratacağı enine boyuna tartışılmadan, alelacele getirilmiş bir Anayasa değişikliği tasarısıdır. Alelacele getirildiğinin en açık göstergelerinden biri, yürürlük maddesinin sonunda “...halkoyuna sunulması hâlinde tümüyle oylanır.” cümlesinden sonra da “Halk oylaması kesin sonuçları Yüksek Seçim Kurulu tarafından Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.” cümlesi dahi konmamıştır.

Arz ve izah edeceğimiz nedenlerden dolayı bu değişikliğin istediğiniz sonucu vermeyeceği kanısındayım. Yani geçici maddelerin tasarıdan çıkartılması, referandum sonrasında yeni bir referandum ve Cumhurbaşkanlığı seçimini engelleyemez. Bunun iki önemli nedeni var:

İlki: Anayasa’mıza göre, tali kurucu iktidar bellidir. Bunun ilk aşaması Meclistir, ikinci aşaması onay makamı olarak Cumhurbaşkanındır, üçüncü aşaması halktır. Anayasa’daki prosedür içinde, ister Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan veya Anayasa’daki oylama, oy süreçlerine göre baktığınızı zaman, halka gidildiği zaman, tali kurucu iktidar halktan oluşur.

5678 sayılı Anayasa değişikliğinin halk oyuna sunulması ve Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği halk oylaması takviminin işlemeye başladığı da göz önüne alırsanız, halk oyuna sunulmuş bir Anayasa değişikliği tasarısını değiştirmeye yönelik olarak doğrudan bir yasa değişikliği yapmak, halkın da dâhil olduğu tali kurucu Mecliste halkı devre dışı bırakarak bir yetki gasbı söz konusu olur. Yetki gasbı, işlemi yoklukla malul kılar.

Şimdi, huzurunuzda yaptığımız değişikliğin yoklukla malul olmaması için, 5678’de olduğu gibi, Cumhurbaşkanının bu değişiklik tasarısını da halk oyuna götürmesi gerekmektedir. Halk oylamasına götürdüğü zaman iyice karmaşık, iyice içinden çıkılmaz bir durum ortaya çıkacaktır. O zaman 5678 değişikliği de henüz gerçekleşmemiş olduğuna göre çok karmaşık bir durum ortaya çıkacaktır.

İkincisi: Statü hukuku gereği Anayasa’da ve yasalarda yeni bir düzenleme yapıldığında eski kuralara göre oluşmuş hukuki durumların yeni düzenlemeyle getirilen hukuki durumlara intibakı geçici maddelerle yapılır. Şu anda görevde bulunan Sayın Cumhurbaşkanı yasal bir şekilde seçildiğine göre, Anayasa değişikliğinin gerçekleşmesinden sonra Cumhurbaşkanının durumunun ne olacağını düzenleyen bir geçici madde de söz konusu değildir.

5678 sayılı Yasa'nın halk oyuyla kabulüyle yürürlüğe girmesinden sonra -Cumhurbaşkanlarının halk tarafından seçilerek göreve getirileceği, getirildiğinden- halk tarafından değil, şu andaki Meclis tarafından seçilmiş olan Sayın Gül'ün görev süresi sona erecek ve tasarıdaki 102'nci maddenin birinci fıkrası uyarınca altmış gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılması gündeme gelecektir. Bu yapılmadığı takdirde Adalet ve Kalkınma Partisinin dayatmacı tutumu yüzünden Sayın Gül'ün meşruiyeti tartışılmaya başlanacaktır.

Bilindiği üzere, halk oylamasından sonra artık bu konuda takdir ve değerlendirmede bulunarak karar verme hakkı tamamıyla Yüksek Seçim Kuruluna aittir. Sözü geçen kurul, pekâlâ, intibakı sağlayan bir geçici madde de bulunmamasına dayanarak "Anayasa'nın Cumhurbaşkanı seçim şekli ve görev süresi değişmiştir, bu durumda yeni bir Cumhurbaşkanı seçim süreci başlayacaktır" da diyebilir. Bir an için bunun tam aksi bir görüşle geldiğini düşünürsek, seçilmiş Cumhurbaşkanı yedi yıllık görev süresi dolduktan sonra bu değişikliğin uygulanacağı hükmüne varırsa bu sefer de Anayasa'nın 77'nci maddesinde yapılan, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim dönemini beş yıldan dört yıla indiren Anayasa değişikliğinin de 23'üncü Dönemden sonra uygulanması gerekecektir. Tahmin ediyorum, böyle bir uygulama da Adalet ve Kalkınma Partisinin hiç arzu etmediği bir durum olacaktır.

Ancak, bütün bu belirttiğimiz hususlar- Anayasa hukukuyla uğraşanların dahi görüş birliği içinde olmadığı göz önüne alınırsa- seçilmiş Cumhurbaşkanının meşruiyet tartışmasını ister istemez gündeme getirecektir. Bu durum ülkeyi bir hukuk karmaşasına sürükleyecektir. Bu durum karşısında, yol yakinken, ne Türkiye'nin bir Cumhurbaşkanı seçme sorunu var ne bir seçim süresinin beş yıldan dört yıla indirilmesi gibi bir süreçte bir sıkıntı var. Zaten oy çoğunluğunuz var, istediğiniz zaman bu beş yıllık seçim süresini dört yıla indirebilirsiniz. Bütün bu kaosa, bütün bu hukuki karmaşaya izin vermemek için bu tasarının tümünü halkoyundan çekmek gerekir.

Bir an için aklınıza şu husus gelebilir: "Biraz evvel, halkın iradesine sunulmuş bir konuda kurucu iktidarın halk kanadını dışlayarak bir şey yapamazsın demiştin, bu nasıl bir mantıktır?" dersene, ikisi birbirinden çok farklı. Şu anda bizim yaptığımız, halkın da dâhil olduğu, halkın kurucu iktidarın içinde bulunduğu bir oylama sırasında bir tasarımı parçalamak durumundayız. Hâlbuki, benim dediğim modelde tali kurucu iktidar kendi başlattığı süreci tümünden durdurabilir. Parçalamak başka şeydir, tali kurucu iktidarın içinde bir kanadını oluşturan Meclisin kendi başlattığı süreci bastan durdurması başka bir şeydir.

Şu anda sınır kapılarında oylamalar başladı. Bu andan itibaren geçici maddenin iptal edilerek paketten çıkartılması, oylama başladıktan sonra halkın iradesine -yukarıda belirttiğim gibi bir yetki gaspı da söz konusu olmak üzere- müdahale olur. Bunun hukuken savunulabilir bir tarafı yoktur. Zaten bir Anayasa değişikliği için de Adalet ve Kalkınma Partisi düğmeye bastığı işte, ilim adamlarına tasarı hazırlattığı... Dün, galiba, Sayın Başbakan Yardımcısının "Biz bu işi biraz öteledik, sivil toplum örgütlerine bıraktık, bir anayasa hazırlayın." dediği de basında yer aldı. Demek ki bir anayasa değişikliği tartışmasını yaşayacağız.

O zaman toplumu tekrar, birkaç defa, peş peşe referandumlara, halk oylamalarına götürüp -genellikle sizin arkadaşlarımızın verdiği rakamla- her biri 103 trilyona mal olan halk oylamalarını 5 defa yaptırmanın, 6 defa yaptırmanın bir pratik manası da yok. Anayasa değişikliği yapılacaksa, şu anda acil bir Cumhurbaşkanlığı seçimi söz konusu değilse, Parlatmentonun seçim süresini dilediğiniz şekilde kendi iradenizle düzenlemeniz mümkünken niçin Parlatmentoyu bu işlerle uğraştıralım? Anayasa değişikliği tasarısı içinde- çünkü, Cumhurbaşkanının yetkilerini de düzenleyerek- ülkeyi yeni bir Başkanlık rejimine sürüklemeyen bu yetki dengeleri sağlanarak bir Anayasa değişikliği yapılabilir.

Bu nedenle, bu Anayasa değişikliği tasarısının tümden geri çekilmesinde Parlamentonun saygınlığı açısından fayda vardır. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bu referandum ayıbına ortak olmak için, ülkeyi yeni hukuki belirsizliklere sürüklemeye ortak olmamak için ret oyu kullanacağız.

Sözlerime son verirken hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Mengü.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Isparta Milletvekili Sayın Nevzat Korkmaz.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de yüce heyetinizi saygıyla selamlarken, bir iki gün önce yaŐadığımız menfur hadiseye yeniden dikkatlerinizi çekmek ve acı içerisinde olan Şehit analarımızın, babalarımızın acılarını paylaşmak üzere birkaç cümle sarf ederek sözlerime baŐlamak istiyorum.

Sevgili milletvekilleri, kanlarımız, canlarımız gidiyor. Âdeta, bir gün yok ki televizyonları atıgımızda, gazeteleri karıŐtırdığımızda bir Şehit haberi olmasın ve yine bir gün yok ki milletin oylarıyla birtakım yerlere gelmiş ve milletin kaynaklarını kullanan birtakım insanlar, bir tarafta Őehitler verilirken, devlete meydan okumaya devam ediyorlar. Peki, bu sorunları zmek üzere millettten ehliyet almış Hkmet ne yapıyor? Hkmet, tıpkı diğer kurumlar gibi, bu meseleleri, efendim, izlemeye devam ediyor, âdeta seyircilik yapmaya devam ediyor. Terörle ilgili, beş yıldır, sadece milleti oyalamak ve zaman kazanmak dışında, verdiği demeçler dışında hemen hemen yaptığı somut hiçbir Şey yok. Nitekim, dn bir Hkmet yetkilisi de bizlerle birlikte Őehitlerimizin acısını paylaŐtı ve ‘‘Mevlana’nın 800’üncü doğum yildnmnde biz niye bu meseleleri yaşıyoruz?’’ diye Şikâyet bulundu. Hkmet Şikâyet etme mercisi değil arkadaşlar. Bir söz varmıŐ, ben bu sözü sizlere hatırlatmak istiyorum: ‘‘Gardiyanın ŐaŐkını mahkma dert yanarmıŐ.’’ Hkmet icraat yeri, bu sorunları zme yeri, Şikâyet etme yeri değil.

Artık, lkemizin kuzeyi güneyi, doğusu batısı, bütün insanlarımız Hkmetten bir kararlılık bekliyor ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak, hem Sayın Genel Başkanımız hem grubumuz hem de bir bir milletvekillerimiz, bulunduğumuz her ortamda, terörle mücadelede önümüze ne getirilecekse, hangi tedbir öngörülüyor ise onu vermeye hazır olduğumuzu her ortamda belirttik. Yalnız, Şu ana kadar somut herhangi bir öneri gelmiş değil. Milletimizin takdirine esefle sunuyoruz.

Hkmet sözcüsü ‘‘Artık, sözün bittiği an, sözün bittiği nokta.’’ diye tanımladı. Sözün bittiği noktada, siyaset ve diplomasi bitmiştir. Hkmete bu beş yılda siyaset ve diplomasi adına neler yaptığını sormak icap etmektedir.

Sevgili milletvekilleri, yaşanan tüm bu olumsuzluklara rağmen, terörle mücadelede, insanlarımızın, vatanseverliğinden ve vatanını, milletini, bayrağını koruma konusunda, elini taşın altına sokmada en ufak bir geri adım atmayacağını, geri adım atmadığını bilerek, karamsarlığa yer yok ve inşallah, Türkiye Cumhuriyeti bu meselelerin üzerinden gelecektir diyoruz. Yeter ki, insanlarımızda Şehadet kurumuna yönelik, hem dinimizce kutsanan hem de Türk geleneklerimizde, greneklerimizde kutsanan Şehadet kurumuna yeter ki haleb getirilmesin.

Sözlerimi, Şu an önümüzde, tartıŐtıgımız Anayasa değişikliğiyle ilgili birkaç cümle sarf ederek devam ettirmek istiyorum. Gerçekten -birçok milletvekilimiz de bahsetti- alelacele, 22 Temmuz seçimlerine âdeta siyasi rant sağlamak üzere ve gerekli tartışma ortamı yaratılmaksızın hazırlanan bir Anayasa değişikliği kanun tasarısıyla karşı karşıya kalındı ve bu, âdeta yangından mal kaırcasına, o dönemde kanunlaŐtırıldı.

Bir kanunun yeteri kadar tartışılmaması başlı başına bir hata olmakla beraber, yeni Anayasa değişikliği esnasında da bu hataya devam edildiğini görüyoruz. Sürekli “Sivil ve demokratik bir anayasa yapacağız. Bireyi ön plana çıkararak bir anayasa yapacağız.” sözüyle konuşan, efendim, mevcut iktidar partisi şunu iyi bilmek durumunda ki: Bu Mecliste, sivil, demokratik ve bireyi geliştiren, bireyi ön plana çıkararak bir Anayasa değişikliğine hayır diyecek hiçbir parti yok. Eğer bizim ortak paydamız bu değerlerse, o zaman, Anayasa değişikliği yapma konusundaki çalışmalar da bu Meclisten kaçırmanın bir anlamı yok. Getirilsin, biz de, bu değerler uğrunda, diğer partiler gibi her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu dün de belirttik, şimdi de belirtiyoruz.

Bir milletvekilimiz -herhâlde, bir dil sürçmesi diye düşünüyorum- “Egemenlik kayıtsız, şartsız Meclisindir.” sözünü kullandı. Kendisine Anayasa'nın 6'ncı maddesini hatırlatmaktan hicap duyuyorum. Kaynağını millettan almayan hiçbir yetkinin kullanılmayacağı da açıktır, bunu bir kere daha belirtmiş olalım.

Değerli arkadaşlar, yine bir arkadaşımız yıkıcı muhalefetten bahsetti. Muhalefet olarak yaptığımız, Milliyetçi Hareket Partisi olarak yaptığımız, iktidarın kırıp döktüğü, değerler olarak yakıp yıktığı birçok şeyi tamir etmekten ibaret. Konu acilen ele alınmalı. Önümüzde 21 Ekim referandumu var, gerçekten çok kısa bir süre kaldı. Ortaya çıkacak sonuç, hakikaten milletimizi kamplaştırabilecek, devletimizi bir belirsizliğe sokabilecek bir sonuç.

İşte, bu sonuçları ortadan kaldırmak üzere, Sayın Genel Başkanımız ve Milliyetçi Hareket Partisi iki teklif getirdi. Bunlardan, hepinizin bildiği üzere birincisi, referandumu tamamen ortadan kaldıracak bir teklif. İkincisi de şayet bir konsensüs sağlanamayacak ise Anayasa Komisyonunda ve Mecliste, biraz önce bahsettiğim o belirsizlikleri ve kamplaşmaları ortadan kaldırmak üzere, geçici 18 ve 19'uncu maddeleri kaldırmak.

Siyaset mümkün olanın sanatıdır. Biliyorsunuz, bizlerin gönlünde her ne kadar birinci teklifimiz yer almakta ise de, eğer Meclis önümüzdeki bu belirsizliği kaldırmak üzere ikinci önerimizde bir uzlaşma, bir uyum sağlayacaksa, bu konuda da her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu baştan beri belirttik, çünkü samimiyetle inanıyoruz ki arkadaşlar, hiçbir siyasi mülâhaza ve hiçbir siyasi düşünce milletin ve devletin önünde olmamalı. Biz öyle bir gelenekten geliyoruz ki, Sayın Genel Başkanımızın dediği gibi, önce ülkem ve milletim, sonra partim.

Bu bakımdan, her türlü belirsizliği ortadan kaldırmak üzere -tekrar ediyorum- elimizden gelen katkıyı yapacağız, çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün, bence farklı konuları tartışıyor olmalıydı ve Türk kamuoyunun önünde bugün farklı bir gündem olmalıydı. Ortada hakikaten bir şeyler yapılması gereken ve neredeyse ülkemizin büyük bir kısmını yangın yerine çeviren terörün, terör ateşinin söndürülmesi, işsizliğin ortadan kaldırılması, üretimin artırılması, uluslararası ilişkilerde devlet itibarına yakışır bir biçimde ilişkilerin rayına oturtulması gibi çok ciddi meseleler varken, bu meseleyi bir an önce aşmak gerektiğini düşünüyorum. Eminim, vatanını, milletini seven bütün arkadaşlarımız da bu hassasiyeti bizlerle birlikte göstereceklerdir. Söylediğim gibi, hiçbir mülâhaza devletin ve milletin birliği üstünde olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Korkmaz, bir dakikalık süre içinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

SÜLEYMAN NEVZAT KORKMAZ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu düşüncelerle, zaten fiili durumda bir geçerliliği kalmayan geçici 18'inci maddenin kaldırılması konusunda olumlu oy kullanacağımızı belirtiyor; ben de hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunarak sözlerimi tamamlamak istiyorum efendim.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Korkmaz.

Şahsı adına Mersin Milletvekili Zafer Üskül. (AK Parti sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben ondan daha önce söz istemiştim Sayın Başkan. Esas isteyen arkadaşımız yok, sıra bana geldi. Lütfen...

BAŞKAN – Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, birinci arkadaşımız...

BAŞKAN – Efendim, birinci sıradaki arkadaşımız...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, oraya bakar mısınız. O devredemez, benden sonra devredebilir. O başkasına devrediyorsa, ben ondan önce geliyorum.

BAŞKAN – Sayın Genç, birinci sıradaki arkadaşımız sırasını diğer arkadaşımıza devretmiş.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Devredemez efendim, başkasına devredemez. Lütfen, orada usule uygun bir uygulama yapın.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Üskül.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, benden sonra söz istemiş. Nasıl keyfi davranıyor-sunuz? İç Tüzük'ü okuyun lütfen.

MEHMET ZAFER ÜSKÜL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa değişiklik teklifini görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir süreden beri Türkiye, ciddi Anayasa değişikliği ya da Anayasa'nın değişik maddeleriyle ilgili tartışmaları yürütüyor. Bu tartışmaları izlerken, zaman zaman geriye dönerek, tartışma içinde yer alanların geçmiş dönemlerde yazdıklarını, söylediklerini araştırma ihtiyacı da hissettiğim oldu, tartışmaları gerçekten şaşkınlıkla izlediğim anlar oldu. Beş yıl önce, on yıl önce görüşlerini açıklamış olan hem siyaset dünyasından hem bilim dünyasından insanların, Cumhurbaşkanı seçimi öncesinde ve daha sonra yaşanan gelişmelerle ilgili olarak daha önce söylediklerinin, yazdıklarının tam tersini söyleyebildiklerini, savunabildiklerini gördüm. Siyasetle hukukun çok ciddi bir biçimde birbirine karıştırıldığını gözlemledim. Bugün yapılmakta olan tartışmalarda da bunları gözlemlemek mümkün.

Parlamentar sistemin doğduğu ülke Birleşik Krallık'ta parlamentonun mutlak kraldan yetkileri yavaş yavaş üzerine devraldığı ve bir noktada "kadını erkek, erkeği kadın yapmak dışında parlamentonun her şeyi yapabildiğinin" söylendiği bir noktaya geldiğinde, Avrupa'daki ve dünyadaki tüm parlamenter sistemlerin örneği olan İngiltere'de ortaya çıkan bu gelişmeler sanki hiç bilinmiyormuş gibi bu Meclisin üyelerinin bu Meclisin yetkilerinin ne kadar sınırlı olduğu konusunda görüş belirtmelerini şaşkınlıkla karşılıyorum.

Elbette, Meclisimiz, Anayasa sınırları içinde her konuda, her türlü düzenleme yapma yetkisine sahiptir ve Meclisimiz bu yetkisine kıskançlıkla sahip çıkmak zorundadır, durumundadır.

Anayasa'da tali kurucu iktidar olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerini sınırlayan maddeler belirlidir: Anayasa'nın değiştirilmesi usulünü öngören madde ve Anayasa'nın 1, 2 ve 3'üncü maddelerinin değiştirilemeyeceği, değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceği ile ilgili madde.

Bunun dışında nasıl olur da Anayasa değişikliği yapma yetkisine sahip Türkiye Büyük Millet Meclisi, herhangi bir aşamada, yapmış olduğu bir düzenlemeyi kısmen veya tamamen geri alamaz? Tali kurucu iktidar yetkisini kullanırken, metnin hazırlanması, yasanın çıkartılması, kabul edilmesi yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Elbette, Cumhurbaşkanı onu onaylar ya da referanduma götürülmesi kararını verebilir ama orada yapılan sadece, Türkiye Büyük Millet Meclisince hazırlanmış olan metnin kabul ya da reddedilmesiyle sınırlıdır. Halk metin yazmaz, böyle bir yetki yok. Nasıl olur da metnin tamamını geri çekme yetkisine sahip olan bir Meclis, metnin iki maddesini geri çekme yetkisine sahip sayılamaz?

Değerli milletvekilleri, eğer biz halktan aldığımız yetkiyi, Anayasa'nın Türkiye Büyük Millet Meclisine verdiği yetkileri, halktan aldığımız vekâletle kullanma yeteneğine sahip değilsek, halktan özür dileyerek oraya dönmekten başka yapabileceğimiz bir şey olmasa gerekir. Bizim görevimiz halkın bize verdiği vekâleti, Anayasa'nın bize verdiği yetkileri kullanarak, onun sorunlarını çözmekten ibarettir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Üskül, bir dakikalık süre içinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

MEHMET ZAFER ÜSKÜL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri -konuşmamı tamamlamak üzereyim- yetkilerimize sahip çıkmak ve bu yetkileri Anayasa'nın öngördüğü sınırlar içinde doğru bir biçimde kullanmak, aldığımız vekâletin bir gereğidir. Bunun dışında herhangi bir şeyle sınırlı olmadığımızı, herhâlde en önde savunması gereken, burada bulunan heyetin üyeleridir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Üskül, teşekkür ederim.

Şahsı adına, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç.

Sayın Tunç, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

21 Ekimde referanduma sunulacak olan 5678 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesiyle eklenen geçici 18'inci ve 19'uncu maddelerinin Anayasa değişikliği paketinden çıkarılmasına ilişkin Anayasa değişikliği teklifinin 1'inci maddesi hakkında, şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, Türkiye'de hep uzun tartışmalara, gereksiz gerilimlere ve sancılı turlara sebep olmuştur. Tüm bu olumsuzlukların yerine, Cumhurbaşkanlığı seçimini doğrudan millete bırakmanın en sağlıklı yol olduğu uzun yıllardan beri dile getirilmiş ancak bugüne kadar değişiklik gerçekleştirilememiştir. 22'nci Dönem Parlamentosu, bundan sonra yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, ülkemize zaman kaybettiren, gereksiz tartışma ve gerilimlere neden olmadan, cumhurun kendi başkanını serbest iradesiyle seçebilmesinin yolunu açan Anayasa değişikliğini kabul etmiş, değişiklik, Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulmuştur. 21 Ekim halk oylaması için seçim takvimi işlemeye başlamış, takvim işlerken, halk oylamasının doğurabileceği hukuki sonuçlar üzerinde, tıpkı 367'nci madde tartışmasında olduğu gibi hukuki mesnedi olmayan iddialar ortaya atılmıştır. Halk oylamasının “evet”le sonuçlanması hâlinde Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanlığının sona ereceği, 11'inci Cumhurbaşkanını yeniden seçmek

için sandığa gidileceği ve bu konudaki son kararın da Yüksek Seçim Kurulu tarafından verileceği yönündeki görüşlerin yayılmasına çalışılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'ün seçimi, seçildiği anda yürürlükte bulunan Anayasa kurallarına göre yapılmıştır. Bu seçimin meşruluğu ve hukukiliğiyle ilgili hiçbir şüphe bulunmamaktadır. Daha sonra yürürlüğe girecek bir hukuk kuralının bu seçimi etkileyebileceğini ileri sürmek, hukuk kurallarının geriye yürümeceği yolundaki temel hukuk ilkesini inkâr etmek demektir. Bu iddianın dayanağı olarak da geçici 19'uncu maddede 11'inci Cumhurbaşkanının halk tarafından seçileceği yönündeki hüküm gösterilmektedir. Ancak 11'inci Cumhurbaşkanı zaten seçilmiş olduğuna göre, bu hükmün uygulama kabiliyetinin kalmadığı da açıktır. Yüksek Seçim Kurulunun Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin bir karar verebileceğini iddia etmek de, hukuka ve Anayasa'mıza aykırı, gülünç bir iddiadır. Anayasa'nın 79'uncu maddesinde Yüksek Seçim Kurulunun görevleri bellidir. Kurulun, milletvekilliği veya Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılmasına karar verme yetkisi yoktur, olması da düşünülemez. Aksi takdirde bu durum Yüksek Seçim Kurulunun, Meclisin ve Cumhurbaşkanının görevini sona erdirmeye yetkisinin olduğunun kabulü anlamına gelir ki, hiçbir demokratik ülkede bunun örneği bulunmamaktadır.

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine ilişkin Anayasa değişikliği paketi, ana muhalefet partisi ve o zamanki Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine götürülmüş, her iki dava da reddedilmiştir. Dolayısıyla, ortada Anayasa'ya aykırılık da söz konusu değildir. Hukuki durum bu derece net olmakla beraber, referandumun içeriğiyle ilgili olmayan geçici 18'inci ve 19'uncu maddelerini uygulama kabiliyetinin kalmamış olmasına rağmen, geçmişte olduğu gibi yine gereksiz tartışmalarla, hukuki dayanağı bulunmayan iddialarla ülke gündeminin meşgul edilmesinin önüne geçmek adına geçici maddelerin halk oylaması paketinden çıkarılması yönünde muhalefet partilerinin de uzlaşmasıyla bu değişiklik gündeme gelmiştir. Yapılacak değişiklik, halk oylamasından sonra ortaya çıkacak olan gereksiz tartışmalardan ülkemizi kurtaracak bir fayda sağlayacaktır.

21 Ekimde yapılacak halk oylamasının ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, Türkiye'nin AK Parti İktidarıyla demokratikleşme alanında gerçekleştirdiği büyük atılımlardan sonra yıllardan beri gündeme gelmiş ancak bugüne kadar gerçekleşmemiş bu çok önemli Anayasa değişikliğine milletimizin büyük bir ekseriyetle "evet" diyeceğine inanıyor, milletimizin Ramazan Bayramı'nı tebrik ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 1'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır.

Sayın milletvekilleri, önergelerin ikisi de aynı mahiyette olduğundan iki önergeyi okutup, birlikte işleme alacağım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tek imzalı önergeler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge sahiplerine istedikleri takdirde ayrı ayrı söz vereceğim yahut da gerekçelerini okutacağım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım önergelerde kaç imza var?

BAŞKAN – Sayın Elitaş, önergeler görüşmelere başlamadan önce verildiği için geçerlidir. Teşekkür ederim.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının değiştirilmesine dair 1. maddesi Anayasaya aykırılık içermesi nedeniyle teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

10.10.2007

H. Tayfun İçli

Eskişehir

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülecek olan 32 sıra sayılı yasa teklifinin 1. maddesinin teklif metninden Anayasa'ya aykırı olduğundan dolayı çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

09.10.2007

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI MEHMET ALİ ŞAHİN (Antalya) – Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın İçli, buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın İçli, süreniz beş dakika.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, çok saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi Demokratik Sol Parti ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, görüşülmekte olan kanun teklifine ilişkin görüşlerim, eleştirilerim siyasi nitelikte değil, hukuki nitelikte. Lütfen, eleştirilerimi bir siyasi partiye yönelik olarak algılamayın. Burası yüce Meclis, kutsal Meclis. Aldığımız kararların, her şeyden önce hukukun evrensel kurallarına uygun olması gerekir ve sonra da Anayasa'nın amir hükümlerine uygun olması gerekir.

Değerli arkadaşlarım, size dağıtılan bu kanun teklifinde dahi ne kadar büyük bir hukuki ayıp yapıldığını, ne kadar alelacele işe el konulduğunu net olarak görebilirsiniz. Bakın, diyor ki: "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun..."

Değerli arkadaşlarım, Anayasa'da değişiklik yapabilirsiniz -Sayın Üskül'ün dediği gibi- ama, siz, Anayasa'da değişiklik yapılmasına ilişkin kanunda değişiklik yapmaya kalkıyorsunuz. Bunu yapamazsınız. Anayasa'da Türkiye Büyük Millet Meclisinin neleri yapabileceği açık olarak belirtilmiş. Bakın, daha baskıda bu hata... Komisyonunda Değerli Başkanım bu ifade etti ve düzeltti. Orada konuşulurken yanlış ifadelerde bulundu 21'inci Dönem Meclisle ilgili. 21'inci Dönem Meclis... Sayın Başkanım, size de bunu arz edeceğim. Bakın, hep arkadaşlarımın da Genel Kurulu yanıltan açıklamalarının metni Kanunlar Kararlardan getirdiğim metindir. 4720 sayılı Yasa'yla, Anayasa'mızın 86'ncı maddesinin bazı cümleleri değiştirilmiştir yüce Meclis tarafından o tarihte. Yani, şimdi yapıldığı gibi 4709 sayılı Kanun'da değişiklik yapılmamıştır ve yine yüce Meclis yanılmaktadır. İşte, Yüksek Seçim Kurulunun kararı. İçimizde hukukçu arkadaşlar var. Sayın Adalet Bakanı ile hem

Anayasa Komisyonunda hem Partiler Arası Uzlaşma Komisyonunda çalıştık. Burada birlikte çalıştığımız birçok hukukçu arkadaşlar var. Bakın, ne diyor, kararı okuyorum size: “Kurulumuz, 10.11.2001 gün ve 658 sayılı kararıyla komisyon oluşturmuş, 3376 sayılı Anayasa Değişikliğinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun gereği altyapı çalışmaları yapılmıştır. Ancak, Anayasa’nın 4709 sayılı Kanun’la değiştirilen ve Cumhurbaşkanınca halkoyuna sunulan 86’ncı maddesi, bu defa, Türkiye Büyük Millet Meclisince 4720 sayılı Kanun’la değiştirildiği için konusuz kalmıştır.”

Bakın, siz, burada bir kanunu değiştirmeye kalkıyorsunuz. Anayasa’nın 175’inci maddesinin altıncı fıkrası der ki: “Anayasa değişikliğine ilişkin kanunlar halkoyuna sunulması hâlinde, halk oylamasında kabul edildiği takdirde yürürlüğe girer.” Bu Kanun yürürlüğe girmemiş, Türkiye Büyük Millet Meclisi elini çekmiş, Cumhurbaşkanına gitmiş, Cumhurbaşkanı halkoyuna sunmuş, onun üzerine Yüksek Seçim Kurulu devreye girmiş, seçim takvimini başlatmış, gümrük kapılarında 11 Eylülünden beri oy kullanılıyor. Elinizi vicdanınıza koyun değerli milletvekili, burada keyfilik olamaz. Anayasa’yı böyle keyfi olarak değiştirmeye, ihlal etmeye kalkarsanız birileri gelir, düdüğü çalar, sizin de anayasal haklarınızı ihlal eder. Bu, bu kadar basittir. Lütfen...

AHMET KOCA (Afyonkarahisar) – İyi bir cümle olmadı.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, bu, benim değil... Bir şey söylüyorum...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ayıp, ayıp... Bakanlık yaptınız, yakışmıyor.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Bakın, izin verin... İzin verin, ben, size çok güzel cevap veririm.

Bu söz, tarihî bir sözdür. 12 Eylül askeri ihtilalinden önce...(AK Parti sıralarından gürültüler)

Değerli milletvekilleri, dinleyin.

Rahmetli Bülent Ecevit’in, o, biraz evvel konuşmalarınızda Cumhurbaşkanı seçilemediği için darbeye neden olan, ama demokrasinin nasıl, ne şekilde savunulması gerektiğini Türk halkına ve parlamenterlere ifade eden tarihî bir sözdür. Bunu işinize geldiği gibi algılamayın.

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) – Geri alın geri, yakışmıyor.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Hayır, hiç geri alınacak bir söz değil.

Bakın, şunu söylüyorum: Eğer geri alınacak bir şey varsa değerli Başkanım bana müdahale eder değerli milletvekilleri.

Ben sizin bir arkadaşınız olarak, bir siyasi ayırım gözetmeksizin yaptığımız bir hataya işaret etmeye çalışıyorum. Burada siyasi birtakım düşüncelerle, birtakım siyasi kaygılarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İçli, size bir dakikalık süre vereceğim; yalnız, şu hususu açıklamama fırsat verin: Belki, orada, kastınızı aşan bir ifade olabilir veya arkadaşlarımız öyle anlamış olabilirler. Biraz önce, anayasa kürsüsünde bulunmuş olan bir hocamız da konuştu burada, ifade etti. Yani, Meclisin yetkileri bellidir, Meclis bu yetkilerini millet tarafından almaktadır. Dolayısıyla, yetkilerini Anayasa’da belirtilen şekilde kullanabilir. Bu yetkileri de Meclisin elinden kimsenin almaya gücü yetmeyeceği inancımı ben kendi adıma Başkanlık Divanında Başkan Vekili olarak söylüyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Değerli Başkanım, bu, benim düşüncem değil. Önünüzde bulunan ve değerli milletvekillerinin önünde bulunan Anayasa'nın 11'inci maddesi. 11'inci maddesini tekrar ifade ediyorum ve bizi dinleyen Türk halkının da dikkatle dinlemesini arzu ediyorum: “Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü:

Anayasa hükümleri, -yasama, yani, bizleri- yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.”

Doğrudur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, değiştirilmesi teklif edilemez ilk üç maddesini değiştiremez ama, yüce Meclis, ancak bu Anayasa'da belirtilen yetkilerini kullanmakla Anayasa'yı değiştirebilir. Yüce Meclis bugün Anayasa'yı değiştirmiyor. Anayasa'nın Değiştirilmesi Hakkında Kanunu değiştirmeye kalkıyor bu Anayasa'daki hükümlere göre.

Benim biraz evvel ifade etmek istediğim o ifadeyi anladım ki bazı arkadaşlarımız yanlış algılamış. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Anayasa'yı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bugüne kadar, Meclis açıldığından beri kullandığım usul dışında hareket edemeyeceğim, özür diliyorum. Mikrofonunuzu...

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Ama müdahale ettiniz...

BAŞKAN – Hayır, müdahale ettiğimde mikrofonunuz açık değildi, ayrıca bir dakikalık süreyi sonra vermiştim. Başka bir zeminde, ümit ederim, veririm. Bu kaideyi bozduрмаyın bana, istirahat ediyorum.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Değerli Başkanım, ikaz etmediniz, cümlemi bitireyim.

BAŞKAN – Yok, bana müsaade edin. Anlayışla karşılayacağımızı ümit ediyorum. Teşekkür ediyorum katkılarınız için.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, diğer önerge sahibi olarak Sayın Kamer Genç.

Buyurun Sayın Genç. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada çok fuzuli bir işle uğraşyoruz. Fuzuli iş şu, bizim, birilerinin anlamadığı şu: Teklifi veren arkadaşlarımız diyorlar ki, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. Bu değiştirilmesini istedikleri kanunlar Anayasa'da yok, hükümler. Yani, olmayan bir hükmün değiştirilmesini teklif ediyorlar. Bizim dediğimiz bu. Eğer daha önce bu metinler Anayasa'da olsaydı, yani geçici 18 ve 19'uncu maddeler Anayasa'da olsaydı, tabii ki Meclis, daha bunu halk oylamasına sunmadan önce bunu getirip değiştirebilirdi. Bu Anayasa profesörlerinin nerede Anayasa öğrendiklerini de merak ediyorum! (CHP ve AK Parti sıralarından gülüşmeler)

Yani, arkadaşlar, tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisi yasa yapma yetkisine sahip, bu gücü mutlak, ama, ortada, Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş, Cumhurbaşkanına gitmiş, Cumhurbaşkanı halk oylamasına sunmuş, halk oylamasıyla ancak bu kabul veya reddedilebilir. Ha, geçmişte, 2001'de milletvekilleri maaşıyla ilgili şeyde 86'ncı maddede değişiklik yapılmış. 86'ncı maddede değişiklik yapılınca halk oylaması safhasında Meclis yine çıkmış 86'ncı maddede Anayasa değişikliği yapmış ve Anayasa değişikliğini yapınca Cumhurbaşkanı da onu onaylamış, kesinleş-

miş. Yani, bu, çok açık ve net bir şeydir. Yani, Anayasa’da olmayan bir kanun maddesini siz nasıl değiştiriyorsunuz ben anlamıyorum. Yani, bunu, Anayasa profesörleri çıksınlar, bize bir onu anlatsınlar. Yani, olmayan şeyi nasıl değiştireceksin? Yani, birisi dedi ki, efendim, çocuk ölü doğmuş. Bu ölüyü kim doğurdu? İşte, bundan önceki AKP’nin getirdiği anayasa değişikliği doğurdu. Onun için, yani, ölü doğma kelimesi... Bizim burada Anayasa’ya aykırı dediğimiz şey, geçici 18’inci madde. Geçici 18’inci madde ne diyor? Anayasa’nın 67’nci maddesi, yani, seçim kanunlarında yapılacak değişikliklerin Cumhurbaşkanlığı seçiminde nazara alınmayacağı. Bu, bir şekilde telafi edilebilirdi. Ne yapacaktı? Yine, Anayasa’nın 67’nci maddesinde bir değişiklik yapılacaktı, “Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle yapılacak kanunlar ve Seçim Kanunu’nda yapılacak hükümler bu Anayasa hükmüne tabidir” deyip eski hâline getirseydiniz, zaten bu kendiliğinden ortadan kalkmış olurdu.

Şimdi, biraz da başka konularda şey etmek istiyorum. Bakın arkadaşlar, siyasette, toplumda bir kural vardır, eğer bir kişiyi iki defa kuyudan çıkarırsanız, o kuyudan çıkardığımız kişi döner sizi tekrar kuyuya itebilir. Şimdi, bu muhalefetin de bir dayanışma içinde olması lazım. Şimdi, Abdullah Gül’ün Cumhurbaşkanı seçilmesine sevgili MHP’li arkadaşlarımız sebep oldu, onların kendi takdirleridir. Ama, şimdi, mademki siz Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini istiyorsanız, şunda bu AKP’ye bir destek vermeyin. Hadi bakalım burada çok böyle çalım ediyorlar, diyorlar ki, efendim, bu Anayasa da geçse Abdullah Gül orada oturur. Oturur mu oturmaz mı, onu bir görelim. Hayır, bu Anayasa’ya da destek vermeyin, belki ondan sonra bu hâliyle referandum kabul edildiği zaman belki MHP’li bir arkadaşımız gelir Cumhurbaşkanlığına oturur, bu hakkınızı niye aramıyorsunuz? Yani, ben rica ediyorum sizlerden. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, şöyle bir şey var arkadaşlar, bakın: Şimdi, bu halk Çankaya’ya Abdullah Gül’ün bu İktidar zamanında Cumhurbaşkanı olacağına, kabul etmeyeceğine ben inanıyorum. Çünkü, burada bu halk iradesi her şeyin üstündedir.

FAHRETTİN POYRAZ (Bilecik) – Yüzde 47’yi kim aldı, siz mi aldınız?

KAMER GENÇ (Devamla) – Halk daima ülkenin geleceğini düşünür. Cumhurbaşkanlığı makamında oturacak insanın iktidar partisiyle paralel düşünmemesi lazım. İktidar partisinin her aldığı kanunu, her aldığı tasarrufu onaylamaması lazım. Bu, Türkiye için çok ama çok ciddi bir rejim sıkıntısıdır.

Geçmişte, bakın, ben size bir olay anlatayım: 2003 vergi affında -2003 müydü, 2004 tarihinde vergi affını çıkardınız, bu vergi affında- affın son süresini 31 Mart diye gözettiniz. Yani, incelemede olup da 31 Mart tarihine kadar verilen raporlarda af kanunu kapsamına girdiniz. Fakat tam o sırada süre dolmaya az bir zaman kala, baktılar ki AKP’ye yakın adamların, Hükümetin yakın adamlarının inceleme elemanlarının elinde önemli raporları var ve o raporlar verildiği takdirde devlet aşağı yukarı 5-6 trilyon vergi kazanacak. Bunun üzerine bir kanun teklifi getirdiler alelacele Bütçe Plan Komisyonuna. Bütçe Plan Komisyonu bu kanun teklifini Genel Kurulda kabul etti ve bu gitti Cumhurbaşkanı bunu veto etti. Veto etti, gelip tekrar Bütçe Plan Komisyonuna gittiği zaman, yahu Hükümet dedi, ben bu kanun teklifini vermedim: milletvekilleri dedi, biz bu kanun teklifini vermedik.

Yani, bakın, bunlar çok önemli şeyler. Eğer Çankaya’da oturan kişiler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, bir dakika ek süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) – Eğer Çankaya’da oturan kişiler bir siyasi partinin tamamen güdü-münde hareket ederse, orada çok ciddi bir rejim sorunu çıkabilir. Ben rica ediyorum, özellikle MHP’li arkadaşlarımızdan, buna destek vermeyin. Bu çıksın böyle. Ondan sonra, bu böyle çıktıktan sonra Abdullah Gül yerine yeniden Cumhurbaşkanı seçilecektir, herkesin bunu bilmesi lazım.

Burada bir kaos da yok.

FAHRETTİN POYRAZ (Bilecik) – Çok beklersiniz çok!

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, yiğitseniz işte çıkarmayın! Yiğitseniz çıkarmayın! (CHP sıralarından alkışlar) Gidelim Meclise, halk kabul etsin, ondan sonra bakın ben Abdullah Gül’den Cumhurbaşkanlığımlı alıyor muyum almıyor muyum, göreceksiniz bakın.

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) – Sen mi alıyorsun?

KAMER GENÇ (Devamla) – Ya ben almasam bile bir başka arkadaş alır, ama bu böyle yürü-mez arkadaşlar. Rejim için sıkıntı olabilir.

FAHRETTİN POYRAZ (Bilecik) – Sıkıntı sende var, sen hazmedemiyorsun!

KAMER GENÇ (Devamla) – Yani, bilmem gazeteci, gazetenin birtakım basın mensuplarını Cumhurbaşkanının uçağına doldurarak onlara getirip ziyafet çekmekle basını lehinize çevirebilir-siniz ama halkı çeviremezsiniz. Onu da bilirsiniz. Ama rica ediyorum ben, gelin şu Anayasa değışik-liğini reddedelim, halk onu kabul etsin, bakın Türkiye’nin çok lehine sonuç çıkar.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, önergeleri beraberce işleme almıştım. Önerge sahiplerini dinlediniz.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edil-memiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, 1’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Bir önceki oylamadan farklı olarak, Komisyon sırasında ve Hükümet sırasında, iki ayrı yerden, arkadaşlarımıza yardım için pullar verilecektir. Onu da bilgilerinize sunuyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oy pullarının rengini hatırlatıyorum: Beyaz pul kabul, kı-rımızı pul ret, yeşil pul çekimser oy anlamını taşımaktadır.

Arz ederim.

Şimdi maddenin gizli oylamasına Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda bulunup oyunu kullanmayan arkadaşlarımız var mı? Yok.

Oy kullanma işlemini bitiriyorum.

Kupaları kaldıralım.

(Oyların ayrımına başlandı)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oy tasnifi yapılırken 2’nci maddenin görüş-melerine devam edeceğiz.

2'nci madde üzerinde söz alan üyelerin isimlerini okuyorum: Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hakkı Suha Okay, Ankara Milletvekili. Şahısları adına: Mehmet Emin Ekmen, Batman; Suat Kılıç, Samsun; Kamer Genç, Tunceli; Hüseyin Tayfun İçli, Eskişehir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 16/6/2007 tarihli ve 26534 sayılı Resmî Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanan 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesiyle 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen geçici 19 uncu madde metinden çıkarılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Hakkı Suha Okay.

Sayın Okay, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA HAKKI SUHA OKAY (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'yle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Gerek Parti Grubum adına gerek şahsım adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün saat 12.00'den bu yana Anayasa'mızın bazı maddelerinde değişiklik yapan kanun teklifine ilişkin görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Bu süreçte AKP Grubuna dâhil kimi sözcü arkadaşlarım bu aşamaya nasıl gelindiğine ilişkin bilgilendirirken kimi gerçekleri farklı olarak ifade ettiler. Öncelikle bir iki hususu düzelterek konuşmamı sürdürmeyi düşünüyorum.

İfade edilenlerden biri şuydu: 367 şartı şimdiye kadar hiç aranmadı, ama ilk kez 2007'de Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde arandı.

Değerli arkadaşlarım, gerek Sayın Süleyman Demirel'in gerek Sayın Ahmet Necdet Sezer'in seçimlerinde toplantı yeter sayısı olan 367 sayısı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu salonunda hazırды. Hem Sayın Demirel'in hem Sezer'in seçim süreciyle bu süreci karıştırmayın. Ama, şu denilebilir: “Sayın Özal'ın da seçiminde 367 olan toplantı sayısı veyahut da o dönemdeki Parlamento sayısına göre gerekli olan üçte 2 çoğunluk yoktu.”

Değerli arkadaşlarım, bir kural ihlal edildi diye bu kuralın ilanihaye ihlal edilmesi söz konusu olamaz. Yani, bir defa kırmızı ışıktan geçtik, bundan sonraki süreçte ben de geçerim... Hayır, sen geçemezsin ve bu süreç yargıya taşınır, yargı da Anayasa'ya uygun kararını verir.

Peki, 367 sonrası ne oldu, Anayasa Mahkemesi kararı sonrası ne oldu? O süreçte Parlamentoda bulunan, ama seçim sürecinde seçime dahi katılmayan, Anavatan Partisi AKP Grubuyla iş birliği yaptı, “uzlaşmayı gerçekleştireceğiz” dedi ve o uzlaşmanın ürünü olarak Anayasa'da değişiklik yapan ve referandumu da içeren bir paket gündeme geldi.

Tabii, anayasalar yapılırken hazırlandığı döneme bakılır. Hazırlandığı dönem geçmişi göz önünde tutar, ama geleceğe de ışık tutar. Hazırlandığı dönemde Parlamentoda yeter sayı bulunamaz endişesiyle böyle bir kanun değişikliği teklifi Türkiye'nin gündemine geldi ve bu teklif öylesine alelacele gündeme getirildi ki, sanki hem seçim yapılacak hem de Cumhurbaşkanı seçilecekti. Fakat, olmadı. Seçim yapıldı, ama, o seçim sürecinde Cumhurbaşkanlığına talepkâr olan Sayın Gül dahi, AKP'nin tüm sözcüleri seçim çalışmalarında dediler ki: “Biz, halk tarafından Cumhurbaşkanının seçilmesini istedik. Ama, Parlamentoda şimdi bize o yetkiyi verin, halk tarafından seçilsin.” Şimdi bu süreç gel-

di, yeni, 23'üncü Dönem Parlamentosu çalışmaya başladı, bir anda Parlamento Anayasa'ya uygun Cumhurbaşkanını seçti. Şimdi "Anayasa'ya göre seçiminde zorluk olacak." ifadesi edilen Sayın Cumhurbaşkanının konumunu tartışmadan çıkartmak için bu kez paketten, çerçeve 6'ncı maddenin içerisinde yer alan 18 ve 19'uncu geçici maddelerin çıkarılması için bu Meclis gündeminde bunları konuşuyoruz ve bunları konuşurken bir taraftan da oylama devam ediyor. Şu an gümrüklerde halkımız oyunu vermeye devam ediyor. 10 Eylül'den bu yana da bu süreç işliyor. Kimilerine göre "1 oyun ne önemi var?" denilebilir, ama bilirsiniz ki, bu Parlamentoda 1 oy nedeniyle Cumhurbaşkanı seçilememiştir, benim partim 47 oy nedeniyle 1 milletvekili eksik kazanmıştır. Hem oyun çok önemi var hem de vatandaşın iradesini yok farz etme hakkımız yok. Bu oylama süreci başlamıştır.

Şimdi birinci tur görüşmeleri yapıyoruz, salı günü ikinci tur görüşmelerini yapacağız ve bir anda o paketten iki maddeyi çıkaracağız ve o iki maddeyi çıkarırken de, bugüne kadar oy veren vatandaşların iradelerini yok farz edeceğiz.

Ve şunu da anlamakta zorluk çekiyorum. Parlamento salı günü görüşmesinde belki bu değişiklik teklifini kabul edecek. Ama, nereden çıkarıyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı da aynı gün onaylayacak? Ona güveniyorsunuz. Ama, ya incelemek isterse!

Bunu şunun için ifade ediyorum: Bu yasa, yani görüşmekte olduğumuz bu temel yasa ele alındığında zaten bir süre yanlışı iç içeydi. Örneğin, nereden çıkarıldı 11'inci Cumhurbaşkanı? Cumhurbaşkanları içerisinde öyle bir sıralama mı vardı? Niye o "11'inci Cumhurbaşkanı" ibaresi konuldu? Hiçbir yasal düzenlemede Cumhurbaşkanlarının sıralaması yer almıyor.

Şimdi, bugün üzerinde konuştuğum geçici 19'uncu maddede, halkoyuna sunulması hâlinde Cumhurbaşkanının nasıl başvuruda bulunacağı ve bunun Yüksek Seçim Kurulunda nasıl inceleneceği söyleniyor.

Değerli arkadaşlarım, şu söylenebilir: "Kanunla düzenlenir." hükmü var 5'inci maddenin son cümlesinde. Ee, orada düzenliyoruz." Biz Cumhurbaşkanı seçiyoruz, Türkiye'ye Cumhurbaşkanı seçiyoruz. Yani, Anayasa'daki bir hükümlerle kanundaki hüküm arasındaki kabul sayılarının farklılığı da göz önüne alınırsa, bu konuda çok daha titiz, çok daha dikkatli olma zorunluluğumuz var.

Bir başka husus: "Efendim, Cumhuriyet Halk Partisinin Sayın Genel Başkanı bu referandum için 200 trilyon harcanacak." diyor, kimi AKP sözcüleri "30 trilyon harcandı." İşte, referandum için 100 trilyon... 30 veya 100... Çok rica ediyorum; o parada tüyü bitmemiş yetimin hakkı var. Ne olacak, 100 trilyon da buraya gitsin deme hakkımız yok. Niçin? Çünkü bir iddiayla, Türkiye'nin gündemini değiştiren bir söylemle...

AKP, bugün kimi grup sözcülerinin sahiplendiği, kimi zaman Hükümet sözcülerinin ve grubunun sahiplenmediği bir Anayasa tartışmasını Türkiye'nin gündemine getirdi. Böylesine Anayasa tartışmalarının Türkiye'nin gündeminde olduğu bir süreçte, şimdi referandumda kabul edilecek değişikliğe baktığımızda özeti şudur: Cumhurbaşkanını yedi yıl değil beş yılda seçelim. Milletvekillerinin süresi beş yıl olmasın, dört yıl olsun.

Değerli arkadaşlarım, bu her aşamada yapılabilir. Parlamento açılalı, bu yasama dönemi başlıyalı daha üç ay oldu. Eğer, o Anayasa değişikliği teklifinde veya AKP Grubunun söyleminde olduğu gibi yeni anayasa, sivil anayasada samimiyseniz, gelin, bunu bir bütün olarak ele alalım. Böylesine palyatif, parça parça, orasından burasından değişiklikler yaratarak Anayasa'yı değiştirmeyelim ve bunun hiç kimseye de bir faydası yok. Ayrıca, bütün bunlara baktığımızda şunu görüyorum: Böylesine irade Meclisi yıpratıyor, Mecliste itibar zafiyetine sebebiyet veriyor. Oysa, Türkiye Büyük Millet Meclisi demokrasinin kalbi.

Değerli arkadaşlarım, anayasalar böylesine sık sık değiştirilmez. Anayasalar kalıcı metinlerdir. Anayasaları günün koşulları için değiştirmeye kalkarsanız, bir gün bir başka ekseriyet gelir, o da bunun alışkanlık hâlinde olduğunu tespit eder, o da bunu yapmaya kalkar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Okay, bir dakika ek süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

HAKKI SUHA OKAY(Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Gelin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına uygun, birlikte, kimi maddeler değişecekse, ama bir toplumsal uzlaşmayı, bir konsensüsü yaratacak bir anayasa metni hazırlanacaksa, el ele verelim, birlikte yapalım.

Şunun için söylüyorum anayasaların sık sık değiştirilemeyeceğini: Eğer, bu anayasaları böylesine hukukun kurum ve kurallarını göz ardı ederek, dilediğimiz zaman, isteğimize uygun biçimde değiştirmeyi alışkanlık hâline getiren bir Mecliste çalışmayı sürdürürsek, bilirsiniz ki, bunun sıkıntısını gelecek süreçte çok fazla çekeriz.

Bu vesileyle, şahsım adına bu değişikliğin doğru olmadığını ifade ediyorum, sizlere saygı sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Okay.

Şahsı adına, Batman Milletvekili Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen. (AK Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 21 Ekim 2007 tarihinde halkoyuna sunulmak üzere bekleyen 5678 sayılı Yasa'nın çerçeve 6'ncı maddesinin referandum metninden çıkarılmasına ilişkin yasa teklifi üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere huzurunuzda bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, son günlerde artış gösteren terör olayları nedeniyle yaşamını kaybeden şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, 5678 sayılı Yasa ile meydana getirilen değişiklikler, siyasetin ve ülke yönetiminin tartışılmaz meşru zemini olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin, muhalefet partileri tarafından çalışamaz hâle getirilmesi sonucunda ortaya çıkan kaos durumunu aşmak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında aynı tıkanıklığın bir kez daha yaşanmaması için atılan bir adımdır. Bu yasa ile sadece Cumhurbaşkanını halkın seçmesi değil, milletvekili seçimlerinin süresi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında dikkate alınacak toplantı yeter sayısı da düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin meşru çalışma zemini vasfını kaybetmemesi ve muhalefetin, Türkiye Büyük Millet Meclisini çalıştırmayarak demokratik sistemin işleyişini engelleme girişimlerinin ortadan kaldırılması sağlanmıştır. Demokratik ülkelerde ihtiyaç duyulmayacak böyle bir düzenlemenin ülkemizde yapılmış olması da bize özgü demokrasi anlayışının sonuçlarından biridir sanırım.

Bu yasanın ardından 22 Temmuz seçimleri yapılarak Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesi yenilenmiş ve seçimlerden katılım ve temsiliyet oranı ile güçlenerek çıkan Türkiye Büyük Millet Meclisi, ülkemize 11'inci Cumhurbaşkanını seçmiştir. Bu durumda, 18 ve 19'uncu maddelerin uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu değişiklikler, referandum sonucu kabul edilse bile uygulanamaz. Uygulanma ihtimali olmayan maddelerin referandum metninde bulunması hukuki anlamda bir sakınca doğurmasına rağmen, yapılan tartışmalar böyle bir değişikliğin gündemimize gelmesine sebebiyet vermiştir.

Saygıdeğer arkadaşlar, hukuki anlamda böyle bir değişikliğe ihtiyaç duyulmamasına rağmen, son günlerde yaşanan tartışmalar, ileri sürülen fikirler göz önüne alındığında, bu maddelerin referandum metninden çıkartılması, füzuli tartışmalar ile ülkemizin zaman kaybetmesini, Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesine yönelik olası bürokratik müdahalelerin engellenmesini ve Türkiye'nin bir an önce içte ve dıştaki sorunlarının çözümüne odaklanmasını sağlayacaktır. Böylece, daha zengin, daha demokratik, daha gelişmiş bir ülke olma yolunda hükümetimizin ortaya koymuş olduğu yüzüncü yıl hedeflerine yürüyüşümüz de hızlanacaktır.

Bu düşünceler ile Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ekmen.

Şahsı adına, Samsun Milletvekili Suat Kılıç.

Sayın Kılıç, buyurun.

SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi en içten saygılarımla selamlıyorum.

Yapmakta olduğumuz Anayasa değişikliğinin Türk milleti ve Türkiye için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Yaklaşmakta olan Ramazan Bayramı'nızı da tebrik ediyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekilleri, madde üzerinde, aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 32 sıra sayılı yasa teklifinin 2. maddesi Anayasaya aykırı olduğundan teklif metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının değiştirilmesine dair 2. maddesi Anayasaya aykırılık içermesi nedeni ile teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

10.10.2007

H. Tayfun İçli

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ULAŞTIRMA BAKANİ BİNALİ YILDIRIM (Erzincan) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın İçli, konuşacak mısınız?

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın İçli.

Süreniz beş dakika.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; tabii, beş dakikada görüşleri ifade edebilmek o kadar kolay bir olay değil. Kalan yerden devam ediyorum, zamanınızı alacak değilim.

Tekrar söylüyorum: Bugün, biz, burada bir Anayasa değişikliği yapmıyoruz, daha önceki bir Anayasa değişikliğine ilişkin bir kanunu değiştirmeye kalkıyoruz. Onun için, hangi usullere göre hareket etmemiz gerektiğinin şeyi Anayasa'mızda ve İç Tüzük'ümüzde bellidir.

Değerli arkadaşlarım, 5678 sayılı Anayasa'nın bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair Kanun, 22'nci Dönem Parlamentoda 31 Mayıs 2007'de kabul edilmiş, Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulmuştur ve bu Kanun 16 Haziran 2007 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Bunun üzerine, Anayasa'nın 79'uncu maddesi gereği, devreye yargı girmiştir.

Bakın değerli arkadaşlarım, Anayasa'nın 79'uncu madde hükmü açıktır, Anayasa'nın 175'inci maddesiyle birlikte değerlendirilmesi gerekir. Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından -seçimler başlamış, 16 Haziranda başlamış- bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzluklar, şikâyet ve itirazları inceleme, Yüksek Seçim Kurulunun yetkisindedir. Seçim başlamış 16 Haziranda, seçim takvimi ilan edilmiş, Parlamento bu işten elini çekmiş ve 11 Eylül'den itibaren, ister sınır kapısı olsun -adını ne koyarsanız koyun- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları oy kullanmaya başlamış. Artık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, başlamış olan bir seçime müdahale etme hakkı yoktur. Bugün görüşmekte olduğumuz yasa bir anayasa değişikliği değildir. Anayasa değişikliği olmuş olsaydı, getirilmiş olsaydı, yüce Meclisin, bu konuda, tabii ki Anayasa'nın ilk üç maddesi dışındaki bazı hükümlerini değiştirmesi mümkün olurdu. Ama, yanlış yapıyoruz değerli arkadaşlarım. Bu bir kanun, daha önceki Kanun'u, yürürlüğe girmemiş bir Kanun'u değiştirmeye yönelik. O Kanun'un da nasıl yürürlüğe gireceği Anayasa'mızda bize açıkça belirtilmiş. Denilmiş ki: "Anayasa değişikliğine ilişkin kanunlar eğer halk oylamasına sunulursa, bu kanunların yürürlüğe girmesi, halkın, katılan halkın yarısından bir fazlasının kabulüyle mümkündür." Daha bu Kanun bir anayasa hükmü hâline gelmemiş. Gelmeli için, sizlerin iradesiyle, devreye yüksek yargı girmiş, Yüksek Seçim Kurulu el almış. Böyle bir hukuki hatayı yapmayalım değerli arkadaşlarım. Benim ifade etmek istediğim bu.

Bakın, farkındaysanız, hiçbir siyasi gerekçe ileri sürmüyorum. Şekil ve usul açısından yanlış yapıyoruz. Bir kapı açacak olursak, bütün, bundan sonra yanlış işlere kapı açmış oluruz. Benim sizlerden ricam, bunu dikkate alın. Bir bu.

İkincisi: Bazı arkadaşlarımız gerekçeler ileri sürüyorlar, işte "Cumhura gideceğiz.", "Zaten geçerli olmayan 18'inci ve 19'uncu maddeyi biz yürürlükten kaldırdık." diyorlar. Ee, o zaman tamamını niye kaldırmadık? Şunun tamamını kaldırmış olsaydık -biz önceden de söyledik, 11 Eylülde, seçim başlamadan evvel- böyle bir problem kalmazdı.

Şimdi, bakın, bu Parlamento Cumhurbaşkanını seçti. Şimdi, Türkiye'nin önünde bu tartışmayı yaratan ben değilim, bu tartışmayı yaratan AKP grup başkan vekilleri ve 272 arkadaşımız. Türkiye'nin bunca önemli sorunu varken, sanki suçlama yöneltiliyor gibi, biz konuşurken sizleri sıkıntıya sokuyormuşuz izlenimini vermeye çalışıyorsunuz. Bu kanunu ben getirmedim, bu kanunu AKP grup başkan vekilleri ve 272 AKP milletvekili getirdi. Tamamını çıkarsaydınız. Sayın Gül'ü, Sayın Cumhurbaşkanını tartışılır bir hâle getirdiniz. Yazıktır ona da yazıktır. tartışılan bir Cumhurbaşkanı olacaktır. Bu hatalardan dönün. İnanın, hukuk fakültelerinde öğrencilere bunu anlatmakta zorluk çekecek öğretim görevlileri.

Biraz evvel söyledim. Konuşmamda, bana dayanak olarak gösterilen eski uygulamanın böyle bir uygulama olmadığını, o uygulamanın bir anayasa değişikliği şeklinde Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiğini söyledim. Biz, o zaman, bir anayasa değişikliğine ilişkin bir kanun değiştirmeye kalkmadık. Lütfen, Meclisi doğru bilgilendirelim Sayın Başkanım.

Bakın, elimde var, sizde de vardır, Kanunlar Kararlar Dairesinden getiririn.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İçli, bir dakika içinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Toparlayacağım.

Bakın efendim, değerli milletvekili arkadaşlarım, 4720 sayılı Kanun bir maddeden ibarettir ve anayasa değişikliğine ilişkin bir maddedir. Bu sizin yetkinizdedir, ama Anayasa değişikliğini içeren bir kanunu, yürürlüğe girmemiş bir kanunu, Anayasa'yı değiştirme hükümlerine tabi olarak değiştiremezsiniz. Bizim bu konuda yetkimiz yoktur. O zaman her şeyi yapabiliriz, kendimizi yargıç yerine de koyarız. O zaman yürütme yerine kendimizi koyarız. Anayasa'mızın -işte bahsettim dilekçemde- başlangıç hükümleri, eşitlik ilkesi, 11'inci maddesi, yasama, yürütme, yargı erklerinin güçler ayrılığı prensibi gereğince Anayasa'da verilen yetkiler çerçevesinde kullanabileceğini söyledim.

Lütfen, rica ediyorum. Bunu ben siyasi bir saikle söylemiyorum. Hata yapıyoruz. Bunlar tutanaklara geçecek ve bu Anayasa, bir kanunun da ötesinde, gelecek kuşakları ilgilendirecek, emsal olacak.

Sabrınız için çok teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İçli.

Evet, diğer önerge sahibi olarak Sayın Kamer Genç.

Sayın Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; getirilen ve Anayasa'da olmayan bir maddenin Anayasa değişikliği şeklinde önümüze getirilen bu madde, tamamen Abdullah Gül'ü kurtarma maddesidir.

MEHMET EMİN EKMEK (Batman) – Kimdir Abdullah Gül?

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, bunu hiç inkâr etmenize gerek yok, sizin seçtiğiniz Cumhurbaşkanı canım.

MEHMET EMİN EKMEK (Batman) – Senin de Cumhurbaşkanın.

KAMER GENÇ (Devamla) – Ben insanların nüfus cüzdanındaki isimleriyle hitap ediyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı.

KAMER GENÇ (Devamla) – Neyse canım, sen öyle hitap et. Yahu sen benim irademe sahip olamazsın.

Şimdi, burada, bu nedir biliyor musunuz? Kuş yok ortada, arkasından mermi atıyorsunuz, olmayan kuşa mermi atmak. Yani yok böyle, Anayasa'da hüküm yok böyle. Hele bu öteki maddede, geçici 6'ncı maddede Anayasa'nın 67'nci maddesi var. Burada yok 19'uncu madde, Anayasa'ya girmemiş, daha oylanmamış, Anayasa'ya girmemiş. Olmayan bir maddenin... Yani, teklifin başında diyorsunuz ki Anayasa değişikliği. Ben anlamıyorum. Yani, bu hangi anayasa eğitimini aldılar da bu profesörlerimiz, nerede, hangi tezleri incelediler de anayasa imtihanını verdiler, anayasa profesörleri oldular, benim aklım ermiyor. Keşke şöyle bir aklı başında profesörleri getirseydik, bunları karşı karşıya şey etseydik.

Şimdi bakın değerli milletvekilleri, tabii çoğunluğunuz var. Tabii biraz önce de ben yine burada konuşurken Sayın MHP'li dostlara da özellikle rica ettim, dedim ki: Yahu bir muhalefet dayanışması içinde hareket edin. Yani, ille iktidara dayanışma gerekmez. Onlar, efendim, diyor ki: "Bundan sonra her şeyi halka götüreceğiz. Getirirler bundan sonra..." "Şimdi her türlü bilmem delilikleri getirip de halka götüürsek bu halk ne yapar? Sonunda der ki: "Yahu siz o zaman memleketi yönetmiyorsanız gelin biz yönetelim. Yani "Bırakın o Meclisi..."

Şimdi, dolayısıyla, burada çok açık seçik olmayan bir hükmü değiştiriyoruz. Değiştirdiğiniz zaman Abdullah Gül'ün... Yani, niye bu kadar Abdullah Gül'ü şey ediyorsunuz? Yani, Abdullah Gül, bakın...

AGÂH KAFKAS (Çorum) – Sayın Gül!

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, sen söyleyebilirsin, ben söyleyemiyorum. Allah Allah!..

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Saygılı olmak zorundasınız!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Zorla mı bana söyleteceksin?

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Saygılı davranmak zorundasınız!

KAMER GENÇ (Devamla) – Neyse, siz kendinize göre konuşun.

Şimdi, yani Türkiye Cumhuriyeti devleti seksen dört yıllık geleneği olan bir devlet. Bir insan özel hayatında istedikleri gibi giyinebilir, kuşanabilir, inançlarına saygı duyuyoruz. Ama bir devletin belirli makamlarına gelen kişiler, o devletin seksen yıllık, seksen beş yıllık geleneklerini devam ettirmek zorundadır. Bakın, bunu bilmemiz lazım. O gelenekler ancak ihtilallerle değişebilir. Yoksa... Şimdi Türkiye'nin, laik Türkiye Cumhuriyeti devletinin seksen yıllık geleneğinde Çankaya'da türban yoktur, çarşaf yoktur.

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Görüşmeyle ne ilgisi var bunun?

KAMER GENÇ (Devamla) – Vardır. İşte Abdullah Gül'ü kurtarma kanunudur. Eğer siz Abdullah Gül'ü halkoyuyla getirseniz, Abdullah Gül bir daha orada seçilmez. Buna inanmanızı istiyorum. Varsa bir yiğitliğiniz, kaldıralım bu maddeyi, kaldıralım...

MEHMET EMİN EKMEN (Batman) – Görüşmeyle ilgisi yok!

KAMER GENÇ (Devamla) - Hatta Abdullah Gül'e de bir tavsiyede bulunuyorum: Bu kanun direkt kendisini ilgilendiriyor, lütfen referanduma getirsin. Hiç onaylamadan, ne kadar oy kullanılırsa kullanılsın, desin ki: "Arkadaş, bu benim durumumu kurtarma kanunudur, benim vicdanım kabul etmiyor, ben bunu halka getiriyorum."

Bu kanun hükmü nedir? Siz diyorsunuz... Anayasa değişikliği yapıyorsunuz, insanların gözünü boyuyorsunuz, diyorsunuz ki: "Cumhurbaşkanını halk seçsin." Eh, seçecekse seçsin kardeşim. Yani, şimdi, eğer bu Meclis yedi yıl için Abdullah Gül'ü seçmişse, bu müteakip oynayacağımız Anayasa hükmüyle seçim süresini beş yıldan dörde indiriyoruz. Zaten, erken seçim kararını almak bu Meclisin elinde. Yani, o hükmün bir anlamı da yok.

184'üncü maddede bir değişiklik yapılıyor, o halkoyuna gidilen şeyde de. O 184'üncü maddede de Anayasa Mahkemesinin verdiği, seçim, Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili 367 oy arıyor. Zaten bu bizim dönemimizde yani Parlamentoda kalacağımız sürede de zaten 184'ün uygulaması söz konusu olmayacak. Yani, böyle fuzuli bir, abesle iştigal etme gibi bir durumla karşı karşıya kalıyoruz. Dolayısıyla, o zaman bunları da kaldırdığımızı göre, hiç bu referanduma da gerek yok. Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesinden korkuyorsunuz, lafla söylüyorsunuz. Yahu seçtirelim işte. Anayasa'ya koymuşsunuz, halka gidiyoruz. Halk da bunda, yani 21 Ekimde referandumda oy kullanacak "tamam ben seçeyim" diyecek. O zaman, bizim seçtiğimiz Abdullah Gül gelsin, karşımızda, birisinin karşısında aday olsun. Niye bundan korkuyorsunuz?

MEHMET EMİN EKMEK (Batman) – Siz de aday olur musunuz?

KAMER GENÇ (Devamla) – Olurum. 19 kişi siz de... Bak, 19 kişi bana imza verin, imza verin...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Milletvekilliğinden istifa et, ben vereyim!

KAMER GENÇ (Devamla) - Bakın, inanınız ki, eğer seçilmezsem de burada intihar ederim. [AK Parti sıralarından alkışlar (!)]

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – İstifa et, vereyim!

KAMER GENÇ (Devamla) - Bak, size söz de veriyorum. Varsa bir gücünüz, varsa bir gücünüz... Bak, söz veriyorum, eğer halk beni seçmezse, Abdullah Gül'ü seçerse, ben de intihar etmeyi de göze alırım. Tamam mı? Ama, siz de sözünüzde durun ama. Yoksa siz intihar etmiş olursunuz, bakın, size söyleyeyim.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Kaç oy aldın, kaç oy? Kaç oyla geldin?

KAMER GENÇ (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlar, bir Anayasa hazırlığı var. Cemil Çiçek diyor ki, bakın Cemil Çiçek ilk şeyde dedi ki: "Efendim, 2008'in başında yeni..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, bir dakika içinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) – ...bir anayasa yapacağız ve anayasayı yürürlüğe sokacağız." Arkasından Grup Başkan Vekiliniz dedi ki: "Efendim, biz bu 2008'in başında yeni anayasayı getireceğiz." Beyler, bakın, Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Hukuk devletinde egemenlik kayıtsız şartsız millete aittir ve millet bunu organları kanalıyla kullanır.

MEHMET ÇERÇİ (Manisa) – Yanlış!

KAMER GENÇ (Devamla) - Bu Anayasa'nın ilgili maddesinde "Hiçbir kişi ve kuruluş kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz." Bu Meclisin bir anayasayı tümüyle yeniden yapma yetkisi yoktur. Çünkü, 175'inci madde –okuyun efendim, okuma yazmanız varsa okuyun- Anayasa değişikliğidir. Yoksa tümüyle değiştirme yoktur. Ha yeni anayasa yaparsanız Anayasa'nın 175'inci maddesine bir fıkra getirirsiniz, "Yeni anayasa yapılma ve değiştirilme usulleri" di-

ye Anayasa'ya bir hüküm getirirsiniz, ondan sonra yeni anayasa yaparsınız. Neyse bunlar... Tabii zamanımız da çok az olduğu için... Ama, siz... Yani, böyle bu zikzaklarla biz sizin hangi sözünüze inanacağız!. Şimdi, evvela dediniz ki: "Biz anayasa yapacağız." Yahu şimdi sizin zihniyetinizle Türkiye Cumhuriyetinin yapılacak Anayasa yönetilir mi? Mümkün değil. Sizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Batman) – Senin zihniyetinle yönetilir mi!

MEHMET ÇERÇİ (Manisa) – Halk ne diyor, halk? Halk ne diyor?

BAŞKAN – Sayın Çerçi, lütfen.

Sayın Genç, teşekkür ediyorum

KAMER GENÇ (Devamla) – Herkes sizi tanıyor.

MEHMET ÇERÇİ (Manisa) – Halk ne diyor, halk? Demokrasiye inanıyor musun sen?

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim, halk da biliyor, ben de biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çerçi, sakın olalım lütfen.

Sayın Genç, teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Keşke zamanım olsa da birtakım şeyleri anlatsam.

MEHMET ÇERÇİ (Manisa) – Halk ne diyor, halk?

KAMER GENÇ (Devamla) – Beyefendi, Anayasa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Anayasa'yı konuşuyor burada, tüzükleri ihlal ediyor.

BAŞKAN – Sayın Genç, teşekkür ediyorum efendim. Buyurun, süreniz tamamlandı. Süreniz tamamlandı efendim, buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

MEHMET EMİN EKMEK (Batman) – Aday olmaktan bahset.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tamam, tamam aday olacağım. Buyurun.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sen kaç oy aldın?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sizden fazla oyum, sizden fazla. Yiğitliğiniz varsa gelin kamuya gidelim, gelin gidelim.

BAŞKAN – Saygıdeğer arkadaşlarım, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Saygıdeğer arkadaşlarım, hatiplerin konuşma üslubuna biz karışmayız. Ama, seçilmiş olan Cumhurbaşkanımız hepimizin Cumhurbaşkanısıdır ve şu anda bu görevini de en güzel şekilde ifa etmektedir ve pek çok vasıfları, özellikleri vardır. Sayın Abdullah Gül Cumhurbaşkanımız tabii ki saygıya en güzel şekilde layıktır. "Sayın" ifadesini kullanıp kullanmamak Sayın Cumhurbaşkanımızdan bir şey eksiltmez veya artırmaz, ama bizler bu ülkenin vatandaşları olarak en yüce makamda bulunan Sayın Cumhurbaşkanımıza hitap ederken daha dikkatli olursak, bu, milletimizin gönlünü incitmeyecektir umuyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin gizli oylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 481

Kabul : 377

Ret : 100

Çekimser : 3

Geçersiz : 1

Böylece, madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 2'nci maddenin oylamasına Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın milletvekilimiz varsa oyunu kullansın.

Vekâleten oy kullanacak sayın bakanlarımız varsa oylarını kullansınlar efendim.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Kupalar kaldırılınsın.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN – Tasnif işlemi devam ederken 3'üncü maddenin görüşmelerine başlayacağız.

3'üncü madde üzerinde söz alan milletvekili arkadaşlarımın isimlerini okuyorum: Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Turgut Dibek, Kırklareli Milletvekili. Şahısları adına: Bülent Arınç, Manisa Milletvekili; Suat Kılıç, Samsun Milletvekili; Kamer Genç, Tunceli Milletvekili; Hüseyin Tayfun İçli, Eskişehir Milletvekili.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek.

Sayın Dibek, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesiyle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, metni önce dikkatle okumaya çalıştım, çünkü okurken de hata yapılabiliyor. Çok ilginç bir başlığı var kanunun. Yani, değişikliğin değişikliği de değil aslında. Az önce diğer sözcülerin de belirttiği gibi, ortada henüz prosedürü tamamlanmış bir değişiklik de yok. Yani, henüz gerçekleşmemiş bir değişikliğin değişikliği gibi bir durum var. Kısmen de Nasrettin Hoca'nın hikâyelerini anımsatıyor bize. Halkımızın gerçek gündeminde zaten referandumla ilgili süreç yok. Son günlerde, konu gündeme gelince, halkımızın kafası zaten bu konuda çok karıştı, şimdi bu değişiklikle iyice karıştı gibi geliyor bize. Yani, bunu da başaran AKP Grubunu kutlamak gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, diğer görüşlerime geçmeden bir hususu ben de tekrarlamak istiyorum. Bunu lütfen dikkate alın. Bizce, bu konu atlanmış gözüküyor. Şu an biz Anayasa'mızın 175'inci maddesine göre bir değişiklik prosedürü uyguluyoruz, yani turlar yapıyoruz ve 175'inci maddemize göre de Anayasa'daki ilgili maddeleri değiştiriyoruz. Fakat, değiştirdiğimiz kanun, 2709 sayılı ve 7/11/1982 tarihli Anayasa değil, yani mevcut, yürürlükteki Anayasa değil. Neyi değiştiriyoruz? 5678 sayılı ve 31/5/2007 tarihli, değişiklik maddeleri içeren kanunu değiştiriyoruz.

Değerli arkadaşlar, diğer sözcüler de belirttiler, bu değişiklik Meclisten belli bir oyla geçti, yani 367 oyun üzerinde bir oyla geçti. Cumhurbaşkanı gitti, Cumhurbaşkanı, o dönemde, bunu 16 Haziran 2007 tarihinde -yanılmıyorsam- Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere sevk etti, ama "Ben halkın da görüşüne başvurmak istiyorum" dedi. Yani bu konudaki prosedür henüz daha tamamlanmadı. "Bunu halka da sormak gerekir." dedi. Bunu da Anayasa'dan aldığı yetkiyle yaptı. Yani, 10'uncu Cumhurbaşkanı Sayın Necdet Sezer, Anayasa'nın kendisine vermiş olduğu bir yetkiyi kullanarak "Bunu halka da sormak istiyorum." dedi.

Değerli arkadaşlar, bu değişiklik ne zaman gerçek anlamda değişiklik olacak? Halka sorulacak, katılanların yüzde 51 oyuyla kabul edilecek, ondan sonra da geçerli bir Anayasa değişikliği hâline gelecek. Şimdi, ortada olmayan bir değişiklik, yani henüz Anayasa değişikliği hâline gelmeyen bir değişiklik var ve bunu biz, Anayasa değişikliği gibi şu anda tartışıyoruz, turlar yapıyoruz, 16'sında da ikinci tur oylamayı yapacağız.

Değerli arkadaşlar, bu, sakat, atlanmış gözüküyor. Dolayısıyla, bunun daha sonra getireceği sancıları da her biriniz takdir eder diye düşünüyorum. Öncelikle bunu belirtmek ihtiyacı duydum.

Ben, aynı şeyleri tekrarlamadan -çünkü daha önceki sözcüler bu konulara girdiler, işin hukuki yanına da girdiler, biraz da maddeyle bağlantısı olmasını istiyorum söylediklerimizin- halkımızın bu konudaki düşüncelerini sizlerle biraz paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; -az önce de sözlerimin başında belirttim ben- halkımızın gündeminde referandum diye bir şey yok, böyle bir aciliyet de yok. Bilemiyorum, Sayın Başbakan geçen gün İstanbul'daydı sanıyorum, bir iftar programındaydı; Başbakan Yardımcısı Sayın Çiçek bir parti içi danışma toplantısında, yani Ankara dışındaydılar. Herhangi bir yerde, vatandaşın, kendilerini, referandumla ilgili pankartlar açarak heyecanla bir karşılaşması falan oldu mu? Vatandaşın gündemi bambaşka, halkımızın gündemi bambaşka, halkımızın gündemi bambaşka. Yani, Türkiye'de -bugün basında da vardı- dokuz ayda yaklaşık 100 şehit vermişiz. Terör çok yoğun bir şekilde; son günlerde, hele hele son bir haftalık sürede 30'a yakın evladımızı şehit verdik. Bir bölücü terör sorunu var. Esas gündemimiz bu olmalı. Vatandaşın da gündeminde bu var. Yani, referandum gündemi, tabii, bu Meclis gündemiyle beraber, bir anlamda, insanların karşısına çıkıyor, ama gerçek gündem değil.

Değerli arkadaşlar, yetkiyi elinde bulunduranlar, Türkiye'yi yönetenler, mutlaka, bu yetkilerini, kamu yararına, halkımızın yararına kullanmak zorundadırlar. Halkımızın yararını taşımayan, halkımızın yararına olmayan konular, işte böyle, bizleri... Burada saat 12'den bu yana tartışıyoruz, 16'sında bir daha tartışacağız. Yani, dün 10 şehidimizi Türkiye'nin değişik illerinde defnettik, bir gün evvel de 6 şehidimizi. Yani, Türkiye başka şey konuşuyor, biz başka şey konuşuyoruz. Böyle bir tablodayız.

Tabii, niye bu noktaya geldik? Üçüncü tarafı bu. Keşke, bu sorunu, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizlerin de önerdiği gibi, halkın gündeminde olmayan bu konuyu da kestirip atıp çıkarsaydık. Yeni sorunlarla karşılaşacağımızı şimdiden ben belirtmek istiyorum. Yani, yanlıştan dönmeyi tabii ki bilmek gerekir. Yanlıştan dönmek de her zaman takdir edilen bir davranıştır diye belirtmek isterim.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu konunun diğer boyutları da var. Yani, Yüksek Seçim Kurulu Başkanımız geçenlerde bir açıklama yaptı. İşte, belki, aslında içinden geçeni, gönlünden geçeni söylemek istiyordu. Yani “İptal olursa ve bu gündemden çıkarsa, 70 trilyona yakın bir meblağ tasarruf edilecek.” dedi. Ama, bu konuyu da hiç dikkate almadık. Gümrüklerde kullanılan oyları hiçbir şekilde dikkate almıyoruz. Az önce, Sayın Komisyon Başkanı Burhan Kuzu, “Aldığımız tespitlere göre 480 vatandaşımız gümrüklerde oy kullanmış.” dedi. Bilmiyorum, yanılmıyorum değil mi Sayın Kuzu? Böyle bir tespit yapmış. Tabii, buna iki açıdan bakmak lazım. Bu sayı çok az dersek, arkadaşlar, bu ülkede Siirt seçimleri 80 oyla iptal edilmişti, hatırlayanlar vardır. Öyle değil mi? 80 oy. Yani, az önceki konuşmacımız Hakkı Bey de bu sayılardan bahsetti, yani oylar, sayılar çok önemlidir. Ama diğer taraftan da bunu bir uyarı olarak da almakta yarar var. Binlerce insanın kapıdan çıkıp girdiği ülkemizde, hele hele yaz sezonu sonunda vatandaşımızın, 450 kişinin gelip oy kullanması da sanıyorum sizlere bir şeyler ifade eder diye düşünüyorum. Yani bu konuyu da dikkate almak gerekir.

Şimdi “70 trilyon önemli değil.” denebilir, ama benim burada -Sayın Tarım ve Köyüşleri Bakanımız Mehdi Bey buradaydı az önce, sanıyorum burada- şöyle bir önerim olacak Cumhuriyet Halk Partisi adına: Değerli arkadaşlar, 2007 yılının hayvan üreticilerinin süt teşvikleri henüz ödenmedi, on aydan bu yana ödenmedi. Niye ödenmediğini kendisi de bilir Sayın Bakan. Yani, bütçede para yok. Niye yok? 2007'nin bütçesinde bu teşvikler için ödenecek olan para 2006'da ödendi, 2007 boş kaldı, ek bütçe de yapılmadı. Hayvan üreticisi ineğini kasaba gönderiyor, on aydır teşviklerini almıyor ve “Para yok” diye de kendilerine ödeme yapılamıyor. Alın size kaynak, bu 70 trilyonu hiç olmazsa bu insanlara aktarın diye bir öneride bulunmak istiyorum.

Yani, tasarruf yapılması, halkın kaynaklarını, kamunun kaynaklarını verimli kullanmak gerçekten önemli. Yani, sanıyorum Sayın Hükümet seçimlerden sonra 5 milyon 350 bin yeşil kartı da iptal ederken herhâlde bu tasarruf ölçüsünü gündemine alarak bunları iptal etmişti, çünkü bir anda bu kadar yeşil kart iptal oldu biliyorsunuz. Herhâlde “Kaynaklar boşuna akıtılmasın, yanlışlık yapılmış ve ülkenin çıkarına değil.” düşüncesiyle böyle bir yola gitmiş. Demek ki yapılabilir tasarruf. Bunu da bilgilerinize sunmak istiyorum.

Şimdi, sözlerimi tamamlamak üzere- sürem azaldı- bir şeyi de ifade etmek istiyorum. AKP sözcülerinden bir arkadaş -tam hatırlayamıyorum, belki Batman Milletvekilimiz olabilir- bir beyanda bulundu, dedi ki, bu, 367'yle ilgili tartışma söz konusu olduğunda Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde “CHP Grubu Meclise girmede, kulislerde bodyguard'lar tutunuz sağda solda ve onları Meclise sokmadınız” gibi beyanda bulundu; meali bu şekilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dibek, ek bir dakika süre veriyorum, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

TURGUT DİBEK (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, o bunu söylerse, yani, milletvekillerinin demokratik bir hakkı olarak bunu değil de, parti boyutuna getirirse, ben de şunu söylerim Cumhuriyet Halk Partisi adına: 22'nci Dönemde, yine terörün bu denli yoğun olduğu süreçte muhalefet milletvekilleri olarak bir genel görüşme çağrısı yapılmıştı, terör konusu görüşülsün diye. Burada, o dönemde milletvekili olan arkadaşlarımız, büyüklerimiz var; biz o dönemde yoktuk, takip ediyorduk.

Değerli arkadaşlar, yani, 184 sayısı bulunana kadar AKP Grubu neredeydi? Neredeydi o arkadaşlarımız? Kulisteydiler. Yani, ben de onu sormak isterim o arkadaşımıza, onlar da bodyguard'lar tarafından mı orada bekletiliyordu?

Değerli arkadaşlar, yani, bunları söylerken dikkatli olmak gerekir diye düşünüyorum.

Söylemlerimiz lütfen dikkate alınsın. İyi niyetle, yapıcı söylemler; yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bu yanlışlığın Türkiye gündeminden bir an evvel çıkarılması gerekiyordu. Maalesef yeni sorunlarla karşılaşabiliriz.

Ben, Cumhuriyet Halk Partisi adına hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, şahsı adına Manisa Milletvekili Sayın Bülent Arınç.

Sayın Arınç, buyurun efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'nın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanun Teklifini görüşüyoruz. Yürütme ve yürürlükle ilgili madde üzerinde söz almamın bir tek sebebi var. Bu görüşmeleri başından beri izledim, grup sözcülerini ve şahsı adına konuşan arkadaşlarımızı da takip ettim. Bu değişikliğin Anayasa ve hukuk mevzuatına göre yanlışlığını arkadaşlarımız söylemeye çalışıyorlar. Şurası yanlıştır burası yanlıştır ve ısrarla bunun üzerine gidiyorlar. “Neresi doğru ki!” demek gerekecek.

Bu yaptığımız işin önce bir menşesine bakmamız lazım. Bugün bizi Anayasa değişikliğine götüren olayın başında 16 Nisanda başlayan yeni Cumhurbaşkanını seçme süreci var. Bu süreç, Meclis açıkken ve faaliyette iken Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi olduğu hâlde, bu seçimin yapılmaması konusunda bazı partilerimizin çabası oldu. Bunlar siyasi tavırlardır. Siyasi tavırlar her partinin lehine veya aleyhine tecelli edebilir.

Bildiğiniz gibi, çok yakın bir mazide olduğu için hatırlayacaksınız, mayıs ayının başında, Anayasa Mahkemesi, o güne kadar hiç kimsenin aklına gelmeyen, tartışılmamış bir konu iddia edildi, toplantı yeter sayısı aynen karar yeter sayısı olarak kabul edildi, 367 kararı çıktı.

Cumhurbaşkanı seçilemeyince bu Meclis iki şey yaptı: Bir, seçimi öne aldı. Önce 24 Haziran teklifi geldi, Yüksek Seçim Kurulunun talebiyle 22 Temmuz olarak değişti. Buna bu Meclisimiz 458 milletvekilinin “evet” oyuyla karar verdi. Meclis ikinci bir şey yaptı, Anayasa değişikliklerini gündeme getirdi. Çünkü 367 kararı Parlamentoda Cumhurbaşkanı seçilmesini imkânsız hâle getirmişti. 184 bir tarafta benim istediğimi seçmeye mecbursunuz diyecek, 363 veya daha fazlası buna karşı “evet, haklısınız” demek zorunda kalacaktı. Türkçesini söylüyorum: O zaman eskiden beri konuşulan, doğru olduğu iddia edilen, hatta bazı geçmişteki siyasetçilerimizin “Gidin halka yüzde 51’le gelin, o zaman bu yetkileri çok daha rahat kullanırsınız.” dedikleri sözleri hatırlatarak Cumhurbaşkanını halkın seçmesi üzerinde Anayasa değişikliği yapıldı. Bu da Meclisimizden geçti, Anayasa Mahkemesi de bu Anayasa değişikliklerinin doğru olduğuna karar verdi. Anayasa değişiklikleriyle birlikte Cumhurbaşkanını seçmek, aynı zamanda da milletvekili genel seçimini yapmak üzere 22 Temmuzda referandumla ilgili kanunda değişiklik yapıldı. Bu kadar lafın üstüne özetleyerek konuşuyorum. Bu kanunda yüz yirmi gün olan referandum süresi kırk güne, kırk beş güne indirildi. Fakat Cumhurbaşkanlığındaki onaylama süreci aşıldı, bu hadise mümkün olmadı. Düşünce suyu: 22 Temmuzda halk seçime gidecek mi? Gidecek. Bir sandıkta milletvekili seçimi yapsın, bir sandıkta da Cumhurbaşkanını seçimi yapsın. Bu talep o zaman makul ve mümkün görüldü. Yüz yirmi günlük süre geriye çekildiği takdirde, aynı seçimde iki sandık kullanmak mümkün olabilecekti. Fakat, biz, 22 Temmuzda sadece milletvekili genel seçimi yapabildik, Cumhurbaşkanını seçiminin referandumunu yapamadık. Şimdi, dolayısıyla, önümüze gelen bu Anayasa değişikliklerinde bir hafta sonra referanduma giderken, yeni bir tartışmanın artık gündemden kalkması için bir Anayasa değişikliği yapıyoruz.

Değerli arkadaşlar, Nasrettin Hoca'nın çok meşhur anlatılan fıkrası vardır. Evine hırsız girmiş de, herkes: “Niye kapıyı güzel kapatmadın!” “Niye pencerenin sürgüsünü almadın!” “Niye ışığı içeride yakmadın!” “Bu kadar derin uyku, utanmadın mı!” Sonunda adamcağız boynunu bükmüş de, “Hırsızın hiç mi kabahati yok?” demiş. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, geldiğimiz nokta -sadece benzetme açısından kullanıyorum- yani bugün yaptığımız iş, bir sıkıntıyı aşabilmektir. Parlamento...

METİN ERGUN (Muğla) – Ayıp ayıp, Meclis Başkanlığı yaptınız!

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ben ne konuştuğumu biliyorum, burada konuşulanları da dinledim.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Evet, evet...

BÜLENT ARINÇ (Devamla) - Lütfen... Lütfen...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) - Ama bu teşbihleri yaparken dikkat etmemiz lazım.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Bunlar bilinen şeylerdir. Nasrettin Hoca da sadece Türkiye’de değil, dünyanın her yerinde, sözleriyle bilge bir kişidir ve bizim önümüzü açmaktadır.

Bakın, ben bunu şunun için söylüyorum: Bütün gönül ferahlığıyla diyorum ki, “yaptığınız iş yanlış” diyenlere, ben de “Neresi doğru ki!” diye önce bir öz eleştiri yapmak istiyorum. Ama bunu yaparken şurasına bakacaksınız: Bu iş nereden çıktı? Siyasetin bir tek gayesi vardır, toplumsal sorunları çözmek. Siyaset, kişiler için yapılmaz. Siyaset, belli gruplar için yapılmaz. Siyaset, millet için yapılır, milletin sorunlarını çözmek için yapılır. Parlamento niçin vardır? Yasama ve denetleme için vardır. Ama aynı zamanda, Parlamento, demokrasinin önüne dikilmiş bütün engelleri aşmak için de vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT ARINÇ (Devamla) - Bu engeller bazen mayın tarlası olabilir, bazen de, hepinizin bildiği gibi, akla gelmeyen, gelebilecek bütün engellemeler olabilir.

BAŞKAN – Sayın Arınç, bir dakika ek süre veriyorum. Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Bugün Cumhurbaşkanı seçiminde Parlamenteoya katılmak suretiyle yeni Cumhurbaşkanı'nın seçimine destek veren partiler, demokrasi önündeki ve Parlamento önündeki engellerin aşılmasında çok büyük katkıda bulunmuşlardır.

Bu Anayasa değişikliklerinin yapılmasında da öngörülen tek şey, referandumdan bu iki geçici maddeyi çıkarmak suretiyle, bu referandumun sonuçlarının tartışılmaması ve Anayasa değişiklikleri üzerinde uzun süre devam edebilecek tartışmalara son verilmesidir. Bir tek şey sorarak sözlerime son vereceğim. “Bu iş yanlış” diyenlere bir tek şey soruyorum: 367’yle ilgili Anayasa Mahkemesinin kararına gönlünüzden “evet” diyebiliyor musunuz?

K. KEMAL ANADOL (İzmir) – Tabii.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – “Evet, bu doğrudur ve haklıdır.” diyebiliyor musunuz?

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Çok doğru bir karar vermiştir.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ben de bu cevabı bekliyordum. Evet, çok haklısınız siz, 367’yle ilgili karar ne kadar doğruysa...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Çünkü, uzlaşmayı arayan bir karardır.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Sayın Özyürek, lütfen...

O iş ne kadar doğruysa, bugün yaptığımız iş de o kadar doğrudur.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Bu iş çok yanlıştır.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Hepinize hayırlı olsun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arınç.

Şahsı adına ikinci konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Suat Kılıç.

Sayın Kılıç, buyurun.

SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapan Kanunun Geçici Maddelerinde Değişiklik Öngören Kanun Teklifi üzerinde görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi en kalbî saygılarımla selamlıyorum.

Bir önceki maddedeki konuşmamda, sabahtan bu yana devam eden müzakerelerin artık kifayeti müzakere aşamasına gelmiş olduğuna ilişkin kanaatimden dolayı sözlerimi çok kısa olarak toplamıştım. Ancak, muhalefet sıralarından, bir sonraki, kürsüye gelen hatip arkadaşlarımız tarafından eleştiriler aldım. Eğer, burada, mutlaka süreyi saniyesine kadar kullanma gereği varsa ve bu süreçte yapılacak Anayasa değişikliğinden, daha fazla demokratikleşmeden, daha fazla çağdaşlaşmadan, daha fazla özgürleşmeden kaçınanların bütün hamlelerini, bütün hatalarını ısrarla ve defaatle dile getirmenin gereği varsa, elbette ki, bu süreyi son saniyesine kadar kullanabilme imkânına sahibim. Ama yine de...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Kullan! Kullan!

SUAT KILIÇ (Devamla) - ...yapılmakta olan Anayasa değişikliğinde, saat 12.00'den bu yana sarf edilen sözlerle artık kifayeti müzakere aşamasına gelindiği kanaatini ifade ediyorum,

Yapılan Anayasa değişikliğinin Türk milletine ve ülkemize hayırlar getirmesini dileyerek yüce heyetinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekilleri, madde üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır.

Önergeleri ayrı ayrı okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 32 sıra sayılı yasa teklifinin 3. maddesindeki (yayımlar tarihi) ibaresinin (22.10.2007 tarihinde) olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 32 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının değiştirilmesine dair 3. maddesi Anayasaya aykırılık içermesi nedeniyle teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

10.10.2007
H. Tayfun İçli
Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI MEHMET ALİ ŞAHİN (Antalya) – Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İçli.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Eskişehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yine bir hata yapıldı. İki önerge arasında fark var. Sayın Başkanım, “İki önerge aynı mahiyette.” dediniz, iki önerge aynı mahiyette değil.

BAŞKAN – Sayın İçli, şimdi arkadaşlarla onu müzakere ettik. Doğru, arkadaşların verdiği yanlış bir bilgi olmuş. Ben arkadaşlarım adına ve kendi adıma özür diliyorum. Aynı ayrı işleme alacağım.

Buyurun efendim.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Peki efendim. Süremi de yeniden başlatırsanız çok memnun olurum efendim.

BAŞKAN – Buyurun, sürenizi yeniden başlatıyorum.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – Sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Yine kaldığım yerden devam ediyorum, tekrara girmeden.

5678 sayılı Yasa'nın 7'nci maddesi “Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır.” şeklinde bir hüküm taşımaktadır. Şimdi, önümüzde, bu Kanun'u değiştirmeye kalkıyoruz ve bu Kanun'un madde 7'sini değiştirmeden başka bir işlem yapmaya kalkıyoruz. O 5678 sayılı Yasa 7 maddeden ibarettir. Siz 6'ncı maddesi ve 6'ncı maddeye dayalı geçici 18 ve 19'la ilgili düzenleme yapıyorsunuz. Birincisi, bu, kanaatime göre, Anayasa'ya aykırı. Ama daha ilginç bir şey söyleyeceğim: Bu kanun -bütün hatipler onu ifade etti- Sayın Cumhurbaşkanı Gül'ü ilgilendiriyor. Sayın Gül bu Parlamento tarafından Cumhurbaşkanı olarak seçildi ve Anayasa'nın 103'üncü maddesi gereğince -tekrar, bizi izleyen vatandaşlarımızın da dinlemesi için okuyorum, detaylara girmiyorum- Anayasa'ya, hukukun üstünlüğüne, demokrasiye, Atatürk ilke ve inkılaplarına ve laik cumhuriyet ilkelerine bağlı kalacağına dair yemin etti.

Siz Sayın Gül'ü test mi ediyorsunuz? Hukuka aykırı olduğu açıkça bilinen bir kanunu ve kendisiyle ilgili bir kanunu nasıl onaylayabileceğini düşünüyorsunuz? Sayın Gül'ü -21'inci Dönem Parlamentoda birlikte çalıştık, ben saygı duyarım; oy veririm vermem, ayrı konu- hukukun üstünlüğüne bağlı olacağına yemin eden Sayın Cumhurbaşkanını bu hukuka aykırı yasayla test ediyorsunuz, onu ciddi sıkıntıya sokuyorsunuz. Benim inancım o ki, Sayın Cumhurbaşkanı bu kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine, eğer sayıyı geçmezse, geri gönderecek ve sizler çok çok mahcup olacaksınız.

Yine...

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Çok iyimlersiniz.

HÜSEYİN TAYFUN İÇLİ (Devamla) – İyimser değilim efendim. Benim duygularım bu.

Geri göndermedi, referandumla sunacağını umuyorum. Çünkü, Anayasa'mıza göre -ramazan günündeyiz değil mi, ramazandıyız- yemin etmiştir hukukun üstünlüğüne bağlı kalacağına, bağlı kalacağına benim inancım tam. Ama sizler sanki onu test ediyormuşsunuz gibi, onunla ilgili bir... Ki, Anayasa değişikliği değil, daha önce anlattım, bir kanun, bu bir kanun, Anayasa'yı değiştirmiyorsunuz. Test ediyorsunuz ve Cumhurbaşkanına ayıp ediyorsunuz diyorum, sözlerimi bitiriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, Sayın İçli.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 32 sıra sayılı yasa teklifinin 3. maddesindeki (yayım tarihi) ibaresinin (22.10.2007 tarihinde) olarak değiştirilmesini saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI MEHMET ALİ ŞAHİN (Antalya) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Genç, buyurun.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, komisyon katılmıyoruz diyemez, çünkü çoğunluğu yok orada.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Takdire bırakıyorum demeniz lazım Sayın Başkan.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; benim önergemın mahiyeti bu halk oylaması 21 Ekimde sonuçlanıyor, bunun, şu değişikliğin 22 Ekimde yürürlüğe girmesini vur-guluyorum. Bunun bir mantığı var. Şimdi, şu kanunla siz Abdullah Gül'ü kurtarmak istediğinize göre, referandumdan bu kanun geçerse, o zaman bu 22 Ekimde yürürlüğe girerse, o zaman işte, 19'uncu madde de bir gün sonra yürürlüğe girecek ve yeni bir Cumhurbaşkanı seçilmesi ortadan kalkacak.

Şimdi, biraz önce burada bir konuşma yapıldı. Ben Danıştayda on beş sene hâkimlik ve savcılık yaptım. Yani, Danışma Meclisinde de burada anayasa yaptım. Burada bugün konuşuldu. Dedi ki, efendim, Danışma Meclisi militarizmdir ve orada tartışılmadı. Bakın, Danışma Meclisi 15 kişiden oluşuyordu, bir tane asker üye vardı, onun dışındakiler anayasa profesörü, iktisat profesörü, Danıştay üyeleri, Yargıtay üyeleri ve Anayasa Mahkemesi üyelerinden oluşan 15 kişilik Danışma Meclisi vardı o zaman ve orada tam yedi ay Danışma Meclisinde 82 Anayasası tartışıldı, 81'in Aralık ayında ve 82'nin Temmuz ayında komisyon raporunu tamamladı ve üç ay da aşağı yukarı Danışma Meclisinde tartışıldı. Yani, ben o konuları sahip çıkmak için söylemiyorum. Eğer birileri bir bilgi veriyorsa doğru bilgi versin. Yani, bunları bilirsiniz. Yani, bu memlekette Danıştay üyeleri anayasa yapmayacak da Yargıtay yapmayacak da Anayasa Mahkemesi üyeleri yapmayacak da bilmem anayasanın A'sından haberi olmayan insanlar mı yapacak? Yok efendim, profesör yapmayacak da "Gidin siz işinize bakın." mı denilecek?

Şimdi, burada, 367 meselesi çok adil ve verilen, hukuka uygun bir karardı. Çünkü, yani, siz... İnsan insan mı doğuracak? 184'le toplanacak 367 karar verecek! Böyle bir mantık olur mu? Bakın, orada Anayasa'nın...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) – Niye mantıklı olmasın?

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, bakin, 367 kişi ancak toplanarak 367 kişi kararını verir. O Anayasa'nın Danışma Meclisinde müzakeresi sırasında sorulan bir soruya Anayasa Komisyonu Başkanı Orhan Aldıkaçtı'nın bir cevabı vardır. Bunlar, hepsi söylenmedi. Diyor ki: “Daha fazla karar sayısının arandığı hâllerde daha fazla toplantı yeter sayısı aranır.” Bu, insan mantığının kabul ettiği bir şey, mantığı olan insanların kabul ettiği bir şey. Mantığı olmayan insanlar “Sen, 184'le toplanıp 367 ile karar vereceksin!” Böyle bir mantıksızlık olur mu? Şimdi sizin yaptığınız da bu.

Efendim, Anayasa'da olmayan bir maddeyi değiştiriyorsunuz. Şimdi göreceğiz, Abdullah Gül sizin içinizden seçtiğiniz Cumhurbaşkanı, eğer bu kanunu veto ederse...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Meclis seçti.

KAMER GENÇ (Devamla) – Siz, tabii, AKP seçti, ben oy vermedim kardeşim. Yalnız AKP'nin oyuyla seçildi. Var mı başka bu Genel Kurulda oy veren? Yok.

HAYDAR KEMAL KURT (Isparta) – Biz seçmedik, Meclis seçti.

KAMER GENÇ (Devamla) – Siz seçtiniz... Neyse. Yani, seçtiğinize pişman mı oldunuz?

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Hazmedemiyorsunuz.

KAMER GENÇ (Devamla) – Şimdi, bu kanun teklifini eğer veto ederse, anlarım ki, tamam, bundan sonra orada, burada, Cumhurbaşkanı seçildikten sonra bu kürsüde yaptığı yemine sadakat göstereceği konusunda benden ciddi sağlam bir kanaat oluşur. Bir benden değil başka bir yerlerde de oluşabilir. (AK Parti sıralarından gürültüler) Ama, Anayasa'da olmayan bir maddeyi, hatta iki maddeyi siz getirip de, efendime söyleyeyim, Anayasa değişikliği diye yutturursanız, ondan sonra o da orada giderse... Tabii, bilmiyorum, ana muhalefet partisi Anayasa mahkemesine götürür mü? Ben olsam götürürüm, yani, hemen götürürüm; yürütmenin durdurulmasını istiyorum, çünkü, bu... Yani, hakikaten utanç duyulacak bir şey. Anayasa'da olmayan bir şey, değişiklik söylüyorsunuz. Böyle bir şey olmaz.

Yani, işte biraz önce arkadaş dedi: “Buna 200 trilyon para gidiyor.” İşte, ben geçen gün dedim, Tunceli'de 500 tane öğrenci okuyor ve yurt yok, bir yurt binası yok. Yani, çocuklar bana telefon ediyor, “Nerede okuyacağız?” diyor. (AK Parti sıralarından gürültüler)

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İktidarda kaldınız, niye yapmadınız?

KAMER GENÇ (Devamla) – Bu sizin için ayıp değil midir? O paraları oraya harcayacağınıza, işte o öğrencilerin yurdunu yapın, oraya bir öğrenci yurdunu kurun. (AK Parti sıralarından gürültüler)

Onun için, bunlar... Efendim, şimdi, böyle, koro hâlinde konuşmayın. Bak, ben çok sakın sakın konuşuyorum. Sizin, daha benden çok öğreneceğiniz şeyler var. Ben bu kürsünün en kıdemlisiyim. Bak, bunu bilirsiniz. Kıdemli insanların bilgisinden, deneyiminden öğrenin, bir şeyler öğrenin, yoksa, bağırarak hiçbir şeyi halletmiyor ki. Biz burada doğruları söylüyoruz. Doğruları yaparsanız, biz de çıkar sizi tebrik ederiz, ama, doğruları yapmazsanız, biz burada sizin anlayacağınızdan daha sert tenkit edebiliriz. Yani, burada çıkıp da, efendim, hangisi doğru yapıldı... Meclis Başkanlığı'nı yapmış, arkadaşımız diyor ki, hangisi doğru...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, bir dakika içerisinde konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) – Eğer, yani, ötekiler eğri yapıldı, yanlış yapıldı diye biz de burada eğri mi yapacağız, yanlış mı yapacağız? Böyle bir mantık olur mu! (Bağımsızlar sıralarından alkışlar) Bu Meclisin görevi doğruları yapmak. Geçmişte yapılan hatalar... “O parti şu hatayı yaptı, ben de yapacağım...” Böyle bir mantık olur mu! O parti o hatayı yaptı, cezasını gördü. Siz de bu hatayı yapacaksınız... Yaptınız ve göreceksiniz cezasını. (AK Parti sıralarından gürültüler)

Şimdi, arkadaşlar, siz biraz beni dinleyin, müdahale de etmeyin. Şimdi, konuşmamın siz insicamını bozmak istiyorsunuz ; siz bozamazsınız.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım sayın milletvekilleri.

KAMER GENÇ (Devamla) – Bu bir anayasadır. Anayasa üzerinde konuşmak, anayasa hukukunda bilgi sahibi olmayı gerektirir. Ama, ben bu yasanın çok püf bir noktasını yakalamışım, söylemem; oylandıktan sonra söylerim, bak, altında kalır mısınız kalmaz mısınız, o zaman görürsünüz.

Saygılar sunarım. (CHP ve Bağımsızlar sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün...

Arkadaşlar, 2’nci maddenin neticesini okuyorum, lütfen yerlerimize oturalım.

...Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin... (AK Parti sıralarından “önergeyi oylamadınız” sesleri.

Affedersiniz... Doğru.

...Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin gizli oylama sonucu...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, önergeyi oylamadınız.

BAŞKAN – Oylayacağım efendim, oylayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Saygıdeğer arkadaşlarım, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin gizli oylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 469

Kabul : 374

Ret : 90

Çekimser : 3

Boş : 2

Böylece, madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 3’üncü maddenin gizli oylamasına Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Saygıdeğer milletvekilleri, oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları kaldırılınsın.

(Oyların ayırımı yapıldı)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin gizli oylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı: 441

Kabul : 370

Ret : 68

Çekimser : 2

Geçersiz : 1

Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci görüşmeleri tamamlanmıştır. İkinci görüşmeye en az kırk sekiz saat geçtikten sonra başlanabilecektir. Böylece, maddeler de kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Meclis çalışmalarımız burada nihayete ermiş bulunmaktadır. Bu vesileyle, şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, siz saygıdeğer milletvekillerimizin ve Türk milletinin, İslam âleminin Ramazan Bayramı'nı kutluyorum ve bu Bayramın insanlığa hayırlar getirmesini Cenabı Allah'tan niyaz ediyorum.

Alınan karar gereğince, kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 16 Ekim 2007 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.26

IV.- SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adana Milletvekili Nevin Gaye Erbatır'un, temizlik hizmeti alımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Nevzat Pakdil'in cevabı (7/83)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruların TBMM Başkanı Sayın Köksal Toptan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Prof. Dr. N. Gaye ERBATUR
CHP Adana Milletvekili

12 Eylül 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde Yalçın Bayer tarafından TBMM'nin temizlik işlerinin daha önce Meclis'in kadrolu personeli tarafından yapılmasına rağmen sonradan özel bir şirkete devredildiği belirtilmektedir.

- 1) Meclis'in temizlik işlerinin özelleştirilmesine neden ihtiyaç duyulmuştur?
- 2) Meclis'in temizlik işleri hangi tarihte özelleştirilmiştir?
- 3) Şu anda Meclis çatısı altında temizlik işlerinden sorumlu olarak çalışan özel şirketin tam adı nedir?
- 4) Meclis'in temizlik işlerini yürütmek üzere bir şirketin seçilmesi hangi yöntemler yapılmış, söz konusu şirket hangi kriterlere göre seçilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

10 Ekim 2007

Sayı: A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/83-550/1513

Konu:.....

Sayın Nevin Gaye ERBATUR
Adana Milletvekili

İlgi: 12/9/2007 tarihli yazılı soru önergeniz.

Temizlik hizmeti alımına ilişkin, ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

4/10	Md. Yrd.	8
5/10	Md.	Muh
5/10	D. Bşk.	8
5/10	Gen. Sek. Yrd.	8
5/10	Gen. Sek.	8

N.P.
Nevzat PAKDİL
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

EK : Soru cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

CEVAPLAR :

Cevap 1, 2, 3 ve 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) fiilen temizlik hizmeti yürüten hizmetli personelin tamamı İç Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde görev yapmaktadır. İç Hizmetler Müdürlüğü'nde 19 Eylül 2007 tarihi itibarıyla, 211'i kadrolu, 89'u geçici personel (Devlet Memurları Kanununun (4-C) maddesine göre) olmak üzere fiilen hizmetli görevi yapan 300 personel bulunmaktadır.

TBMM'de; TBMM Başkanı, Başkanlık Divanı ve 550 milletvekilinin makam hizmetleri, hizmetli kadrosundaki elemanlar tarafından sağlanmaktadır. Söz konusu personel sadece temizlik hizmeti ile değil, makamlara verilen diğer yardımcı hizmetleri de yürütmekle görevlidir.

Yeni dönemde parti grupları ile Divan üyesi sayısındaki artış, 5018 sayılı Kanun çerçevesinde Teşkilat Kanununda yapılan değişikliklerle birim sayısındaki artma, yeni enerji santrali ve ek hizmet binasına taşınma nedenleriyle yeni hizmetli personel tahsis talepleriyle karşı karşıya kalmıştır.

TBMM'deki temizlik ihtiyacının mevcut kadrolar ile karşılanması olanağı ortadan kalktığından, ülkemizde bu alanda yapılan genel uygulamalar dikkate alınarak, TBMM kampüsündeki binalar ile ek hizmet binalarında bulunan tuvaletler ve bu binaların koridor, kulis, salon vb. genel alanların, "TS EN ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi"ne uygun olarak; sürekli temiz, düzenli ve güvenli bulundurulması için, gerekli teknik donanım ve eğitilmiş elemanlara sahip, profesyonel bir firma marifetiyle temizletilmesi planlanmıştır.

Temizlik hizmetleri alımı ihale süreci, 2007 Şubat ayında başlatılmış, 25 Temmuz 2007 tarihinde Adalı Güvenlik, Optik, Temizlik, İnşaat, Mob. Day. Tük. Mal. Teks. Gıda. San. Ve Ticaret Ltd. Şti. isimli firma ile sözleşme yapılmış, 1 Ağustos 2007 tarihinde hizmet alınmaya başlanmıştır.

Temizlik hizmeti alımı için düzenlenen ihale; 16 Şubat 2007 tarihinde Kamu İhale Bülteninde, 19 Şubat 2007 tarihinde yerel gazetede ve TBMM İnternet sayfasında ilan edilmiş, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 19. maddesi kapsamında açık ihale olarak gerçekleştirilmiştir.

İhaleye 28 firma katılmıştır. Hazırlanmış olan ihale şartnamesi gereği, katılımcı firmalardan iş deneyim belgesi istenmiş olup, söz konusu firma da yasal olarak düzenlenmiş, noter onaylı iş deneyim belgesini ihale dosyasında sunmuştur.

Yapılan bütün işlemler ile ihale karar sürecinin tamamı, Kamu İhale Kurumunun gözetim ve denetimi altında mevcut mevzuata uygun olarak yürütülmüştür.

2.- Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, milletvekillerine dağıtılan bir dergiye ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Nevzat Pakdil'in cevabı (7/86)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda yer alan soruların TBMM Başkanı Sn. Köksal TOPTAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim. 13.09.2007

Dr. Ali ARSLAN
CHP Muğla Milletvekili

Ramazan ayına girmeden bir hafta önce TBMM'nde tüm milletvekillerine 'Cansuyu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin dergisi dağıtılmıştır. Dergi içerisinde derneğe ait tanıtım broşürleri, fitre ve zekat yardımları için hesap numaraları yer almaktadır.

Dernek tarafından düzenlenen faaliyetlerin yer aldığı ve şeffaf poşet içerisinde gönderilen dergide; bir toplantı sırasında çekilen haremlik selamlık fotoğraflar ve yazılan ifadeler derneğin kimliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Dergideki broşürde zekatla ilgili hadis-i şeriflere yer verilmiş, ayrıca istenen paralar Kuran'daki bir ayet gerekçe gösterilerek 'fitre ve zekat organizasyonumuz' başlığıyla adlandırılmıştır. Din istismarıyla kazanç sağlamaya çalışan 'Cansuyu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin reklam ve tanıtım amaçlı broşürlerinin TBMM'ne girişi ve dağıtımına izin verilmesi dikkat çekicidir.

- 1- TBMM'ne gönderilen tüm dergi ve broşürler dikkatle incelenirken söz konusu derginin fitre ve zekat paralarını toplama amaçlı gönderdiği broşürlerin girişine neden ve hangi gerekçeyle izin verilmiştir?
- 2- Türk Hava Kurumu, Kızılay gibi güvenilir çok sayıda vakıf ve kurumun yardım toplama amaçlı herhangi bir basılı malzemesine rastlanmazken söz konusu derneğin broşürlerinin TBMM gibi saygın ve güvenilir bir makamda dağıtılmasını nasıl açıklıyorsunuz?
- 3- İktidarınız döneminde TBMM'nde sıklıkla dağıtılan dinci, tarikatçı yayın organları ve broşürlerinin dağıtımına izin vermeye devam edecek misiniz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

10 Ekim 2007

Sayı: A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/86-577/1589

Konu:.....

Sayın Ali ARSLAN
Muğla Milletvekili

İlgi: 13/9/2007 tarihli yazılı soru önergeniz.

Milletvekillere dağıtılan bir dergiye ilişkin, ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

4/10	M.d. Yrd.	8
4/10	M.d.	KEM
5/10	D. Bşk.	2
5/10	Gn. Sek. Yrd.	2
5/10	Gn. Sek.	

Nevzat PAKDİL
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

EK : Soru cevabı ve ekleri

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ**

**Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü**

CEVAPLAR :

Cevap 1, 2, ve 3.- Milletvekillerine ulaştırılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) gelen her türlü posta, paket, davetiye, mektup, tebrik, kitap, basılı yayın ve broşürlerin TBMM ana bina ve diğer binalarında dağıtımı, TBMM Başkanlığınca çıkarılan 3/12/2004 tarihli ve 1256 sayılı “TBMM’ye Posta Yolu İle Veya Elden Gelen Her Türlü Posta, Paket İle Diğer Basılı Malzemenin Dağıtımına İlişkin Esaslar” (Ek-1) çerçevesinde İç Hizmetler Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet veren Posta Dağıtım Bürosu tarafından yerine getirilmektedir.

“Cansuyu” adlı dergi de bu esaslar çerçevesinde milletvekillerine dağıtılmak üzere, TBMM’ye elden getirilmiştir. Sunulan dergi örneği içerisinde, yalnızca derginin kendisi ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle yürütülen “Tüm Ortopedik Engelli Öğrencilere Tekerekli Sandalye Projesi”ne ilişkin bir broşür olduğu görülmüş ve 4/9/2007 tarihinde TBMM Genel Sekreterliğinin uygun görüşü üzerine TBMM İdare Amirliğinin oluru ile dağıtımına izin verilmiştir.

Yazılı soru önergesinde yer aldığı şekilde, dergi ile birlikte zekat ve fitre yardımlarına ilişkin bir bilgiye veya broşüre TBMM Genel Sekreterliği ve TBMM İdare Amirliğine sunulan dergi örneği içerisinde rastlanmamıştır. Ancak, bazı basın-yayın organlarında çıkan haberler üzerine yapılan araştırmada, milletvekillerine dağıtımı ilgililerince elden yapılan bazı dergilerin içerisinde, fitre ve zekat konusunda bir broşürün bulunduğu görülmüştür. Bu broşürün dergi ile birlikte dağıtımına TBMM tarafından izin verilmemiştir.

Söz konusu dergi ile ilgili olarak daha sonra yapılan araştırmada, Dernekler Kanununa göre kurulmuş yardım amaçlı yasal bir tüzel kişilik olan “Cansuyu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği”nin yayını olduğu, Genel Sekreterlik Makamına ve TBMM İdare Amirliğine sunulan dergi örneği içerisinde yer alan “Engelli Öğrencilere Tekerekli Sandalye Projesi” için de yardım toplamak konusunda resmi olarak alınmış izinlerinin bulunduğu, ayrıca Dernekler Kanununa, Yardım Toplama Kanununa, bu konudaki yönetmeliğe ve kendi tüzüğüne göre, üyeleri ve diğer kişiler tarafından yapılacak her türlü bağış ve yardımları kabul edebilecekleri anlaşılmıştır.

Yukarıdaki bilgiler dışında, Türk Hava Kurumu Genel Başkanlığından fitre, zekat ve deri toplama faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yardımcı olunmasına dair 15 Ağustos 2007 tarihli bir yazı ve ekinde fitre-zekat afiş örnekleri TBMM’ye gönderilmiş; bunların TBMM binaları içerisindeki 2 adet ilan panosuna asılmasına Genel Sekreterlik Makamı ve TBMM İdare Amirliği tarafından 31/8/2007 tarihinden itibaren izin verilmiştir. Söz konusu afişler halen ilan panolarında asılı bulunmaktadır.

22 Temmuz 2007-14 Eylül 2007 tarihleri arasında TBMM’de dağıtımı yapılması için başvuruda bulunan ve dağıtılan dergilere ilişkin liste ekte sunulmuştur. (Ek-2)

Dağıtımlar, yürürlükteki mevzuata göre yapılmaktadır.

**TBMM'NE POSTA YOLU İLE VEYA ELDEN GELEN
HER TÜRLÜ POSTA, PAKET İLE DİĞER BASILI
MALZEMENİN DAĞITIMINA İLİŞKİN ESASLAR**

EK - 1

AMAC VE KAPSAM:

Sayın Milletvekillerine dağıtılmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne posta yolu ile veya gelen her türlü posta, paket, davetiye, mektup, tebrik ile diğer basılı malzemenin dağıtımını, belirli bir düzen içerisinde güvenli ve süratli bir biçimde yerlerine ulaştırılmasını sağlamaktır.

Sayın Milletvekillerine dağıtılmak üzere TBMM ye gelen her türlü posta ile diğer basılı matbuatın dağıtım TBMM Güvenlik Yönetmeliğinin 44 üncü maddesindeki esaslara uygun olarak yapılacaktır.

Söz konusu posta, paket ile diğer basılı malzemenin dağıtımında aşağıdaki esaslara uyulacaktır.

DAĞITIM ESASLARI:

1. Sayın Milletvekillerine PTT kanalıyla gelen taahhütlü, iadeli taahhütlü ve APS gibi zimmetli posta, TBMM Koruma Müdürlüğü elemanlarınca gerekli güvenlik kontrolü yapıldıktan sonra PTT görevlilerince Sayın Milletvekillerine veya sekreterlerine imza karşılığı verilecektir.
2. Diğer mektup, tebrik kartı, davetiye, haftalık veya aylık dergi, mahalli gazete ve benzeri dokümanların dağıtımını yine yukarıdaki esaslar çerçevesinde PTT Müdürlüğünde görevli Posta Dağıtıcıları tarafından (A) Blok girişinde bulunan Posta Dağıtım Bürosunda görevli İç Hizmetler Müdürlüğü personeli nezaretinde Sayın Milletvekillerine ait posta kutularına bırakılacak ve buradan bankolarda görevli hizmetli personel tarafından her gün alınarak Sayın Milletvekillerinin Bürolarına ulaştırılacaktır.
3. Siyasi Parti Grupları, Milletvekilleri, Bakanlıklar, Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Elçiliklerden Sayın Milletvekillerine dağıtılmak üzere gelen davetiye, kitap, dergi vb. dokümanların dağıtımını; İç Hizmetler Müdürlüğünce, Genel Sekreterlik Makamının uygun görüşlerini aldıktan sonra, ilgili İdare Amirinden alınacak yazılı olurla ve TBMM Koruma Müdürlüğü elemanlarınca güvenlik kontrolü yapıldıktan sonra, Posta Dağıtım Bürosu elemanlarınca Milletvekili posta kutularına dağıtım işlemi yapılır. İvedilik arz eden ve doğrudan Sayın Milletvekillerine ulaştırılması düşünülen mektup, tebrik, davetiye ve diğer basılı matbuatın dağıtımını ise Posta Dağıtım Bürosu elemanlarınca doğrudan Milletvekili sekreteriyasına ulaştırılır.
4. Özel, Tüzel kişilerden ve yetkili kuryeler tarafından Sayın Milletvekillerine dağıtılmak üzere gelen davetiye, kitap, dergi vb. dokümanların dağıtımında; İç Hizmetler Müdürlüğünce Genel Sekreterliğin uygun görüşleri alındıktan sonra, ilgili İdare Amirinden alınacak yazılı olurla TBMM Koruma Müdürlüğü elemanlarının güvenlik kontrolünü müteakip Posta Dağıtım Bürosu personeli nezaretinde Milletvekili posta kutularına, gerek görüldüğünde Milletvekili sekreteriyasına dağıtım elden yaptırılır.
5. Sayın Milletvekillerine ulaştırılması gereken sıra sayısı ve komisyon raporlarının dağıtımını Genel Evrak ve Arşiv Müdürlüğü personelinin Posta Dağıtım Bürosunda bulunan Milletvekili posta kutularına yapar.

6. Milletvekillerine ulaştırılmak üzere TBMM ye gelen koli,paket vb. materyalin TBMM Koruma M¼d¼rl¼g¼nce, Genel Sekreterlik Makamının uygun g¼r¼řleri ve ilgili İdare Amirinin yazılı onayı alındıktan sonra dağıtım şekli ve y¼ntemi belirlenerek getiren kişiler tarafından dağıtımı yaptırılır.Gerek g¼r¼ld¼g¼nde İç Hizmetler M¼d¼rl¼g¼n¼n desteği sağlanarak dağıtım işlemi gerçekleştirilir.
7. Sayın Milletvekillerine ulaştırılmak üzere TBMM İç Hizmetler M¼d¼rl¼g¼ Posta Dağıtım B¼rosuna gelen anket ve araştırmalar TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığınca, Genel Sekreterlik Makamının onayı ve İdare Amirinin yazılı oluru ve gerekli hallerde TBMM Başkanlık Makamının bilgisi dahilinde yapılır.
8. T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi'ne, Kamu Kurum ve Kuruluşları ile özel sekt¼r ve sivil kuruluşlarından Sayın Milletvekilleri ve personele duyurulmak üzere konferans, etkinlik (sempozyum, panel, toplantı vb.) her t¼rt¼ ağış, broř¼r ve ilan İç Hizmetler M¼d¼rl¼g¼nce, Genel Sekreterlik Makamının uygun g¼r¼řleri alındıktan sonra ilgili İdare Amirinden alınacak yazılı onayla; TBMM Koruma M¼d¼rl¼g¼ elemanlarının kontrol¼nden sonra Posta Dağıtım B¼rosu personeli tarafından ilan panolarına esilir.

Y¼R¼RL¼K - Y¼R¼TME

1. Bu dağıtım esasları TBMM Başkanının onayını m¼teakip y¼r¼rl¼đe girer.
2. Bu dağıtım esasları-y¼r¼rl¼đe girdiği tarihten itibaren 12.07.1996 tarih 2840 sayılı Başkanlık Oluru y¼r¼rl¼kten kaldırılmıştır.
3. Bu dağıtım esaslarını TBMM İdare Amiri y¼r¼t¼r.

DAĞITIMI YAPILAN DERGİ LİSTESİ				
SIRA NO	SAYI	GELDİĞİ YER	GELİŞ TARİHİ	ADET
1	22	STRATEJİK ANALİZ	06.08.2007	10
2	53	TÜRK PARLAMENTERLER BİRLİĞİ	09.08.2007	530
3	54	TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI	09.08.2007	529
4	55	RODER	09.08.2007	288
5	66	AB GÖRÜNÜM	13.08.2007	530
6	67	TEKNİKGÜÇ	13.08.2007	530
7	77	BÜLTEN	13.08.2007	16
8	78	TESKOMB	13.08.2007	530
9	79	UTED	13.08.2007	17
10	98	NABİZ	13.08.2007	8
11	110	ANTİBİYOTİK	15.08.2007	530
12	114	TÜRKSOY	15.08.2007	24
13	119	GENÇ ANKARA	20.08.2007	530
14	122	CARSUYU	20.08.2007	530
15	140	RADYO TELEVİZYON	20.08.2007	530
16	150	İTOVİZYON	21.08.2007	4
17	151	MİMAR VE MÜHENDİS	21.08.2007	98
18	152	TÜROFED	21.08.2007	530
19	153	TÜRSAB	21.08.2007	530
20	156	TESKOMB	21.08.2007	530
21	157	DÖNEMEÇ	21.08.2007	530
22	159	TÜRK İŞ	21.08.2007	530
23	174	YÖRSAN	22.08.2007	60
24	176	EMAN TOURS	22.08.2007	450
25	178	ENERJİ	22.08.2007	450
26	179	EUROBİRLİK	22.08.2007	25
27	180	PULS	22.08.2007	30
28	181	ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ	22.08.2007	40
29	182	TEKSTİL İŞVEREN	22.08.2007	530
30	183	YENİDEN ÜMRANİYE	22.08.2007	100
31	185	HABER AJANDA 17. SAYI	23.08.2007	340
32	186	KİLER	23.08.2007	530
33	207	TÜR KIDARE DERGİSİ	23.08.2007	16
34	208	EKONOMETRİ	23.08.2007	530
35	209	TÜRK DÜNYASI YÜCE EREK	23.08.2007	9
36	210	USİAD DERGİSİ	23.08.2007	29
37	215	TÜRKİYE GENÇLİK	24.08.2007	531
38	216	ANKARA SPOR	24.08.2007	530
39	235	TÜSİAD	29.08.2007	530
40	241	TUZLA BELEDİYESİ	29.08.2007	30
41	244	DENİZ TİCARET DERGİSİ	29.08.2007	32
42	245	FOUR FOUR TWO	29.08.2007	31
43	246	CIHAN HABER	29.08.2007	500
44	247	İKTİSAD	29.08.2007	69
45	248	BEŞÖB HABER	29.08.2007	14
46	249	ÇUBUK BELEDİYESİ	29.08.2007	531
47	267	GENÇ İLETİŞİM	03.09.2007	500
48	274	ASİAD	03.09.2007	255
49	278	HUKUK VE HAYAT	04.09.2007	500
50	280	CANSUYU DERGİSİ	04.09.2007	523

51	292	STRATEJİK ANALİZ	05.09.2007	9
52	293	İSMMMO	05.09.2007	26
53	295	TÜRKİYİ JOKEY KULUBÜ	05.09.2007	523
54	296	EKO ENERJİ	05.09.2007	10
55	297	BAŞKENT ÜNEVİRSİTESİ BÜTÜN DÜNYA	05.09.2007	523
56	305	İSMMMO	05.09.2007	26
57	307	POZİTİF AKTÜEL SPOR	07.09.2007	523
58	308	KÖYÜNDE KAL	07.09.2007	100
59	309	TÜRKİYE EKONOMİ POLİTİKALARI ARAŞTIRMA VAKFI DERGİSİ	07.09.2007	523
60	310	TAM SAHA DERGİ	07.09.2007	250
61	322	KİLER	10.09.2007	523
62	323	YANKI DERGİSİ	10.09.2007	300
63	326	TÜRKKIZILAYI DERGİSİ	10.09.2007	523
64	327	DENİZ FENERİ DERNEĞİ	10.09.2007	523
65	328	GEMİ İNŞA SANAYİ	10.09.2007	523
66	332	YEREL SİYASET VE EKİ RÖPORTAJLAR II	12.09.2007	6
67	333	EUROBİRLİK	12.09.2007	69
68	334	RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ	12.09.2007	25
69	335	GENÇ ANKARA	12.09.2007	523
70	336	EKONOMETRİ	12.09.2007	523
71	337	TÜRK EĞİTİM SEN	12.09.2007	523
72	346	BUSINESS	14.09.2007	30
73	347	ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ	14.09.2007	30
74	348	ACTİVELİNE	14.09.2007	39
75	349	FOUR FOUR TWO	14.09.2007	30
76	350	TELEKOM DÜNYASI	14.09.2007	36
77	359	ZEYTİN DOSTU DERNEĞİ	14.09.2007	80
78	360	AŞOMEDYA	14.09.2007	523
79	361	ÇİLİNGİR DERGİSİ	14.09.2007	510
80	362	RADYO TELEVİZYON	14.09.2007	523

23974

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM: 23 YASAMA YILI: 2

6 NCI BİRLEŞİM
10 EKİM 2007 ÇARŞAMBA
SAAT: 12.00

KISIMLAR

1 BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 SEÇİM

4 OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 GENEL GÖRÜŞME ve MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 SÖZLÜ SORULAR

8 KANUN TASARI ve TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 3.10.2007 tarihli 3 üncü birleşiminde kabul edilmiştir.)

2. Genel Kurulun 16 Ekim 2007 Salı ve 10, 24 Ekim 2007 Çarşamba günlerindeki birleşimlerinde sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmeyerek kanun tasarı ve tekliflerin görüşülmesi,

3. Genel Kurulun 10 Ekim 2007 Çarşamba günkü Birleşiminde çalışmalarına saat 12:00’de başlaması, bu Birleşimde 32 Sıra Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin birinci görüşmeleri ile oylamasının yapılması ve oylamaların bitimine kadar çalışmalara devam edilmesi; 32 Sıra Sayılı adı geçen Teklifin ikinci görüşmeleri ve oylamalarının 16 Ekim 2007 Salı günü yapılması ve bu Birleşimde çalışma süresinin oylamaların tamamlanmasına kadar uzatılması,

4. 23 Ekim 2007 Salı günü ise, gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmının 1, 5, 6, 8, 10 ve 11. sırasında yer alan 10/1, 10/4, 10/5, 10/7, 10/9 ve 10/10 esas nolu Meclis araştırması önermeleri ile 9.10.2007 tarihli gelen kağıtlar listesinde yayınlanan 10/11 esas nolu, küresel ısınma ve su ile ilgili Meclis araştırması önergesinin birleştirilerek görüşülmesi, görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması ve bu Birleşimde başka bir konunun görüşülmemesi,

5. 30 Ekim 2007 Salı günü (9/1) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarını sürdürmesi ve bu birleşimde başka bir konunun görüşülmemesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 9.10.2007 tarihli 5 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

10.10.2007 Çarşamba - Saat: 10.00

* Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

10.10.2007 Çarşamba - Saat: 11.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

6 NCI BİRLEŞİM

10 EKİM 2007 ÇARŞAMBA

SAAT: 12.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Ankara Milletvekili Yılmaz Ateş ve 73 Milletvekilinin, Ankara'da yaşanan içme ve kullanma suyu sorununda, Ankara Büyükşehir Belediyesi üzerinde gözetme ve düzeltici önlemler alma ve ilgili bakanlıklar arasında işbirliği sağlama konusunda sorumluluklarını yerine getirmeyerek görevlerinin gereklerini yapmakta ihmal ve gecikme gösterdiği ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 257 nci Maddesine uyduğu iddiasıyla, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan hakkında, Anayasanın 100 üncü ve İhtüzüğün 107 nci maddeleri uyarınca bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/1) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.9.2007) (Dağıtım Tarihi: 2.10.2007) (**Görüşme Günü: 30.10.2007 Salı**)

3 - SEÇİM

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 - SÖZLÜ SORULAR

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/14) (S. Sayısı: 32) (Dağıtma tarihi: 8.10.2007)

2. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Bitki Karantina ve Bitki Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/305) (S. Sayısı: 10) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

3. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/307) (S. Sayısı: 11) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

4. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Güvenlik, Uyuşturucu ve Psiko trop Maddelerle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/308) (S. Sayısı: 12) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

5. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı: 13) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

6. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı: 14) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

7. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında Hukuki Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/329) (S. Sayısı: 15) (Dağıtma tarihi: 3.10.2007)

8. - İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/350) (S. Sayısı: 16) (Dağıtma tarihi: 5.10.2007)

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/14)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçeleriyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereği arz ve talep olunur.

04/10/2007

<i>Nurettin Canikli</i>	<i>Sadullah Ergin</i>	<i>Nihat Ergün</i>
Giresun	Hatay	Kocaeli
<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>	<i>Ömer Çelik</i>
Kayseri	Yozgat	Adana
<i>Dengir Mir Mehmet Fırat</i>	<i>Fatoş Gürkan</i>	<i>Vahit Kirişçi</i>
Adana	Adana	Adana
<i>Ali Küçükaydın</i>	<i>Necdet Ünüvar</i>	<i>Ahmet Aydın</i>
Adana	Adana	Adıyaman
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>
Adıyaman	Adıyaman	Adıyaman
<i>Sait Açba</i>	<i>Zekeriya Aslan</i>	<i>Halil Aydoğan</i>
Afyonkarahisar	Afyonkarahisar	Afyonkarahisar
<i>Veysel Eroğlu</i>	<i>Ahmet Koca</i>	<i>Mehmet Hanifi Alır</i>
Afyonkarahisar	Afyonkarahisar	Ağrı
<i>Abdülkerim Aydemir</i>	<i>Yaşar Eryılmaz</i>	<i>Cemal Kaya</i>
Ağrı	Ağrı	Ağrı
<i>Fatma Salman Kotan</i>	<i>Ruhi Açıkgöz</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
Ağrı	Aksaray	Aksaray
<i>İlknur İnceöz</i>	<i>Avni Erdemir</i>	<i>Akif Güllü</i>
Aksaray	Amasya	Amasya
<i>Aşkın Asan</i>	<i>Beşir Atalay</i>	<i>Ali Babacan</i>
Ankara	Ankara	Ankara
<i>Mehmet Zafer Çağlayan</i>	<i>Cemil Çiçek</i>	<i>Zeynep Dağı</i>
Ankara	Ankara	Ankara

Reha Denemeç
Ankara

Bülent Gedikli
Ankara

<i>Bülent Gedikli</i>	<i>Haluk İpek</i>	<i>Ahmet İyimaya</i>
Ankara	Ankara	Ankara
<i>Salih Kapusuz</i>	<i>Burhan Kayatürk</i>	<i>Faruk Koca</i>
Ankara	Ankara	Ankara
<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Nazmi Haluk Özdalga</i>	<i>Mustafa Said Yazıcıoğlu</i>
Ankara	Ankara	Ankara
<i>Abdurrahman Arıcı</i>	<i>Sadık Badak</i>	<i>Mevlüt Çavuşoğlu</i>
Antalya	Antalya	Antalya
<i>Yusuf Ziya İrbeç</i>	<i>Mehmet Ali Şahin</i>	<i>Saffet Kaya</i>
Antalya	Antalya	Ardahan
<i>Ertekin Çolak</i>	<i>Mehmet Erdem</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>
Artvin	Aydın	Aydın
<i>Atilla Koç</i>	<i>Ayşe Akbaş</i>	<i>İsmail Özgün</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
<i>Mehmet Cemal Öztaylan</i>	<i>Ali Osman Sali</i>	<i>Ahmet Edip Uğur</i>
Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Mehmet Emin Ekmen</i>	<i>Ahmet İnal</i>
Bartın	Batman	Batman
<i>Fetani Battal</i>	<i>Ülkü Gökalp Güney</i>	<i>Fahrettin Poyraz</i>
Bayburt	Bayburt	Bilecik
<i>Kazım Ataoğlu</i>	<i>Yusuf Coşkun</i>	<i>Cevdet Yılmaz</i>
Bingöl	Bingöl	Bingöl
<i>Vahit Kiler</i>	<i>Cemal Taşar</i>	<i>Yüksel Coşkunyürek</i>
Bitlis	Bitlis	Bolu
<i>Fatih Metin</i>	<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mehmet Alp</i>
Bolu	Bolu	Burdur
<i>Bayram Özçelik</i>	<i>Canan Candemir Çelik</i>	<i>Hayrettin Çakmak</i>
Burdur	Bursa	Bursa
<i>Faruk Çelik</i>	<i>Mehmet Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sedat Kızılcıklı</i>
Bursa	Bursa	Bursa
<i>Ali Koyuncu</i>	<i>Ali Kul</i>	<i>Mehmet Ocakden</i>
Bursa	Bursa	Bursa
<i>Mehmet Tunçak</i>	<i>Mehmet Emin Tutan</i>	<i>Mehmet Daniş</i>
Bursa	Bursa	Çanakkale
<i>Müjdat Kuşku</i>	<i>Nurettin Akman</i>	<i>Suat Kınıklioğlu</i>
Çanakkale	Çankırı	Çankırı
<i>Ahmet Aydoğmuş</i>	<i>Cahit Bağcı</i>	<i>Agah Kafkas</i>
Çorum	Çorum	Çorum
<i>Murat Yıldırım</i>	<i>Mithat Ekici</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Çorum	Denizli	Denizli
<i>Selma Aliye Kavaf</i>	<i>Mehmet Yüksel</i>	<i>M. İhsan Arslan</i>
Denizli	Denizli	Diyarbakır
<i>Kutbettin Arzu</i>	<i>Osman Aslan</i>	<i>Mehmet Mehdi Eker</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Diyarbakır

<i>Abdurrahman Kurt</i>	<i>Ali İhsan Merdanoğlu</i>	<i>Celal Erbay</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Düzce
<i>Metin Kaşıkoğlu</i>	<i>Yaşar Yakış</i>	<i>Necdet Budak</i>
Düzce	Düzce	Edirne
<i>Mehmet Necati Çetinkaya</i>	<i>Feyzi İşbaşaran</i>	<i>Tahir Öztürk</i>
Elazığ	Elazığ	Elazığ
<i>Faruk Septioğlu</i>	<i>Hamza Yanılmaz</i>	<i>Sebahattin Karakelle</i>
Elazığ	Elazığ	Erzincan
<i>Binali Yıldırım</i>	<i>Recep Akdağ</i>	<i>Muhyettin Aksak</i>
Erzincan	Erzurum	Erzurum
<i>Saadettin Aydın</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İbrahim Kavaz</i>
Erzurum	Erzurum	Erzurum
<i>Hasan Murat Mercan</i>	<i>Emin Nedim Öztürk</i>	<i>Mahmut Durdu</i>
Eskişehir	Eskişehir	Gaziantep
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>İbrahim Halil Mazıcıoğlu</i>	<i>Özlem Müftüoğlu</i>
Gaziantep	Gaziantep	Gaziantep
<i>Mehmet Sarı</i>	<i>Fatma Şahin</i>	<i>Mehmet Şimşek</i>
Gaziantep	Gaziantep	Gaziantep
<i>Nurettin Canikli</i>	<i>H. Hasan Sönmez</i>	<i>Ali Temür</i>
Giresun	Giresun	Giresun
<i>Kemalettin Aydın</i>	<i>Yahya Doğan</i>	<i>Abdulmuttalip Özbek</i>
Gümüşhane	Gümüşhane	Hakkari
<i>Rüstem Zeydan</i>	<i>Sadullah Ergin</i>	<i>Abdullahi Kahya</i>
Hakkari	Hatay	Hatay
<i>Orhan Karasayar</i>	<i>Mustafa Öztürk</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Hatay	Hatay	Hatay
<i>Ali Güner</i>	<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Mehmet Sait Dilek</i>
Iğdır	Isparta	Isparta
<i>Haydar Kemal Kurt</i>	<i>Abdülkadir Aksu</i>	<i>Güldal Akşit</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
<i>Mustafa Ataş</i>	<i>Lokman Ayva</i>	<i>Egemen Bağış</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Ayşenur Bahçekapılı</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Hüseyin Besli</i>	<i>Necat Birinci</i>	<i>Fuat Bol</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Alaattin Büyükkaya</i>	<i>Reha Çamuroğlu</i>	<i>Nimet Çubukçu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Alev Dedegil</i>	<i>Mehmet Beyazıt Denizolgun</i>	<i>Ömer Dinçer</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Mehmet Domaç</i>	<i>Nazım Ekren</i>	<i>İdris Güllüce</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Ertuğrul Günay</i>	<i>İrfan Gündüz</i>	<i>Halide İncekara</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul

<i>Ünal Kacır</i> İstanbul	<i>Canan Kalsın</i> İstanbul	<i>Feyzullah Kıyıklık</i> İstanbul
<i>Burhan Kuzu</i> İstanbul	<i>Mesude Nursuna Memecan</i> İstanbul	<i>Mehmet Müezzinoğlu</i> İstanbul
<i>Özlem Piltanoğlu Türköne</i> İstanbul	<i>Mehmet Sekmen</i> İstanbul	<i>Edibe Sözen</i> İstanbul
<i>Osman Gazi Yağmurdereli</i> İstanbul	<i>Hasan Kemal Yardımcı</i> İstanbul	<i>Hayati Yazıcı</i> İstanbul
<i>İbrahim Yiğit</i> İstanbul	<i>Taha Aksoy</i> İzmir	<i>Mehmet Aydın</i> İzmir
<i>Mehmet Vecdi Gönül</i> İzmir	<i>İbrahim Hasgür</i> İzmir	<i>Fatma Seniha Nühket Hotar Göksel</i> İzmir
<i>Erdal Kalkan</i> İzmir	<i>İsmail Katmerci</i> İzmir	<i>Mehmet Sayım Tekelioğlu</i> İzmir
<i>Tuğrul Yemişçi</i> İzmir	<i>Eyüp Ayar</i> Kocaeli	<i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli
<i>Nihat Ergün</i> Kocaeli	<i>Azize Sibel Gönül</i> Kocaeli	<i>Fikri Işık</i> Kocaeli
<i>Osman Pepe</i> Kocaeli	<i>Hasan Angı</i> Konya	<i>Ahmet Büyükkaklaşlar</i> Konya
<i>Muharrem Candan</i> Konya	<i>Abdullah Çetinkaya</i> Konya	<i>Orhan Erdem</i> Konya
<i>Sami Güçlü</i> Konya	<i>Mustafa Kabakcı</i> Konya	<i>Özkan Öksüz</i> Konya
<i>Kerim Özkul</i> Konya	<i>Ali Öztürk</i> Konya	<i>Hüsnü Tuna</i> Konya
<i>Harun Tüfekçi</i> Konya	<i>Ayşe Türkmenoğlu</i> Konya	<i>Soner Aksoy</i> Kütahya
<i>İsmail Hakkı Biçer</i> Kütahya	<i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya	<i>Hüsnü Ordu</i> Kütahya
<i>Hüseyin Tuğcu</i> Kütahya	<i>Öznur Çalık</i> Malatya	<i>Mahmut Mücahit Fındıklı</i> Malatya
	<i>İhsan Koca</i> Malatya	<i>Fuat Ölmeztoprak</i> Malatya
	<i>Ömer Faruk Öz</i> Malatya	<i>Mehmet Şahin</i> Malatya
<i>Bülent Arınç</i> Manisa	<i>Recai Berber</i> Manisa	<i>İsmail Bilen</i> Manisa
<i>Mehmet Çerçi</i> Manisa	<i>Hüseyin Tanrıverdi</i> Manisa	<i>Süleyman Çelebi</i> Mardin
<i>Mehmet Halit Demir</i> Mardin	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i> Mardin	<i>Cüneyt Yüksel</i> Mardin
<i>Ali Er</i> Mersin	<i>Ömer İnan</i> Mersin	<i>Kürşad Tüzmen</i> Mersin

<i>Mehmet Zafer Üskül</i>	<i>Mehmet Nil Hıdır</i>	<i>Yüksel Özden</i>
Mersin	Muğla	Muğla
<i>Seracettin Karayağız</i>	<i>Medeni Yılmaz</i>	<i>Mahmut Dede</i>
Muş	Muş	Nevşehir
<i>Ahmet Erdal Feralan</i>	<i>Rıtvan Köybaşı</i>	<i>İsmail Göksel</i>
Nevşehir	Nevşehir	Niğde
<i>Muharrem Selamoğlu</i>	<i>Eyüp Fatsa</i>	<i>Mehmet Hilmi Güler</i>
Niğde	Ordu	Ordu
<i>Mustafa Hamarat</i>	<i>Ayhan Yılmaz</i>	<i>Enver Yılmaz</i>
Ordu	Ordu	Ordu
<i>Durdu Mehmet Kastal</i>	<i>Bayram Ali Bayramoğlu</i>	<i>Lütfü Çırakoğlu</i>
Osmaniye	Rize	Rize
<i>Erol Aslan Cebeci</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>	<i>Şaban Dışli</i>
Sakarya	Sakarya	Sakarya
<i>Ayhan Sefer Üstün</i>	<i>Recep Yıldırım</i>	<i>Cemal Yılmaz Demir</i>
Sakarya	Sakarya	Samsun
<i>Mustafa Demir</i>	<i>Suat Kılıç</i>	<i>Fatih Öztürk</i>
Samsun	Samsun	Samsun
<i>Birnur Şahinoğlu</i>	<i>Ahmet Yeni</i>	<i>Afif Demirkıran</i>
Samsun	Samsun	Siirt
<i>Mehmet Yılmaz Helvacıoğlu</i>	<i>Abdurrahman Dodurgalı</i>	<i>Kadir Tıngıroğlu</i>
Siirt	Sinop	Sinop
<i>Mehmet Mustafa Açıkalin</i>	<i>Osman Kılıç</i>	<i>Selami Uzun</i>
Sivas	Sivas	Sivas
<i>Hamza Yerlikaya</i>	<i>Yahya Akman</i>	<i>Çağla Aktemur Özyavuz</i>
Sivas	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Ramazana Başak</i>	<i>Sabahattin Cevheri</i>	<i>Eyyüp Cenap Gülpınar</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Zülfükar İzol</i>	<i>Mustafa Kuş</i>	<i>Abdulkadir Emin</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Abdurrahman Müfit Yetkin</i>		<i>Abdullah Veli Seyda</i>
Şanlıurfa		Şırnak

GENEL GEREKÇE

Onbirinci Cumhurbaşkanı, yürürlükteki Anayasa hükümlerine göre seçilmiş bulunduğundan, halkoyuna sunulmuş olan 31.05.2007 Tarih ve 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 6'ncı maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen Geçici 18 ve Geçici 19'uncu maddeler, çerçeve 6'ncı maddesiyle birlikte konusuz kalmıştır. Halkoyulamasında kabul halinde dahi, bu maddelerin uygulama yetenekleri yoktur.

Belirtilen nedenlere bağlı olarak, işbu değişiklik teklifini hazırlama zorunluluğu doğmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Genel gerekçe doğrultusunda bir düzenlemedir.

Madde 2- Yürürlük ve halkoyuna sunulma maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No.: 2/14

8/10/2007

Karar No.: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça 4/10/2007 tarihinde Esas Komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen, “Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Kocaeli Milletvekili Nihat Ergün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ ve 272 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” (2/14), Komisyonumuzun 8/10/2007 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Toplantımıza Adalet Bakanı Sayın Mehmet Ali Şahin ve Adalet Bakanlığı temsilcileri katılmışlardır.

Teklifle, onbirinci Cumhurbaşkanının 23 üncü dönem parlamentosu tarafından, mevcut Anayasa kuralları doğrultusunda seçilmesi nedeniyle, 31/5/2007 tarihli ve 5678 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenmesi öngörülen Geçici 18 ve Geçici 19 uncu maddelerinin metinden çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu maddelerin, onbirinci Cumhurbaşkanının seçiminde uygulanma yeteneği kalmaması nedeniyle Teklifin hazırlandığı, gerekçesinde belirtilmektedir.

Komisyon Başkanı Prof.Dr. Burhan Kuzu, toplantıyı açış konuşmasında Geçici 19’uncu Maddede 11 inci Cumhurbaşkanının seçileceğine ilişkin bir hüküm olduğunu, o günün şartlarında referandum süresinin kısaltılmasına göre ayarlanmış bir sürecin öngörüldüğünü ancak Cumhurbaşkanını tarafından bu Kanunun onaylanmadığını belirterek, şahsen bu değişikliğe gerek olmadığını, tartışmalara son verilmesi açısından gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Teklif sahipleri adına Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, Cumhurbaşkanı seçimlerinin her zaman krize neden olduğunu, olacağıın da muhtemel görüldüğünden böyle bir teklif hazırlandığını, referandum süresini kısaltan ayrı bir teklifin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmadığını, görüşülen Teklifin zemininin böyle hazırlandığını belirtmiştir. Referandum yasasındaki değişiklik onaylansa idi böylesi çelişkili bir durum ortaya çıkmamış olacaktı. Tüm partilerin tartışmaları ortadan kaldırmak yönündeki beyanlarının bu Teklifi hazırlamaya kendilerini yönelttiğini belirten Ergin, Geçici 19 uncu maddenin mevcut Cumhurbaşkanının durumunu tartışılır kılmadığını ama mevcut kaygıları gidermek ve gerginliğe son vermek amaçlarının olduğunu söylemiştir.

Bazı milletvekilleri, Teklifin Anayasaya, uluslararası normlara, hukukun temel prensiplerine aykırı olduğunu, maddelere geçilmeden reddedilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Gerekçeler hukukî olmaktan uzak siyasi niteliktedir. Yüksek Seçim Kurulu’nun görevinin başladığı süreçte iş Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkmış ve yargının görev alanına girmiştir. Seçim başlamıştır. Kanunun son maddesi maddelerin tümüyle oylanacağını içermektedir. Bu nedenle görüşülmemelidir.

Adalet Bakanı Sayın Mehmet Ali Şahin, daha önce 21 inci dönemde 86 ncı maddeyle ilgili bu durumun yaşandığını, yeni bir Anayasa değişikliği ile o dönemde de referandum sürecinin kesildiğini belirtmiştir.

Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Ahmet İyimaya 2001 Anayasa değişikliğinde Kanunun bir maddesinin halk oyuna sunulduğunu, sürecin önünün yeni bir Kanunla kesildiğini ve Kanunun Anayasallaşmasının sağlandığını ifade etmiştir. Kurucu iktidar gücünü kullanan nitelikli Komisyonu öz bakımından sınırlayan bir durum yoktur. Şekle dair sınırlar ve değişmesi öngörülemeyen maddeler dışında bir sınır söz konusu değildir.

Bazı üyelerimize göre referandum süreci başlamış, vatandaşlar oy kullanmaya devam etmektedirler. Bu Teklif kanunlaşırca 21 Ekimde farklı metin oylanacaktır. Daha önce oy veren vatandaşları sayıları az diye, seçim sonucuna etki etmez diye görmezlikten gelmek doğru olmayacaktır. Değişiklik doğrudan içerikle ilgilidir. Geçici 19 uncu maddenin metnin tamamıyla ilgili unsurlar içerdiği unutulmamalıdır. Çözüm Anayasal bütünlük içinde yeni düzenleme yapılmasıdır. Referandumun yaratacağı kaotik ortamı unutmamak gerekmektedir. Yüksek Seçim Kurulu önlem alma sorumluluğunun gereğini yapmalıdır. Sorumluluk almaktan, yetkilerini kullanmaktan kaçınan bir yargıyla karşı karşıyayız.

Bazı üyelerimiz parlamenter rejime ara rejim gölgesi düşürmemek için tedbirli davrandıklarını, iktidar ve ana muhalefetin Cumhurbaşkanlığı seçimini siyasi rant aracı olarak kullandıklarını, zıtlaşmanın bu dönemde de devam ettiğini belirtmişlerdir. Öncelik bu Teklifin yeni Anayasa çalışmaları çerçevesinde değerlendirilmesi olmalıdır. Hükümet böylesi sanal tartışma ortamından uzaklaşmalı, ülkenin gerçek ihtiyaçlarını çözmeye dönmelidir. Bu Kanunun tümüyle ortadan kaldırılması konusunda anlaşılamayacağı ortaya çıktığı için en azından geçici iki maddenin Kanun metninden çıkarılması gerekmektedir.

Geçici Maddeler, sorunu çözen maddelerdir. Böylesi bir maddeye konu sorun bir şekilde çözülmüşse, konusu kalmayan, işlevsiz maddeler haline gelirler. Yasama organı kendi gerçekleştirdiği bir düzenlemede değişiklik yapma yetkisine sahiptir. Kriz tacirliği bir tarafa bırakılmalı, iyi niyetle tartışmalı ortama son verilmelidir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerden sonra, maddelerine geçilmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Teklifin kanun tekniğine aykırı hazırlanması nedeniyle Komisyonumuza verilen redaksiyon yetkisi çerçevesinde Teklifin başlığı “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” şeklinde düzeltilerek okunmuş ve maddeleri de düzeltilmiş şekli ile okunarak görüşmeye açılmıştır. Bu çerçevede Teklifin 5678 sayılı Kanunun çerçeve 6 ncı maddesine bağlı Geçici 18 inci maddesinin Çerçeve 6 ncı maddeyle birlikte Kanun metninden çıkarılmasını öngören 1 inci, Geçici 19 uncu maddesinin Kanun metninden çıkarılmasını öngören 2 nci, yürürlük ve halk oylamasına sunulmayı düzenleyen 3 üncü maddesi ve tümü oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Komisyon Başkanlığına redaksiyon yetkisi verilmesi oya sunulmuş; Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Güldal Akşit</i>	<i>Ayşe Nur Bahçekapılı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ayhan Sefer Üstün</i>	<i>Hakkı Suha Okay</i>	<i>Aysel Tuğluk</i>
Sakarya	Ankara	Diyarbakır
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Durdu</i>	<i>H. Hasan Sönmez</i>	<i>Haydar Kemal Kurt</i>
Gaziantep	Giresun	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Nevzat Korkmaz</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>	<i>Sadık Yakut</i>
Isparta	Karaman	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Turgut Dibek</i>	<i>Hasan Kara</i>	<i>Atilla Kart</i>
Kırklareli	Kilis	Konya
(Muhalefetim, muhalefet şerhi ektedir)		(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Faruk Bal</i>	<i>Hüsnü Tuna</i>	<i>İsmail Bilen</i>
Konya	Manisa	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Şahin Mengü</i>	<i>Behiç Çelik</i>	<i>Suat Kılıç</i>
Manisa	Mersin	Samsun
(Muhalefet şerhimiz vardır)		
	Üye	
	<i>Mustafa Çetin</i>	
	Uşak	

MUHALEFET ŞERHİ

5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması hakkındaki kanunu değiştiren 2/14 Esas Sayılı kanun teklifi ile ilgili Anayasa Komisyonu Raporuna aşağıda yazılı gerekçelerle muhalefet ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak; 5678 sayılı kanun teklifi ile yapılmak istenilen Anayasa değişikliği teklifinin; içerdiği mutlak çelişkiler bir tarafa, Anayasa ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması hakkındaki kanun sebebiyle 22 Temmuz tarihine yetişemeyeceğini, bu düzenlemelerin zorunlu olarak Ekim – Kasım 2007 tarihine sarkacağını, bu süre esnasında yeni Cumhurbaşkanı'nın Meclis tarafından seçilmiş olacağını, bu teklifin gündem değiştirmek amacıyla getirildiğini ve 22 Temmuz seçimlerinde siyaseten kullanılacağını ısrarla ifade ettik.

Hükümet sözcüleri ise bu teklifin 22 Temmuz'a yetişeceğini, 22 Temmuz'da çifte sandık yoluyla seçim yapılacağını ifade ettiler.

Gelinen süreçte 5678 sayılı kanun teklifinin kaçınılmaz olarak ve Anayasal anlamda kaotik bir ortam yarattığı açıktır. Bu kaotik ortam beraberinde belirsizlikler yaratmıştır. Anayasal anlamda yeni ihtilafların doğması kaçınılmazdır. Şöyle ki;

1. 21 Ekim halkoylaması süreci işlemeye başlamıştır.

5678 sayılı metne göre yurttaşlarımız sınır kapılarında oy kullanmaya başlamışlardır. 18 ve 19 uncu maddelerin metinden çıkarılması halinde ise, 21 Ekim tarihinde farklı bir metin halka sunulmuş olacaktır. Sınır kapılarında kullanılan oyların düşük sayıda olduğu, bu nedenle referandum sonucunu etkilemeyeceği yolundaki gerekçe yerinde ve doğru değildir.

Zira yapılan bu metin değişikliği doğrudan halkoylamasının içeriği ile ilgilidir. Süreç başladıktan sonra böyle bir içerik değişikliği, referandum kavramı ve konusuyla bağdaşmaz. Ayrıca 19 uncu maddenin metnin tümünü ilgilendiren ve etkileyen unsurları vardır. Halkoylamasının sıhhatini etkileyen, sakatlayan ve ihlal eden bir hal söz konusudur. Getirilen teklif öncelikle bu yönüyle hukuk ve siyaset skandalı niteliğinde olup, gayriciddi bir yaklaşımı da yansıtmaktadır.

2. Halkoylaması metninin tümünden geri alınması da hukuki belirsizliği ve Anayasal ihtilafları ortadan kaldırmayacaktır. Ancak bu suretle mevcut süreçte en az sakıncalı çözüm bulunmuş olacaktır.

Bu takdirde de dolmuş olan sakınca ve ihlallerin tümüyle giderilmesi yine söz konusu olamayacaktır. Zira Meclis iradesini ortaya koymuştur. Sürece Cumhurbaşkanı dahil olmuştur. Cumhurbaşkanı; “ben Meclisin iradesini ve kararını yeterli görmüyorum, ayrıca halkın iradesinin ortaya çıkmasında yarar görüyorum...” diyerek Anayasadan doğan referandum yetkisini kullanmıştır. Bu yetki çerçevesinde halk iradesini ortaya koymaya başlamıştır. Halkın iradesinin işlemeye başladığı bir süreçte, Meclisin kendi iradesini ortadan kaldırma girişimi, demokrasi ve hukuk devleti kavramıyla bağdaşmaz. Halk iradesini ortaya koymalıdır.

İşte bu aşamada Anayasal bütünlük içinde yeni bir düzenleme yapılması zorunluluğu vardır. Teklifin tümünden geri alınmasıyla birlikte, görev – yetki – sorumluluk dengeleri içinde ve Anayasal bütünlük içinde yeni bir düzenlemenin hemen yapılması gerekmektedir. Anayasanın bazı maddelerinin değiştirilmesinin gündemde olduğu bir dönemde, pekala 5678 sayılı teklife konu olan düzenlemeleri de kapsayacak ve çözüm getirecek bir şekilde sağlıklı bir düzenleme yapılması mümkün olacaktır. Bu düzenlemelerin yapılmasını sağlayacak zaman aralığı mevcuttur. Bu yönüyle acil bir şekilde düzenleme yapılmasını gerektiren bir durum söz konusu değildir.

3. Yukarıda 2 nci maddede sözü edilen çalışmalar yapılmadığı, halkoylaması süreci devam ettiği ve evet oyu çıktığı takdirde ise, Anayasal anlamda yeni ihtilaf ve tartışmaların doğması kaçınılmaz olacaktır.

Yapılacak halkoylamasının sonucuna göre ortaya bir halk iradesi çıkmış olacaktır. Demokrasi-lerde nihai aşamada geçerli olan halkın iradesidir. Ortaya çıkan bu irade, 5678 sayılı teklifte sözü edildiği şekilde 11. Cumhurbaşkanı seçmiş olacaktır. Bu halk iradesi karşısında, daha evvel Meclis tarafından yapılmış olan seçimin Anayasal dayanağı kalmamış olacaktır. Bu süreç içinde, 11. Cumhurbaşkanı için halkoyuyla seçim süreci başlayacağından, bu tarihe kadar görev yapan Sayın Abdullah GÜL'ün şimdiki kadar tesis ettiği tüm işlemler yönünden meşruiyet sorunu ve tartışması başlayacaktır.

Yukarıdaki açıklamalarımızla bağlantılı olarak ifade ediyoruz. 18 ve 19 uncu maddelerin metinden çıkarılması halinde, Yüksek Seçim Kurulu'nun 11. Cumhurbaşkanı seçimi takvimini işletmesi söz konusu olabilecektir. Zira, statü hukuk kuralları gereğince, Anayasada ve yasalarda yeni bir düzenleme yapıldığında, eski kurallara göre oluşmuş hukuki durumların, yeni düzenleme ile getirilen hukuki durumlara intibakı geçici maddelerle yapılır. Şu anda görevde bulunan Sayın Cumhurbaşkanı'nın, Anayasa değişikliğinin gerçekleşmesinden sonra durumunun ne olacağını düzenleyen herhangi bir geçici madde söz konusu olmayacaktır. Bu konuda boşluk doğacaktır. 5678 sayılı yasanın halkoyuyla kabulünden sonra yeni Cumhurbaşkanı seçimi zorunlu olarak gündeme gelecektir. Halkoylamasından sonra artık bu konuda takdir ve değerlendirme yapma yetkisi tümüyle Yüksek Seçim Kurulu'na geçmektedir.

Yüksek Seçim Kurulu'nun yukarıda açıklaması yapılan süreci göz önüne alması kuvvetle muhtemeldir.

Yukarıda açıkladığımız gerekçelerle getirilen teklife muhalefet ediyoruz.

Saygılarımızla.

Hakkı Suha Okay

Ankara

Turgut Dibek

Kırklareli

Şahin Mengü

Manisa

Atilla Kart

Konya

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ GİRESUN MİLLETVEKİLİ NURETTİN CANİKLİ, HATAY MİLLETVEKİLİ SADULLAH ERGİN, KOCAELİ MİLLETVEKİLİ NİHAT ERGÜN, KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ, YOZGAT MİLLETVEKİLİ BEKİR BOZDAĞ VE 272 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 07/11/1982 Tarih ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- 16.06.2007 Tarih ve 26534 Sayılı Resmi Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanmış bulunan 31.05.2007 Tarih ve 5678 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 6'ncı maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen Geçici 18'inci maddesi, metinden çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2- 16.06.2007 Tarih ve 26534 Sayılı Resmi Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanmış bulunan 31.05.2007 Tarih ve 5678 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 6'ncı maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen Geçici 19'uncu maddesi, metinden çıkarılmıştır.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde maddeler tümüyle oylanır.

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 16/6/2007 tarihli ve 26534 sayılı Resmî Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanan 31/5/2007 tarihli ve 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesiyle 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen geçici 18 inci maddesi çerçeve 6 ncı maddeyle birlikte metinden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 16/6/2007 tarihli ve 26534 sayılı Resmî Gazetede halkoyuna sunulmak üzere yayımlanan 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesiyle 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına eklenen geçici 19 uncu madde metinden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır.

